

BÁO - QUẢN

N° 150
Rue Lagrandière
SAIGON

Directeur :
Đào-trình-Nhật

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 1.11606
moi

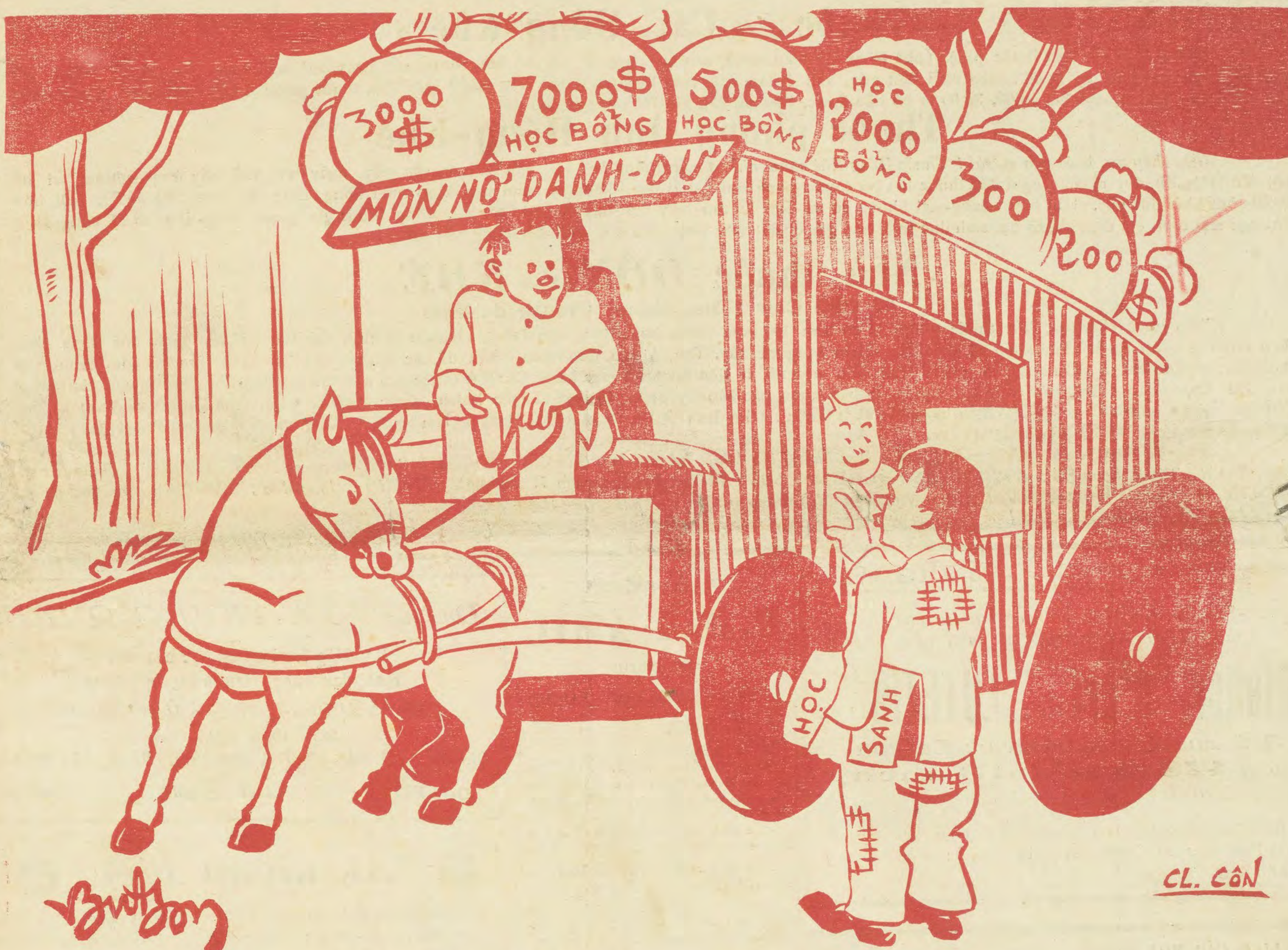
tuần báo ra thứ bảy

GIÁ MỖI

1 năm.....	7 \$ 00
6 tháng.....	3 60
3 tháng.....	1 80
1 tháng.....	0 60

MUA BÁO XIN
TRẢ TIỀN TRƯỚC

SAMEDI 2 JUILLET 1938 — N° 42 — 20 TRUONG, MOI SO 0 \$ 15



DU-HỌC.SANH NGHÈO.— Chú làm ơn cho tôi ngồi ghé một chỗ
ANH ĐÁNH XE.— Đâu được ! Xe này chỉ chở bà con, đi về tới nơi « mậu bĩ-lúi » mà

TRONG SỐ NÀY CÓ NHỮNG BÀI

- ◆ Người ta thấy con muỗi mà không thấy chiếc xe.
- ◆ **Chuyện Phiêu.**
- ◆ **PHÒNG SỰ' MÔI TUẦN:** — Một chuyện tức cười của ông trạng-sư GIACCOBI : con quỷ dâm dục.
- ◆ “MAI” ghé thăm ông già Bến-ngự.
- ◆ Quân ăn cắp báo hỷ coi chừng !
- ◆ Ông có quyền coi thơ từ của vợ không ? (Pháp-luật luận-đàm).
- ◆ NGHỆ-THUẬT PHÊ-BÌNH VÀ CÁI HỌA PHÊ-BÌNH Ở NƯỚC TA.

- ◆ Mai sau có ngày một vợ lấy năm bảy chồng — (Chuyện lạ thế-giới)
- ◆ **Hoa-Nhu't chiến-tranh** — E có Thái-bình-dương đại-chiến nếu Nhựt chiếm cứ Hải-nam. — Treo đầu Hán gian trên cột đèn. — Vì sao không chém Lý-tôn-Nhơn. — Nhè lúc quốc-nạn mà quan Tư-Lĩnh đầu tim la v.v...
- ◆ **Vì sao tôi bỏ cái lối cách-mạng bạo-động** — (PHAN-SÀO-NAM)
- ◆ Ông thầy «gồng» chém gần lòi ruột người ta — (Vụ kiện buồn cười)
- ◆ **TRUYỆN NGẮN « Mo' Hô »** của THỨC-TỀ — **TRUYỆN DÀI « Tuyết Vong »** của PUCHO.

Ai chưa mua Quốc-trái thì mau lên, bữa nay khóa sổ

Sâm Nhung Bách Bô Hồng-Khê

Lấy tinh chất ở cơ-quan sinh dục của các loài vật rất mạnh chế luyện với Sâm Cao-ly Lộc Nhung cùng với các vị thuốc bổ quý giá, nên dùng nó dần dần đến tận và bộ máy sinh dục của người ta làm cho trẻ lại, khỏe ra như người được tiếp hạch, sinh ra nhiều tinh huyết, ăn ngon miệng, ngủ yên giấc, tinh thần minh mẫn, bền trí nhớ lâu, đại tiện nhuận, nước tiểu trong, khỏi đau lưng, bốc hỏa. Các ông dùng trong 2 ngày sẽ thấy trắng dương cổ khí, tinh đặc, trong khi phòng sự không thấy nhọc mệt. Nếu ai có bệnh di tinh, lạnh tinh, nhiệt tinh, mộng tinh cũng khỏi. Đàn bà dùng được huyết tốt, kinh điều; bà nào có bệnh kinh nguyệt bất điều sanh ra các chứng đau bụng, đau lưng, bốc hỏa, ra khí hư (bạch đới hạ) cũng khỏi. Bà nào nuôi con thì tốt sữa, có chữa thì khỏe thai. Các cụ già đau lưng đau mình mỗi mệt, kém ăn kém ngủ hoặc có bệnh ho, bình thờ dùng cũng khỏi cả. Trẻ con dùng thuốc này sạch cam sài, bỏ đi, tiêu thực. Nói tóm lại tất cả nam phụ lão ấu, nếu ai cần phải bồi bổ sức khỏe thì không còn có thứ thuốc bổ gì hay bằng thuốc Sâm Nhung Bách Bô Hồng Khê này. Thuốc thơm ngon dễ ăn; các ông dùng thử bao sấp vàng, các bà dùng thử bao sấp trắng. Mỗi ngày ăn 2 viên vào 2 bữa ăn sáng và tối, trẻ con mỗi lần ăn nửa viên nhai nuốt với chén nước. Mỗi hộp giá 1p.00.

Thuốc Hồng - Khê số 47

Thuốc « Tráng Dương Kiên Tinh đại bổ thận Hồng-Khê » số 47 chế bằng Hoàng-hoa ngư-phieu, Hải-cẩu-thận, Yến-quảng, Sâm-Nhung với các vị thuốc vừa bổ vừa ngon. Giúp cho sự giao hợp được theo ý muốn. Giúp cho người dương sự yếu, « bất lực », « liệt-dương » được mãn nguyện, dễ thụ thai. Làm cho người vô tình lạnh nhạt trở nên người đa tình vui vẻ. Sau khi dùng thuốc này 6 hay là 12 tiếng đồng hồ, có hiệu quả hiển nhiên. Muốn chứng cho những lời nói trên đây, các ông các bà dùng thử một gói Op.25, sẽ thấy phòng sự mạnh khỏe lâu bền gấp mấy lần khác và sau lại thấy tinh thần minh mẫn không một chút nhọc mệt. Thuốc này chuyên trị bổ thận, kiên tinh, sinh khí, chữa bệnh liệt dương, bệnh tinh mau xuất. Mỗi chai lớn giá 1p.00. Mỗi gói dùng được một ngày giá 0 p.25.

Thuốc « Cai Hồng-Khê »

Không trộn lẫn chất thuốc phiện (nhà Đoàn đã phân chất), nên ai cũng có thể bỏ hẳn được, mỗi ngày hút một đồng bạc thuốc phiện, chỉ uống hết hai hào thuốc cai là đủ không phải hút nữa, vẫn đi làm việc như thường, thuốc viên Op.50 một hộp, thuốc nước 1p.00 một chai. Nghiện nhẹ chỉ hết 1p.00, nghiện nặng hết 5p.00, 3p.00 là bỏ hẳn được, nếu sai lời, xin trả tiền lại gấp đôi.

Thuốc phong tình Hồng-Khê

Giấy thép mà buộc ngang trời! Thuốc Hồng-Khê chữa những người lẳng lơ! Hai câu Sấm truyền này, ngày nay quả thấy ứng nghiệm, vì họ nói đến Hồng-Khê thì ai cũng nghĩ đến thuốc lậu và thuốc giang-mai; ai bị lậu không cứ mới hay kinh niên uống thuốc lậu Hồng-Khê số 30, mỗi hộp Op.60 cũng khỏi dứt nọc, ai bị bệnh giang-mai không cứ về thời kỳ thứ mấy mới hay đã nhập cốt rồi, uống thuốc giang-mai Hồng-Khê số 14 cũng khỏi dứt nọc một cách êm đềm không hại sinh dục (mỗi hộp giá Op.60) nên khắp các nơi đâu đâu cũng biết tiếng:

Nhà thuốc HỒNG-KHÊ

88, Phố Chợ Hôm, Hanoi (Route de Hué)

Xem mạch cho đơn, bốc thuốc chén, và có hơn 100 môn thuốc hoàn, tán, cao, đan gia truyền và kinh nghiệm, chế sẵn đóng hộp đóng chai theo phương pháp Âu Mỹ bán khắp cả nước Nam, bán sang cả Tây, Tàu, Ai-lao, Cao-miên, chữa đủ các bệnh nguy hiểm người lớn trẻ con. Bệnh nào thuốc ấy, có đơn chỉ rõ cách dùng và nói rõ bệnh căn, hết rất ít tiền mà bệnh mau khỏi. Các thứ thuốc của nhà thuốc Hồng-Khê dự Hội-chợ Haiphong năm 1937 được quan Toàn-quyền và quan Thống-Sứ ban khen, các báo tây, nam tỏ lời khuyến khích, được thưởng « Bội-Tinh-Vàng » và được « Bằng Cấp Tài Năng » tại Hội-chợ Huế. Có biểu hai cuốn sách thuốc: « Gia-dinh Y-Dược » và « Hoa-Nguyệt Cẩm-Nang ». Khắp các nơi đều có Đại lý, mua thuốc Hồng-Khê xin nhận kỹ dấu hiệu Phạt 12 tay.

Đại-lý tại Nam-kỳ. — SAIGON: Đức-Thắng 148 Albert 1er Dakao; BÉNTRE Tân-Thanh Rue Clémenceau; THUDAUMOT: Phúc-Hưng-Thai. VINH-LONG: Long-Hồ; LONG-XUYỀN: Hữu-Thái; SOG-TRĂNG: Trường-xuân 77 Đại-ngãi; MYTHO: Mông-Hoa; CẦN-THO: Au petit gain; BAC-LIÊU: Trang-hiếu-Nghĩa; RACH-GIA: Vạn-Hóa Rue Gia-long; TRA-VINH: Liên-Hiệp thư-quán.

Kể từ 1er Juillet 1938

Vi muốn cho đề bề mở mang hơn lên nhà
đóng đồ bàn ghế kim thời có danh tiếng

Atelier d'art "LUTETIA"

319, rue Lagrandière - Saigon
đã dời về 478 rue Paul Blanchy
(khít bên Cầu-kiệu TÂN-ĐÌNH)

Đã từng chưng dọn cho quý chức như cụ Võ-Hiến Hoàng-Trong-Phu và quan Chánh tòa Trần văn-Tỷ; sẽ để cho quý vị được vira lòng.

DU-LỊCH CÁC NƠI

Lấy đường chạy và xét xe
Học cầm bánh xe hơi
Thi lấy giấy xe hơi
Mua bán xe mới, cũ do nơi

TRƯỜNG XE HƠI

TRỊNH-HƯNG-NGẦU 95-95 bis rue Lagrandière
Tél. 20.425 SAIGON

CLINIQUE PELLERIN
93, RUE PELLERIN

DOCTEUR TRẦN-VĂN-ĐỒ Tél. : 20.912

Có nhiều phòng rộng rãi, mát mẻ sẵn chỗ tắm và rửa mặt riêng, mỗi phòng cho người để và bệnh nằm.

Có nhà mổ và nhà đỡ đẻ đủ đồ khí cụ để mổ và đẻ khó. Coi mạch và trị bệnh: tim, gan, phổi, thận, và bao tử, ruột, trĩ, ban, kiết.

Trị bệnh đàn bà: tử cung, bạch đới.
Trị bệnh bằng điện khí: Diathermie.
Phòng rọi kiến (Rayon X) (chụp hình, vẽ hình không hại người, coi phổi, bao tử, ruột).

COI MẠCH: Sáng 8 giờ tới 11 giờ. — Chiều 3 giờ tới 5 giờ.

A Monsieur

H. H. A. AMIL

PROFESSEUR

N° 164 rue Mac-Mahon. — SAIGON

Kính ông,

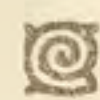
Tôi xin công nhận rằng: Monsieur professeur H. H. A. Amil 164 rue Mac-Mahon Saigon, là ông thầy coi tay màu nhiệm giới hạng nhất, nói đâu có đó, chẳng sai.

Và là người thầy biết giúp đỡ cho ai là kẻ khổ tâm trong đường tình ái.

Chính tôi là kẻ đã mang ơn ông dắc đường chỉ nẻo, đều gặp mọi điều hạnh phúc.

Nên đứng ra bố cáo cho hết thầy chị em được hay, ai có tâm sự chi, mau mau đến nhờ ông thì được như ý nguyện.

Melle JEANNETTE TÂM MYTHO



Xin thú thật cùng ông rằng xưa nay việc coi tướng số, vẫn biết việc ấy là môn khoa-học, song tôi coi ít có người chịu nghiên cứu cho đáo để, mà xem được tường tận. Phần nhiều có những người mới đối gặt lấy tiền mà thôi.

Nhơn dịp tôi đi Saigon, lại gặp người bạn của tôi, nói ông xem tướng số đại tài, trăm chuyện không sai một. Nên tôi có đến ông xem suốt cả đời tôi, nhưng lúc ấy tôi chẳng để ý đến.

Chẳng ngờ đến ngày nay tôi mới biết những lời tiên tri của ông không sai.

Thật đáng khen, đáng kính sự màu nhiệm của ông nhiều.

Nay kính

LÊ-THẮNG-HÀ

Ancien secrétaire à

CAN-ĐƯỚC

(CHOLON)

Docteur TA-TRUNG-QUÂN

Tốt nghiệp Trường Đại-học các chứng
bệnh đau răng, đau miệng tại Paris

NGUYỄN LƯƠNG-Y PHỤ-TÁ Ở HOTEL DIEU

MỞ PHÒNG KHÁM BỆNH

CHUYÊN TRỊ CÁC CHỨNG BỆNH ĐAU RĂNG, ĐAU MIỆNG

104, ĐẠI LỘ CHARNER (Tùng nhĩ)

SAIGON

Ai muốn biết

Ai muốn một người vợ đẹp, có tiền nhiều. Ai muốn gặp nhiều dự may mắn, hạnh-phước và hy-vọng. Ai muốn được cứu vớt lên khỏi biển trầm luân vì sự yêu thương. Ai muốn khỏi tuyệt vọng, sau thương, cứ đi đến Giáo-sư ĐỒ-VĂN-THIỆP, sẽ dùng phương pháp khoa-học rất thần bí để cứu vớt linh hồn và hình thể ra khỏi chỗ đau đớn. Giáo-sư đã dày công nghiên cứu các phép bùa yêu, thuốc ngải của Ấn-độ, của Xiêm (theo Phật giáo) của người Thổ, người Thái ở Aranya, Lạng-son, Cao-bằng. Đã phân giải được những hiện tượng rất cao siêu về thần bí, mới tìm ra một hình ảnh và động lực của ái-tình. Đã tìm ra một nguồn sáng để cứu vớt những linh hồn đắm đuối truy lạc.

Lại muốn biết về tình duyên, con cái, người yêu, kẻ thù, vận hạn về cuộc đời mình, hãy gửi chữ ký, tên tuổi và kèm thêm Op.25 làm bút phí đến cho:

Professeur ĐỒ-VĂN-THIỆP

89, rue Paul Blanchy - SAIGON

Không tiếp khách tại nhà; muốn hỏi gì đính thêm có Op.06.

Muốn mau tái tuyệt các chứng ho và
bổ thêm sức mạnh nên uống ngay:

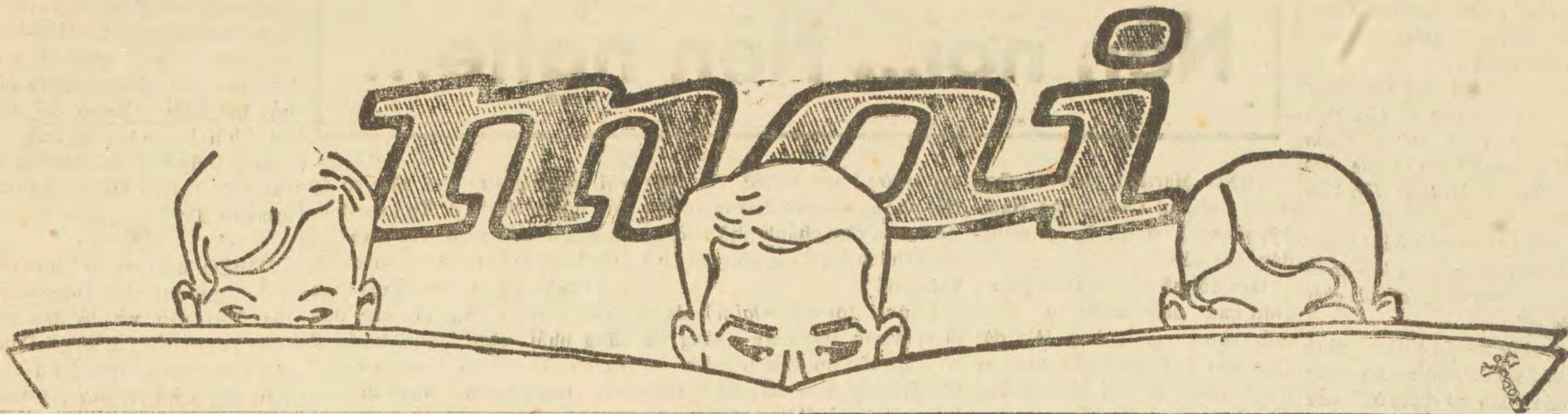
Cao Bồ-Phôi Lạc-Long

sẽ thấy không thuốc ho nào bằng

Tổng phát hành miền Nam:

Lạc-Long: 80, Boulevard de la Somme, Saigon

Điện thoại 0330, ở xa mua cách lãnh hoặc giao hàng



NGƯỜI TA NGÓ THẤY CON MUỖI
CHỜ KHÔNG NGÓ THẤY CHIẾC XE

thủ kiến-cổ ở Hương-cảng lâu
rồi, còn ở Đông-dương thì bây
giờ đang mộ thêm 2 muôn lính

Lại chuyện cũ-lao Hai-nam

TRƯỚC hết ta thử xét vì
sao Nhứt - bỗng muốn
chiếm và cần chiếm Hải-nam?
Có người lấy làm lạ Nhứt -
bỗng đã chiếm một phần đại-lực
của Tàu gồm sáu bảy tỉnh mình
mòng trù phú, mà còn chưa đủ
cho họ sao? (hơ vơ ngoài biển,
một đảo Hải-nam bé nhỏ có
quan-hệ lợi ích gì mà họ toan
thò tay bắt lấy, để cho không-
khí quốc-tế có vẻ lo ngại xôn
xao như lúc này.

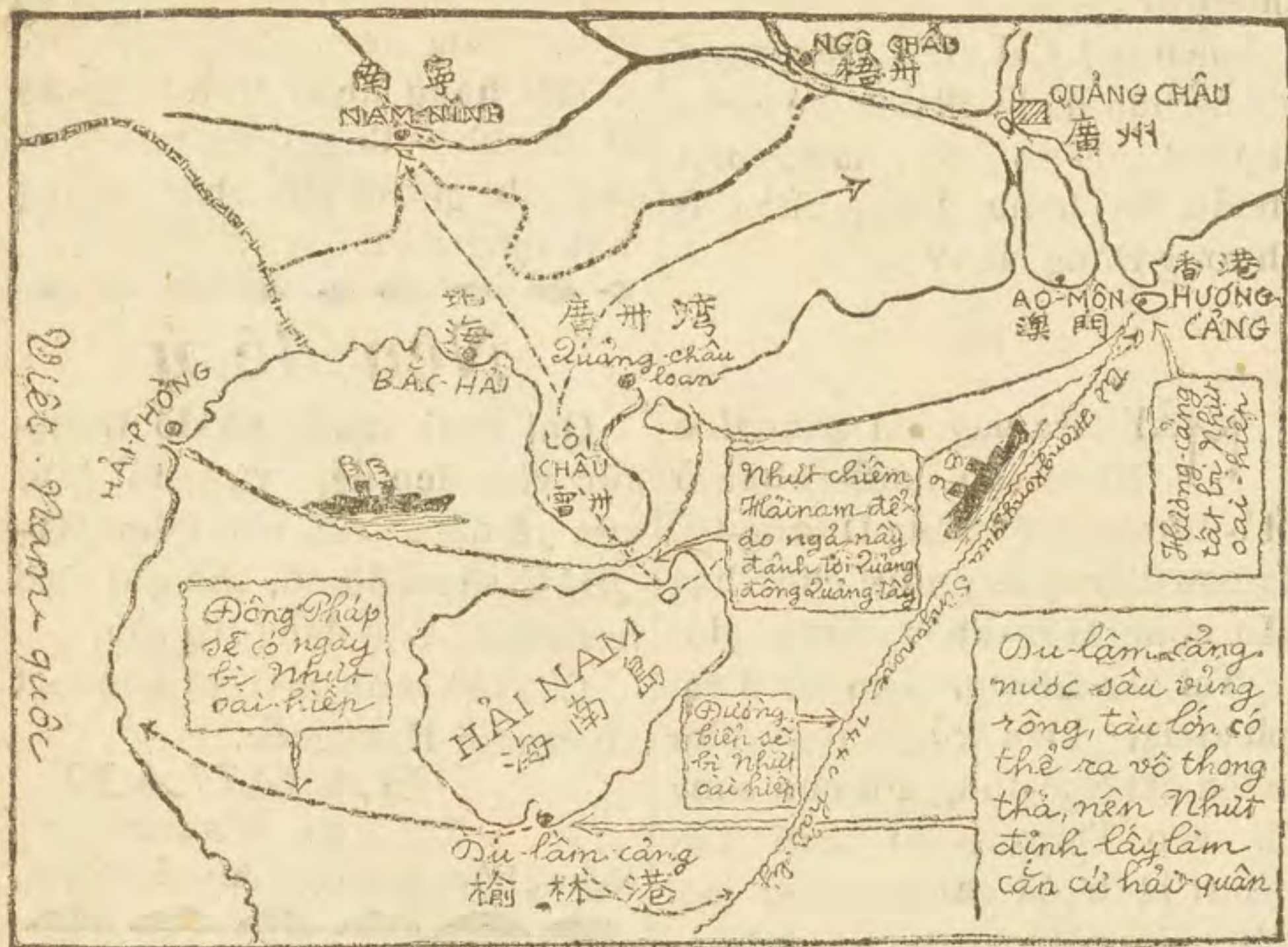
Kỳ thiết, cái kế-hoạch của
Nhứt chinh-phục Trung-hoa tất
phải kéo dài tới đó.

Ta có thể đoán rằng Nhứt
định chiếm-cử Hải-nam có ba
mục-dịch cốt yếu.

và mở công-trái quốc-phòng vậy.
Về sự Nhứt-bình rục rịch
chiếm lãnh Hải-nam, mà quả
có sự Liệt-cường cảnh-cáo và
dự-bị can-thiệp, thì ta chẳng
cần phải gọi hồn bù-via công-
lý nhơn-đạo cũng đoán biết
được nó núp lên ở đâu.

Thật vậy, mặc dầu người ta
vẫn nghe Liệt-cường hay cao
xướng công-lý nhơn-đạo, mặc
dầu có Cửu-quốc công-ước và
hiệp-ước Hoa-sanh-tổng là từ
Liệt-cường cam-đoan tôn-trọng
chủ-quyền lãnh thổ của Tàu,
không ai được xâm phạm đến
nhưng một năm nay Tàu bị
xâm phạm tới đối chủ-quyền
tiêu tan, lãnh thổ chia xé, nào
có ai thấy Liệt-cường can-thiệp
gì không?

Hẳn là không!
Thế mà đến nay một cái cũ-
lao nho nhỏ sắp bị chiếm-cử,
Liệt-cường thấy sự nguy hiểm
bức đến bên mình trước mắt
mình thì mới có tin hiệp nhau
dự-bị can-thiệp là lần thứ nhứt.
Có khác gì chiếc xe đi lù lù
trước mắt họ không thấy, hay
là làm như không ngó thấy,
nhưng con muỗi nhỏ con làm
họ nhảy nhồm, vì nó sắp đốt
họ mà. Phải chi họ can thiệp
từ trước thì cái tinh-thần thể-
lực của Tây-phương ở Trung-
quốc đã không sứt sứt đi, và
lại bây giờ tất không có cái
nguy-cước Hải-nam cho họ phải
lo!



1/ Một là phong-tỏa Hoa-nam.
Chiến-sự phát ra một năm nay,
Nhứt chỉ phong-tỏa được các
cửa biển Hoa-bắc Hoa-trung rồi
thì vài tháng nay tới Hạ-môn
mà thôi, còn nguyên cả miền
Nam vẫn có cửa ngõ mở rộng
cho khí-gió bên Âu-châu do
đường biển chở vào nước Tàu.
Nhờ vậy Tàu có khí-gió tiếp-tế
liên liền để kháng-chiến mãi.
Các nhà Hải-quân Nhứt tính
phải chiếm lấy Hải-nam-đảo để
bủa lưới phong-tỏa Hoa-nam
thì vấn-đề Trung-quốc kháng-
chiến mới giải-quyết mau được.

2/ Hai là định lấy Hải-nam để
đánh Luồng-Quảng. Độc-giả xem
kỹ bức địa-đồ in trên đây, thấy
vị-trí cũ-lao Hải-nam ở phía nam
Quảng-dông và Quảng-tây, chỉ
cách nó một đường nước không
mấy rộng, thì vào đất liền. Nhứt
là đầu dưới Hải-nam có cửa Du-
Lâm, vịnh biển vừa sâu vừa rộng
có thể dùng làm quân-cảng rất

nam, qua doi đất Lôi-châu mà
phân binh đánh vào hai tỉnh
Quảng vậy.
3/ Ba là Nhứt lấy Hải-nam và
lập quân sự căn-cứ vững vàng
thì bao nhiêu lãnh thổ của Liệt-
cường ở xung quanh đều bị
oai-hiếp. Từ Hương-cảng của
Anh, Áo-môn của Bồ, Phi-luật-
tân của Mỹ cho tới Nam-dương
quần đảo của Hà-lan, mà nhứt
là Đông-dương của Pháp, vì
xứ mình với Hải-nam chỉ cách
nhau có 200 hải-lý.

CHÍNH cái cơ sau chót đó,
làm cho Liệt-cường Anh
Pháp lo ngại, hình như đã cảnh-
cáo Nhứt-bồn và dự bị lấy vũ-
lực can-thiệp. Vì họ thấy nguy
hiểm thiết thân.

Cũng chính cái cơ thứ ba đó,
khiến cho Anh đã liệu từ trước
và xây dựng các cuộc phòng-

CHẮC vì đa-đoan công-việc
nên có nhiều nhà đại-lý
chưa làm relevé Avril Mai gọi
lên nhà báo. Xin chư-vị có
phương-danh sau đây, khi thấy
tin này, làm ơn hồi gia-nhơn làm
relevé Avril-Mai gọi lên, luôn cả
tháng Juin nữa.

MM. Bao thọ Duong (Lai chiêu — Dai
van Xung (Bentre) — Huynh v Du, (Bac-
liêu) — Bazar Minh Nguyệt (Phanthiet) —
Luong son thọ quan (Dalat) — Kim Anh
(Nhatrang)

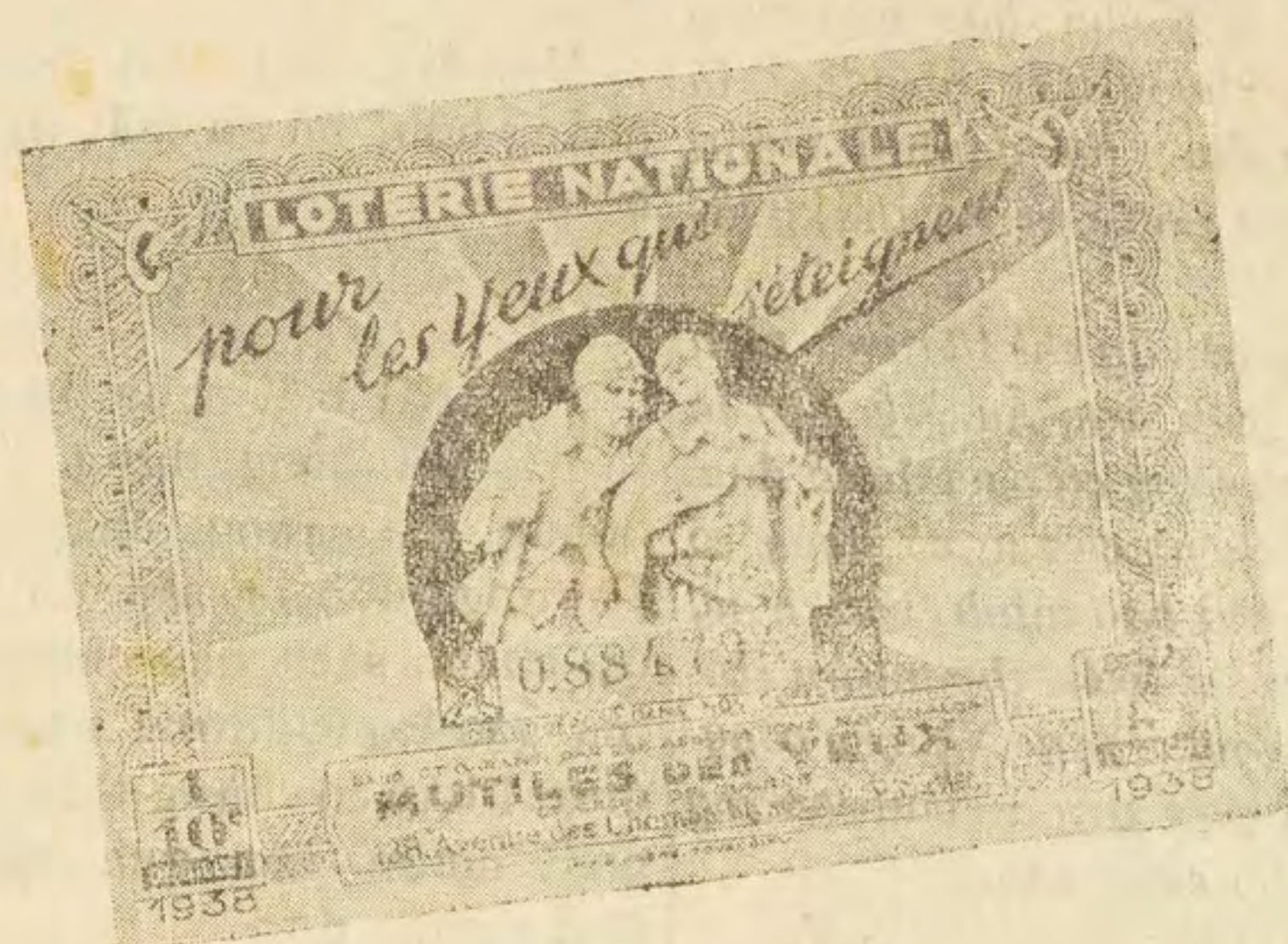
Xin chư-vị làm ơn gọi sớm
nhà báo trông mong và cảm tạ.

Coi qua trang 17

S.O.S.

Cùng chư vị Đại-lý

Miếng giấy 30.000 \$



XIN ngài mua một cái mandat 7p.21 gửi lên số 150, rue
Lagrangière Saigon để mua 1 năm báo « MAI », cách
vài ba bữa sau sẽ thấy trạm đem lại tận nhà một bức thư đảm-
bảo, bên trong có miếng giấy như trên đây, là tấm giấy số
« một phần chia mười » của Số Quốc-Gia bên Pháp (Un dixième
de la Loterie Nationale).

Số này mỗi tháng có xõ. Hễ ngài thấy số mình trúng 3
triệu quan thì ngài được chia lấy 1 phần 10, nghĩa là 300.000
quan hay 30.000 đồng bạc xứ mình.

Bổn-báo gửi mua bên tây, mới qua bằng máy bay tuần rồi,
chỉ có mấy chục tấm, xin ngài nhận lấy 1 tấm mau mau kéo hết.
Ngài nên biết có một nhà tiên tri Ấn-độ đã nói rằng: «Phàm
giấy số người ta kính tặng mình thường hay trúng lớn ».

Chuyện Thiêm

làm anh chủ báo, mà trong óc
trông lờng như cái thùng tó-nô đã
rót hết rượu ra rồi. Họ chẳng
biết một thứ chữ gì ra hồn, họ

CHỦ BÁO "CÁN CUỐC"

NẾU tôi chép lại câu chớ hề viết được một bài, một câu
chuyện này, chỉ có hão- đã có mấy chú văn sĩ nghèo phả
y bình vục chung cho nghề nghiệp nai lưng ra làm danh làm lợi
mình chớ không phải mượn dịp cho họ mà họ đã một cách rả
bạc bẽo. Trời ôi! chủ báo « cán
cuốc» chỉ là cái sản vật xứ này
mới có...

Tôi thề với trời đất và ông thần làng báo ta.

Văn biết rằng nước mình dân
mình đang gầy hèn thua kém
người ta — nếu không vậy thì đã
không phải làm thân bị-trị, —
nhưng chẳng phải bao nhiêu cái
xấu, cái dở, cái hư, cái thói, trên
đời này, chỉ ở nước ta mới có,
còn các nước văn minh Âu Mỹ thì
cái gì họ cũng thơm tho tốt đẹp
cả 100 phần 100.

Sự thiệt, trên đời có ai mà
được vẹn toàn, mình đừng nên
quát tòn người mà tự rủa mình chớ.

Trong quán cà-phê, trước mấy
ly rượu, một nhóm dân thầy
ngồi gật gù nói chuyện Hoa Nhứt
lúa gạo (và có lập hàng gạo lớn
chán rồi, sang qua chuyện báo
giới xứ mình. Một thầy ra về
thông thạo, vừa cười vừa nói:

— Xứ người ta, hề một anh
chủ báo tất phải có tài rao học
rộng. Còn xứ mình miền họ có
tiền và gập dấp thì nghinh ngang

Ông Louis-Louis Dreyfus, một
nhà đại phú về nghề buôn bán
lúa gạo (và có lập hàng gạo lớn
ở xứ ta mấy năm nay), làm chủ
báo Intransigeant, bữa nọ nghe
tin M. Roux, trợ bút báo ấy, được
phần thưởng văn chương Théo-
phraste Renaudot, liền kêu diên
thoại nói chuyện với chủ bút là

M. Latzarus:

Đoạn thầy kể ra hai chuyện
ngộ nghĩnh.

—Tôi nghe tin chắc rằng Roux mới được phần thưởng Théophraste Renaudot, phải không?

—Chính phải.

—Nếu vậy thì ông bảo Roux rằng tôi đợi ông ta ở Thượng-nghị viện để chúc mừng. Luôn dịp nói với ông Théophraste Renaudot rằng tôi vui lòng tiếp kiến ông nữa.

Tôi nghiệp! Ông chủ báo Intran không biết rằng nhà sáng lập phần thưởng văn-chương kia đã chết tám đời rồi.

Cũng như ông Letellier sáng lập báo Journal, bữa nọ thấy trong báo mình có đăng bài của Stendhal, bèn kêu gọi chủ nhiệm Fernand Xau tới hỏi:

—Thằng cha Stendhal nào đó? Va viết bài khá lắm, nhưng ông có lấy người mới nào vô làm, phải nói cho tôi biết chứ.

Thì ra ông chủ báo này cũng giỏi quá, không biết Stendhal là biệt hiệu của nhà danh sĩ Henri Beyle nước Pháp từ hồi thế kỷ 18-19.

Hai chuyện ấy chỉ tỏ ra nó phải hết thấy chủ báo Âu Mỹ đều là biết văn chương chữ nghĩa cả đâu.

Tôi e không chừng có ngày có một ông chủ báo mình vào hàng nói đấy, sẽ viết thơ mượn Hồ Xuân-Hương, hay Nguyễn công-Trứ làm phụ trương văn-chương của báo họ cũng nên.

S.V.



Nên ngừa bệnh Ban - Trĩ

Lúc này trời nóng nực, trẻ con thường mắc chứng BAN, trong 10 nhà có 8, 9 nhà có trẻ đau bệnh ấy, nếu muốn ngừa rước, hoặc trừ tuyệt gốc, chỉ có thứ thuốc

TIÊU BAN CHÍ THÁNH HOÀN
HIỆU
ICH NGUỒN DƯƠNG

người lớn, con nít đều uống được, trăm bệnh không sai một. Dám bảo kiệt.

Giá rẽ 1 hộp 1 hườn: 0p.15

Còn thứ **NHI KHOA CHÂU PHÁCH TÂN**, chuyên môn trị đủ các chứng bệnh con nít: Phong, Ban, Đẹn, ọc sữa, ỉa nước, nóng, ho, khóc đêm, đau bụng, làm kinh v.v.. nên mua để dành trong nhà mà nuôi con nít, thiệt thần hiệu.

Giá mỗi ve: 0p.20

Nhà thuốc **ICH-NGUỒN DƯƠNG**
295 Phunhuân-Saigon

Nên noi... Nên nghe...

ÔNG Mariani, hội-trưởng phòng Canh-nông Nam-kỳ, sốt sắng với quyền lợi nông-dân hết sức.

Đến đời số tiền bá tánh quyền giúp nạn dân nước lụt được mấy chục ngàn, ông lật đặt đem nạp cho nhà nước, thay vì phân phát bố thí cho những dân đang chờ cứu cấp.

Đến đời ông có cái sáng kiến thi vẽ hình vua Thần-nông, nhưng ông không biết mặt mũi Thần-nông ra thế nào mà chỉ sơ ra để người ta vẽ dùm cho ông.

Mới đây ông làm nông-dân hoảng-hồn, bỏ ăn mất ngủ mấy hôm.

CHẰNG biết nghe tin ở đâu mà bỗng dưng ông la hoảng lên rằng chánh-phủ Thượng-quốc lại sắp thi hành cái chánh sách hạn chế con số lúa gạo Đông-dương nhập-cảng nước Pháp có chừng thời, không phải muốn bán qua bên bao nhiêu cũng được.

Rồi ông nhóm hội Canh-nông và đánh giầy thép tứ tung qua Paris, làm công quỹ tốn hết năm sáu chục đồng là ít.

Nghe tin này, nông gia không hoảng hồn sao được, vì lúc này họ chỉ còn trông Thượng-quốc là mối hàng lúa gạo của mình mà thôi.

Có lẽ ông được Thần-nông báo mộng để trác ông chơi.

Bữa sau, cụ thượng Mandel đánh điện trả lời: — «Đầu có! Sản-vật thuộc-địa chờ qua Thượng-quốc bao nhiêu tự ý, chánh-phủ có nghĩ tới sự hạn-chế lúa gạo bao giờ».

Ông Beaumont phúc đáp: «Tin láo» (*Fausse nouvelle*).

Một cái tin láo truyền bá ra, làm dân xao xuyến lo sợ, có thể phạm vào luật mới của chánh phủ Bình dân từ lúc ông Salengro tự tử, ông hội trưởng phòng Canh-nông xử ta chắc không lạ gì!

KỠ trước, chúng tôi giới thiệu cho những người muốn học thêm Pháp-văn được biết rằng ông Nguyễn-phân-Long sẵn lòng dạy học bằng thơ.

Chúng tôi quên nói địa-chỉ của ông Nguyễn, thành ra một tuần nay nhà báo tiếp được thơ các nơi cậy chuyển giao cho ông nhiều quá.

Lại cũng quên nói rõ rằng ông Nguyễn chỉ cốt dạy thêm cho những người lớn đã có học lực khá và đang đi làm mà muốn rèn tập pháp-văn cho giỏi hầu ứng dụng vào việc làm hằng ngày của mình hay là vào việc thi-cử trong các sở công hằng tư, chứ ông không nhận dạy các học-sanh đang học các trường tư và các trường nhà nước.

GẦN đây báo-giới Nhứt-bồn lại nổi lên than phiền

sao nước Pháp có đề cử biển Hải-phòng và con đường xe lửa Vân-nam cho chánh-phủ Tưởng-giới-Thạch lợi dụng chuyên chở khí-giới!

Chúng tôi nói «lại nổi lên», là vì trước đây mấy tháng đã có một lần họ thổi bài kèn ấy rồi. Lúc ấy báo này đã thuật lại một tin ở *Mỗi-như* *Tân văn* nói rằng Hải-quân Nhứt đã có cái mưu-định liệng bom xuống những chiếc tàu nào chở khí-giới vào cửa Hải-phòng, và cho máy bay đón đường ở khoảng ngoài Laokay lên Vân-nam để oanh-tạc chuyển xe lửa nào có chở khí-giới sang Trung-quốc.

Lúc trước cũng như bây giờ, bộ Ngoại-giao Pháp cải-chánh ngay. Nguyên là trước hồi Hoa-Nhứt chưa có chiến-tranh, Tàu có đặt các xưởng binh-công bên Pháp chế tạo ít nhiều khí-giới mà các xưởng ấy chưa «giao hàng» đủ. Bây giờ có chở qua cho Tàu là thứ khí-giới ấy mà cũng chở bằng tàu biển tới thẳng đất Tàu, chứ không do cửa Hải-phòng và đường Vân-nam bao giờ.

Nhứt khéo vu cáo nước Bão-hộ chúng ta một cái oan... Thị-Kinh.

CỔ-nhiên Pháp không hề giúp Tàu, hệt như chỉ có giúp Nhứt, nếu như theo câu chuyện của nhà viết báo Pierre Seize, phỏng-sự-viên của «Paris soir» mới sang Tàu trở về, đã thuật trong tuần báo «Messidor» (Léon Jouhaux làm chủ-nhiệm) hôm 27 Mai rồi.

«Tôi tới Hòn-Khẩu, từng phỏng-vấn từ Tưởng-giới-Thạch cho đến các quân-chánh yếu-nhơn, mỗi khi tôi nói tới những tiếng «liệt cường giúp khí-giới cho Tàu» thì họ cười cách khó chịu và nói:

Giúp gì? Ông nói ai giúp chúng tôi? Chẳng có ai giúp chúng tôi gì ráo. Mỗi chút việc gì ai giúp đi nữa, chúng tôi cũng phải trả tiền, mà trả mắc nữa là khác. Chúng tôi trả mỗi chiếc máy bay, mỗi khẩu súng, mỗi viên đạn. Cả thế giới đều bán súng đạn cho nước tôi, và sự đó là hợp lý tự nhiên, bởi Nhứt chưa hề chánh thức khai chiến với Tàu mà. Có điều chúng tôi lấy làm lạ: nước Pháp là nước da trắng duy nhất đã chống chọi đi nữa, Nhứt binh tới được

với những sự yêu cầu vô lý của người Nhứt ở Thượng-hải, nước Pháp là nước duy nhất đã giữ được thể diện hoàn toàn, mà sao bộ ngoại giao Nhứt than phiền kêu ca chát gi, các ông cũng phải chịu lòng họ kia? Sự chiulông đó làm như các ông giúp sức cho Nhứt thì có, chứ có giúp gì cho chúng tôi như là Nhứt đã soi nổi vu cáo kia đâu!»

NHÀ phỏng sự Pierre Seize nghe lấy làm lạ, muốn hỏi cần vận cho rõ ràng, thì vị yếu nhơn quân sự Tàu nói:

— «Nước Pháp là nước hậu tử tể với chúng tôi thuở giờ, đã vì phải chịu lòng bộ Ngoại-giao Nhứt mà làm chậm trễ việc người ta chuyển chở khí-giới đến cho chúng tôi cần dùng. Thì cuối hôm trước đây, có 20 ngàn tấn khí-giới Đức của chúng tôi mua và chở tới cửa biển Bắc-kỳ thì quý-quốc bắt chặn lại không cho lên bờ để đem lên cho chúng tôi do đường Vân-nam»

Lúc trở về Paris, ông Pierre Seize có tới hỏi thăm ở bộ Ngoại-giao coi việc ấy có quá thiệt không?

Té ra có thiệt.

Hỏi vì sao mà cản trở cuộc vận tải khí-giới ấy thì người ta trả lời là chiểu theo hòa-trớc Versailles, cấm Đức xuất cảng khí-giới.

Lạ chưa? Cái điều ước ngay ở Âu-châu đã bị Hitler xé nhàu đập nát, mà nó còn được một khoản thi hành đúng phép ở phương Đông sao?

MẤY bữa nay hai quân Hoa Nhứt vẫn đánh nhau ở Mã-đương, trên sông Dương-tử, là con đường duy nhất cho Nhứt tấn công Hòn-khẩu hiện giờ. Tại Mã-đương, Tàu có 3 cái pháo-đài kiên-cố, cũng như pháo-đài Ngô-tùng giữ cửa sông đi vào Thượng-hải vậy. Tuy Nhứt binh đã chiếm được một pháo-đài rồi, nhưng mà những đồng-sĩ của Tàu vẫn giữ vững được 2 pháo-đài còn lại kia cầm cự hải-quân chiến hạm Nhứt chưa thể lọt qua quan-ải này được.

Dầu cho có mất Mã-đương

Chư vị mua báo lẻ ở Saigon-Cholon nên lưu-ý

TỪ số tới, mỗi tuần chúng tôi bỏ trong những số báo bán lẻ chung-quanh Saigon-Cholon, 6 tấm giấy số Đông-pháp, may ai thì người ấy gấp, vậy xin rao trước để chư vị lưu-ý.

Mỗi tuần chư vị quen mua báo lẻ ở quán nào tiệm nào thì cứ lại đó mà mua, và khi mua rồi mở tờ báo ra, nếu thấy có cái phiếu đóng khuôn, có chữ kỳ và con dấu của bốn-báo chủ-nhiệm thì đem ngay lại báo-quán ở 150 Lagrandiere đổi lấy một tấm giấy số Đông-Pháp.

Mua một tập báo 0p.15 mà may trúng tấm giấy số đáng 1p.00 và tấm giấy số ấy có lẽ đem tới cho độc-giả có bạc trăm, bạc ngàn, bạc muôn không chừng, tưởng chắc đó là một cách mua vui mà độc-giả hoan nghinh lắm vậy.

Kỳ tới sẽ dẫn thế-thức rõ ràng và in phiếu đổi giấy số luôn thể.

Hòn-khẩu cũng còn mất nhiều công-lao, tổn nhiều sanh-mạng, là vì từ Mã-đương tới Hòn-khẩu có nhiều những quan-ải khác của Tàu đã bố-trí nghinh địch hẳn hoi. Bởi trên bộ đã ngập lụt, khỏi lo phòng bị, duy có đường thủy là sông Dương-tử, cho nên Tàu có thể dồn cả toàn lực vào đây.

THEO một tin của Nhứt sáng qua thì việc kháng-chiến của Tàu sắp vỡ lở đến nơi.

Vì Hòn-khẩu sắp sửa thất thủ, nên Lâm Sum, quốc-phủ chủ-tịch, sửa soạn từ chức. Chánh-phủ Quốc-dân-dân đã sắp đặt dời đi Tràng-khánh và Côn-minh. Tưởng-giới-Thạch thì lui vào Tứ-xuyên.

Hiện thời Hòn-khẩu hỗn độn lạ thường, vì có tin rằng binh Nhứt không những cắt đứt con đường xe lửa Quảng-châu Hòn-khẩu thôi, lại còn tấn công tới Nam-xương là tỉnh thành Giang-tây và Trường-sa là tỉnh thành Hà-nam, thành ra Hòn-khẩu sẽ tuyệt đường giao-thông với Hoa-nam.

Quan-ải Mã-đương cũng mất rồi, chắc Hòn-khẩu lọt vào tay Nhứt nay mai.

AI cũng nghe tiếng ông Claude Bourrin lâu nay sốt sắng với việc sửa sang nghệ-thuật diễn kịch ở Nam-kỳ ta. Nhờ ông mà có hội Mỹ-thuật Ai-hữ (*Les Amis de l'Art*) lập ra và hội này đã sáng tác và tập luyện được nhiều tài-tử giỏi, nhiều bôn tuồng hay.

Từ 1er cho tới 12 Juillet, tối nào ở hội-quán số 176 đường Pellerin ban kịch của ông Claude Bourrin cũng có diễn một tuồng mới cho công chúng xem. Chỗ ngồi chỉ có một hạng nhứt định là 0p.30 Ai ưa nghệ thuật đều nên bớt chút thì giờ đi coi, chắc không thất-vọng đâu.

Nên để ý

Quý ngài muốn có đồ trang-sức vừa đẹp dễ, vừa tối tân, vừa rẽ tiền, chỉ đến tiệm **BA-QUAN** sẽ có đủ đồ, cho quý ngài ưa chọn. Chỗ đáng tin cậy.

Chuyên môn mai và bán hột xoàn mới Đức-Quốc.

BA-QUAN

58 rue Vannier

Ngang hông kho bạc Chợ-củ Saigon.



LAIT LE PATRE

OVOMALTINE
R. MOITTESSIER-SAIGON

những - sự mỗi tuần của « **MAI** »

CÓ TỜ BAO TRỞ TRÊU, ĐĂNG HÌNH TÔI MÀ DƯỚI DỀ CHỮ:

« **CON QUỶ DÂM DỤC** »

GIAN-CỬ vào các vụ án bao-giới và chánh - trị mà trạng-sư F. Giacobbi đã từng binh vực rất sốt sắng trên tòa, tôi có thể không ngần ngại chút nào mà nói rằng ông cũng có cảm-tình với dân vô-sân an-nam, nhưt là ông yêu chuộng những cái gì gọi là nhơn-đạo công lý. Mà đều đáng cho ta để ý là nhà trạng-sư trẻ tuổi này đã có tài hùng-biện lại có duyên ngầm nữa chứ!

Cuộc viếng thăm ông tại phòng-văn ở đại lộ Bonnard hôm rồi đã khắc trong óc tôi cái gương mặt vui vẻ hiền từ của ông với nụ cười lạc-quan luôn luôn dính trên cái miệng chưa già mà... móm! Miệng ấy nói chuyện rất có duyên và khéo nói chuyện khôi hài đáo để. Bởi vậy, tôi tưởng rằng từ đây, bất cứ được gặp mặt ông ở đâu, chắc tôi cũng phải ôm bụng mà cười. Vì câu chuyện khôi-hài dưới đây chính ông đã thuật lại tôi nghe với cái giọng có duyên, sẽ sống trở lại trong trí nhớ tôi, chẳng bao giờ nó có thể phai mờ trong óc tôi nữa là khác!

Tôi đến viếng ông lần đầu, nhằm lúc ông đang khóa cửa phòng giấy ra về, vì hết giờ.

Lần sau, tôi đến gặp ông có chuyện cần kíp phải đi ngay.

Cho đến lần sau cùng, tôi phải ngồi đợi cho thân-chủ ông ra có đến nửa tiếng đồng hồ.

Có lẽ ông cũng nhận thấy sự sốt ruột của tôi, và lấy làm cảm động thấy tôi không nản-chí, nên tôi vừa bước vô phòng riêng của ông, ông liền chào tôi bằng nụ cười... an-ủi và hữu duyên tề, và chỉ ghé mời ngồi. Rồi ông thấy kiện của chúng ta khiếm tốn:

— Chà! mấy hôm rày tôi vì quá bận việc gấp rút thành thử bắt buộc phải làm phiền lòng ông mấy phen đến viếng mà chẳng được cùng nhau chuyện trò. Ông đừng giận nhé.

Rồi một cái liếc mắt với một nụ cười rất tinh-tử. Ông hỏi tôi:

— Ông đợi tôi để hỏi về chuyện gì?

— Thưa trạng sư, những chuyện lạ về nghề nghiệp nhưt là một vài kỷ niệm ngộ nghĩnh trong nghề biện hộ đã làm cho ông đề ý hơn hết...

Ông François Giacobbi nhún mày, trông lên trần nhà ra dáng suy nghĩ. Một lát, ông nói:

— Vài kỷ niệm trong đời biện hộ của tôi? Nhiều quá, ông ạ.

— Nhưng tôi xin ông vui lòng sống lại cho độc-giả báo MAI vài mẫu chuyện ngộ nghĩnh nhưt, hay là không ngộ nghĩnh nhưt cũng được.

Tức thì, ông ngó tôi, nhướn miệng cười mà hình như có vẻ e-lệ chút ít:

— Có một vụ này... quái gở lắm mà đề tức cười lắm, chính tôi binh vực tại toà Tiểu bình

Trạng-sư Giacobbi đã nói chuyện tức cười ấy và vụ án Barbier cho chúng tôi nghe

Saigon rất sốt sắng và có kết quả tốt đẹp. Chính nó đã làm cho tôi vui lòng hơn hết và ôm bụng cười hoài mỗi khi gởi buồn, tôi sống ngược trở lại quãng đời từ ngày tôi bắt đầu mặc áo trạng-sư.

Giờ ông cầm viết ghi chép đi. Tôi thuật lại đây.

Trạng sư rời bỏ cái ghế kê sau bàn giấy rồi lại ngồi salon đối diện tôi.

Bằng cái giọng có duyên đáo để và nụ cười vui vẻ cứ nở trên cặp môi mông manh hồng hào, nhà hùng biện khởi sự nói:



— Mười mấy năm trước... nghĩa là sau ngày tôi ra làm thầy kiện độ một năm rưỡi hai năm, tôi có gặp một vị thân chủ rất quái gở đến cạy tôi binh-vực. Ông ấy bị đưa ra tòa về tội... hãm con nít!

« Phải, cha nội đó đã lớn tuổi một hôm không biết «cao hứng» thế nào lại đi đề một đứa bé gái, trời ạ, mới có bốn tuổi mà hãm dâm. Mà tai ác quá, anh hùng ta lúc ấy lại đang bị bệnh rất nặng, mới là khổ chứ.

« Cái tội tày đình ấy sẽ chất lên vai anh ta cái án không phải nhẹ đâu.

« Phần thì ban đầu tôi mới ra làm nghề này kinh nghiệm ít, tài hùng biện cũng kém sút nhiều người, nhưt tôi đã nói với ông trên kia, tôi mới ra làm trạng sư có 1 năm mấy thôi mà.

« Tuy vậy, tôi rán sức binh vực, rốt cuộc, anh ta bị Toà kêu án có một năm tù thôi. Đó là một sự thành-công đã làm tôi bằng lòng lắm vậy.

« Nhưng đó không phải là cái duyên cơ thiết yếu khiến tôi thuật chuyện lại ông nghe đâu.

« Cốt nhưt là có cái chuyện vô-ý làm lẫn chút xiu này, hề nhớ lại, tôi tức cười hoài hử.

« Hôm sau phiên xử, các báo ở đây đăng bài kỹ-thuật. Có một tờ nhưt-báo quốc-ngữ, nơi bài kỹ-thuật vụ án «bắt nhả» mà tôi là trạng sư binh vực cho bị-cáo, một bạn đồng nghiệp của ông đã có cái nhả-ý đem in cả hình tôi ở trong bài. Nếu chỉ có bấy nhiêu đó, thì chuyện có ngộ nghĩnh gì. Đầu này, ở dưới hình, đăng lý đề mấy chữ «trạng sư Giacobbi», thì thợ nhà in vô-ý xấp hàng chữ đậm chú-thích tại. ác như: vậy «*Đây là hình con quỉ già dâm dục đã hãm đứa bé 4 tuổi, bị một năm tù*» (!).

« Từ hôm đó, hề gặp mặt tôi đâu, là các bạn đồng nghiệp của tôi đều xúm nhau đọc lại cái câu văn quỉ quái ấy mà ngao tôi, rồi ngó tôi mà cười gần bẻ bụng!»

RỒI đó, nét mặt trạng-sư đang vui và nụ cười tươi tắn bỗng dưng héo mất trên môi ông Giacobbi, vì ông thuật qua chuyện khác.

— Còn một vụ án này nữa đã làm cho tôi cảm-động vô ngần và chính nó đã đưa tôi đến mức ihành công một cách sung sướng hết sức.

« Chắc ông còn nhớ vụ hội kín ở đường Barbier hồi năm 1929, họ đã xử tử một đồng đảng vì người vô phước này bị tình nghi là phản đảng, tố cáo hết các bí mật của hội với nhà cầm quyền. Thì chính cái hội kín có mục đích khuynh-phúc chánh-phủ mà anh Hà huy Tập, một đảng-viên trốn thoát lưới pháp luật đã 8, 9 năm nay, hôm trước bị lính bắt về tội dùng giấy thuê thân của k êkhác và đã bị đưa ra tòa Đại-hình ở Hà-nội xử lại cái tội nhập hội kín giết người mà còn đốt cháy mất cái đầu, ấy mà...

« Phải, vụ ấy phát giác ra, rất nhiều người liên can và khả-nghi đều bị bắt hết.

« Tới ngày ra tòa Đại-hình, tôi, một trạng sư mới ra làm nghề biện hộ, lại phải gánh vác việc binh vực anh đầu đảng tổ-chức hội kín ấy và chính hẳn bị tòa nghi là thủ-phạm chánh trong vụ ám sát này.

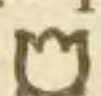
« Thật không có vụ nào làm cho tôi điếng hồn, lo lắng, hồi hộp bằng vụ ấy. Vì nếu tôi lờ thôi một chút thì cũng đủ cho cái đầu của thân-chủ tôi bay đi.

« Bởi vậy tôi đã dùng hết tài hùng biện chưa đăng giá mấy. Tôi đã kêu gọi hết sự bình tĩnh, thu thập hết những lý lẽ hay để giúp tôi cứu sống thân chủ tôi trước tòa.

« Lúc biện hộ, tôi có cái cảm tưởng như chính tôi là thủ-phạm trong vụ ám sát và là đầu đảng tổ chức hội kín ghê gớm kia, rán đem hết trí khôn ra mà tự binh vực cho mình.

« Kết quả, tòa chỉ kêu án hẳn ta có 20 năm khổ sai.

« Tay cách-mạng trọng yếu nhưt trong vụ ấy khỏi tội chết chém. Thật là một thành công rất vẻ vang mà tôi nhớ mãi nhớ hoài. Vì nó là sự khuyến khích rất đặc lực khiến tôi hăng hái, mạnh bạo tiến bước trên đường nghề nghiệp luôn luôn với nụ cười đặc-chí lạc quan.



— Thưa trạng-sư, ông thuật ngắn ấy chuyện kể cũng đã đủ rồi. Tôi xin thành thật cảm ơn ông về vấn đề quan trọng và có chỉ qua loa vài chỗ đáng sửa đổi. Bây giờ, tôi xin ông vui lòng cho biết ông có đứng trong số người đang thiết tha đợi chờ



— Chuyện gì mà mà coi báo rồi thở dài vậy?
— Hôm nay tao tính ra bằng mua ít phiếu Quốc-trai mà nhằm ngày khóa sổ mất rồi, tức quá!
— Dóc vừa vừa chứ, mầy! tiền mầy để đâu?
— Tao gởi Chủ Hòa thuở giờ.

Báo mới

— Báo « *Vật-dực* » số 1 đã xuất bản ở Hanoi bữa. 27, Juin từ khuôn khổ cho đến thể-tài ngó giống như tờ báo « *Canard Enchaîné* » bên pháp.

Nhà văn có tiếng là ông Võ-dinh-Chí Tam-lang làm giám-đốc. Báo quán ở số 8 Avenue Pugnier, Hanoi. Kính mừng đồng nghiệp.

— Báo tuần « *Di luận* » do ông Đồ-Xuân Mai chủ nhà Mai lĩnh làm chủ nhiệm, đã xuất bản ở Hanoi ngày 27 Juin.

— Báo « *Dân* » ở Huế sẽ ra ngày 7 Juillet.

— Báo « *VỀ ĐẸP* » cơ-quan mỹ-thật văn chương của Phụ-nữ, đã ra tới số 6. Báo-quán ở 91 đường Galliéri Saigon.

Sách mới

— Chúng tôi đã tiếp được cuốn « *Hàm-Liệt* » của ông Nguyễn-Giang dịch bi-kịch Hamlet của nhà Đại-văn-Hào Anh Shakespeare.

Tuồng này tuy có pha thần thoại, nhưng mà ý-vị rất hay; ông Nguyễn-Giang dịch khéo lắm: văn lưu loát tự-nhiên, mà không mất tinh thần của nguyên-văn. Chúng tôi vui mừng thấy ông đang làm nổi công-việc của thân-phụ (là ông Nguyễn-văn-Vĩnh) và xin dưới thiệu « *Hàm liệt* » với chư vị độc-giả.



Sáng lập đã 10 năm và đã làm đồn cho những thầy đồn có tiếng như: Giáo Tiên, Ba Phó, Chon, Ba Nén, Kéo, Cáy, Kỵ, Chắt v.v.

những sự sửa đổi những cái những giấy tờ ông viết nữa khuyết điểm bất công đáng tiếc chừng, tôi phải đứng dậy bắt của bộ máy tư-pháp trong xứ tay từ giã. Vì trạng sư trẻ tuổi chúng tôi không?

— Có chứ.

Rồi nhà chuyên môn pháp luật vui vẻ cho biết sơ ý kiến ông về vấn đề quan trọng và có chỉ qua loa vài chỗ đáng sửa đổi. Thấy ngoài phòng khách có 5, 6 người đang đợi giáp mặt ông và trên bàn giấy còn ngòn ngang

racĩa, còn dặn với theo:

— Về vấn đề sau, nó rất quan trọng. Tôi muốn suy nghĩ kỹ càng sẽ nói rõ cho ông biết. Vậy tuần tới ông nhớ trở lại cùng tôi bàn chuyện ấy nhé.

— Xin vâng lời ông dặn.

VĂN-LAI

QUÂN GIAN TRỘM CẤP... KIẾN THUỐC VÀ KIẾN KHOA-HỌC

báo hầy coi chừng!

LÀU nay, báo - giới thì bỏ, trạm không phải đưa! chúng tôi cất tiếng. Nếu vậy thì nhà báo chịu tiền kêu ca than phiền có với nhà nước để làm gì và mỗi cái tệ trẻ thơ nhà nước mướn mấy chủ trạm mất báo ở chốn hương thôn, làng để làm gì không biết? do mấy chủ trạm làng thiếu. Thật là công cuộc Bru-chánh lương tâm phận sự mà ra. ở nhà quê xứ mình còn lồi thoi

Rất đời mấy chủ ăn cắp báo quá. chỉ người ta mà bán hay đọc. Tiếng kêu của chúng tôi chắc rách nát rồi mới đưa tới nguyên đã thối tại động lòng nhà chấp-chủ. Nhiều khi mấy chủ xé bỏ chánh, nên chỉ được hay tin luôn. Đã nói từ đây qua tây xa rằng quan Toàn-quyền Brévié mướn mấy ngàn cây số, mấy bay mới ký một tờ thông-tư dạy chỗ thơ có 7 ngày tới nơi, còn các quan chuyên-trách mỗi địa-từ đây về Lục-lĩnh, một tờ báo, phương từ đây phải kiểm xét một bức thơ, nhiều lúc trên công việc đem thơ phạt báo cho mười mấy ngày thì người mua đúng và phải trừng trị những kẻ báo hay người có thơ kia mới làm trạm làng sai với phận sự nhận được. đại khái như mới nói trên đây.

Có chú dấm nói như ông. Chúng tôi vội vàng thông tin trời con: này để bọn gian nhà nghề hay — Báo để tại nhà việc làng, ăn cắp báo của chúng tôi hầy ai có thì tới mà lấy, không coi chừng đa!

Trừ ba mối hại người

BÌNH PHONG TÌNH: Đủ thuốc chuyên môn nhiều năm kinh nghiệm, dầu cho bệnh nặng thâm căn cố đế không còn hi-vọng chữa khỏi, cũng trị lành tận nọc quả quyết không khi nào phục phát, làm cho nỗi danh chấn động là *Huê liêu linh đơn số 1*, cho đến người ngoại-quốc cũng phải sống sờ ngạt nhiên, không dè Annam ta có thuốc công hiệu phi thường đến thế. Bệnh mới mắc trị cho thiệt sớm thì trong một hai tuần là tuyệt nọc.

BỘ GIỀN Á-PHIÊN: Đông-pháp giới yên hoàn số 19. Một bác sĩ Lang-sa đã thí nghiệm công nhận là phương thuốc phối hiệp rất hoàn toàn đáng phép, ngài cả quyết rằng dầu cho giền nặng lâu năm thể nào cũng đều bỏ được dễ dàng không lo sanh bệnh khác.

BÌNH TRÁU, BỒ, HEO: Cứu sống vô số súc vật nhờ. **LỤC SỨC HỒI SANH HOÀN** số 13 là thuốc mà cha Ignatio Bùi-công-Thích ở Chi-hóa thường mua giúp đỡ cho nông gia và có viết thơ chứng nhận là môn linh dược ở Lục-tĩnh cũng hoan nghinh nhiệt liệt.

NHÀ THUỐC ĐÌNH-THÀNH-SONG

112, rue d'Espagne - SAIGON

Bồn đường dấm đem cả danh giá ra mà bão kiết bài quảng cáo này là đúng sự thật, không thừa thừa chuốt ngoét. Có bán các chỗ sau này: **PHOMPENH:** Trương long Báo diết Xiêu-Bao 47 rue Oh Nha Oum (đường lò heo). **Kim-Seng** 120 rue Armand Rousseau. **MY-THO:** Tổ-Tám 43 route Gocony. **TANAN:** Nguyễn-hữu-Dur. **CAI-MON:** Nguyễn-văn-Bà. **TRAVINH:** Lưu-tấn-Hòa và Tô-Vĩnh-Tường. **CHO-LACH:** Nguyễn-văn-Ba. **VINHLONG** Nguyễn-thành-Liêu. **MOCAI:** Đoàn-tho-Như. **TIEUCAN:** Phan-tân-Triệu. **BENTRE:** Tân-Thanh. **SOC-TRANG:** Hồng-Điền. **CHO-LON:** Lai-văn-Thường. **BẠC-LIÊU:** Nguyễn-tấn-Biến. **HUE:** Phò ninh gare, Hiền sĩ Nguyễn-hữu-Song.

RƯỢU BỔ MẠNH

NÉO - TONIO

Của Bác-sĩ PÉRIÉ

Ăn ngon, Ngũ khỏe, Bô sức, Vượng thần, Trị rét, Ngừa Lao

Nam, Phụ, Lão, Ấu, đều dùng được.

Bán tại: **PHARMACIE KIM-QUAN**

90 Bonard SAIGON

của các nước bên Âu Mỹ, cho con mắt cận thị, viễn thị, sáng và các màu, đều có trữ bán tại tiệm:

TRAN-NGUYEN-CAT

81, Bd Charner SAIGON - Tél.: 21.289

Có máy điện mài kiến, có thợ sửa, có đủ đồ thay vào đủ các thứ kiến



THO' TỪ' của DÀN-BÀ

cochông

Pháp Luật

LUẬN DÀN

của

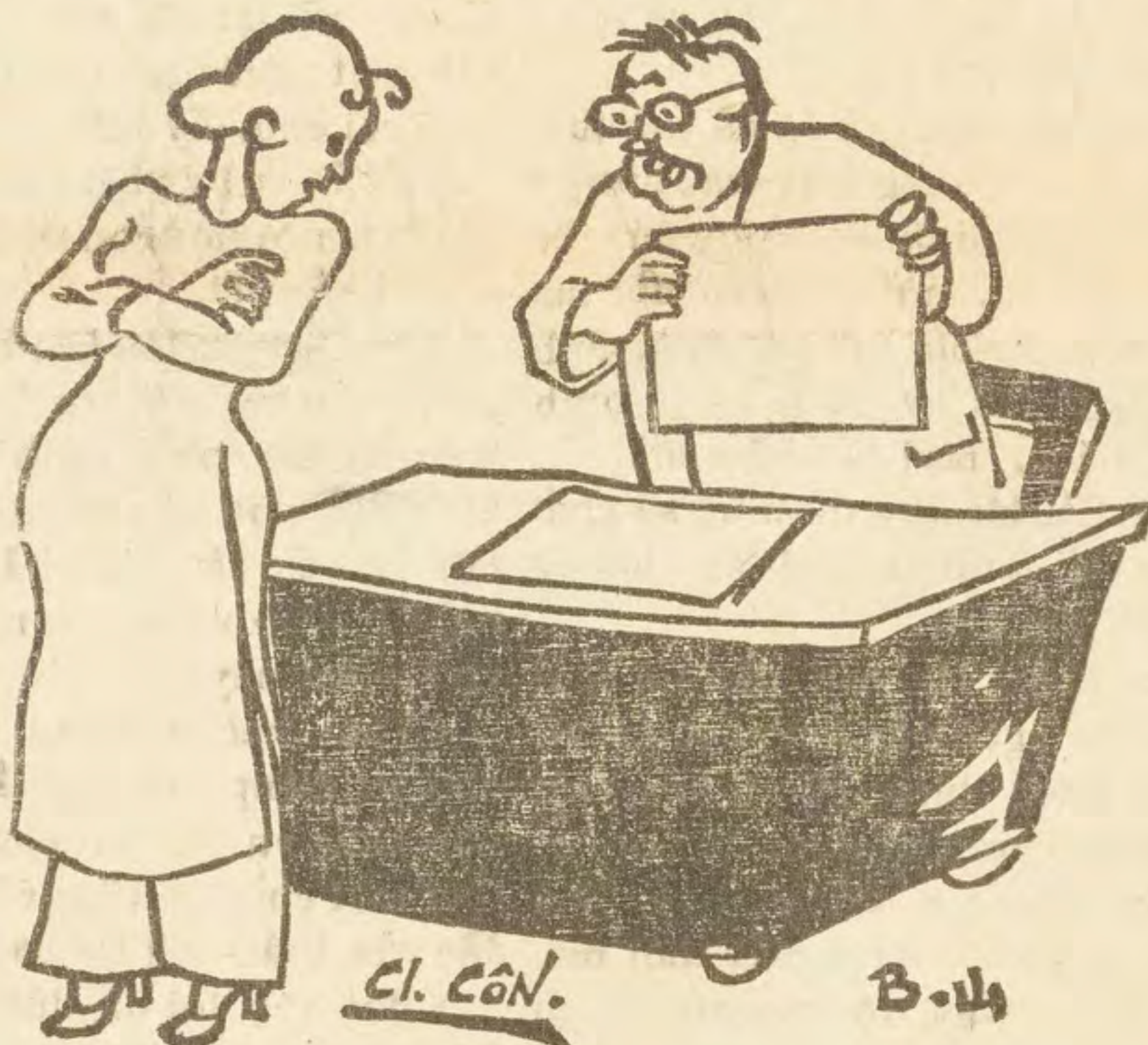
Phan-van-Thiết

Luật-khoa cử-nhơn

◆ Người chồng có quyền kiểm soát những thơ từ ai gửi đến cho vợ mình không?

◆ Những thơ từ hình ảnh mà vợ lén móc trong túi áo chong, khi đem ra tòa có giá trị gì không?

CÓ nhiều độc giả viết thơ hỏi tôi: thơ từ gì của vợ, người chồng có quyền kiểm soát thơ từ của vợ gửi lại với được xem xét, coi, đọc hay cha mẹ hay bà con gần.



không? Tôi xin trả lời chung bằng bài này.

Theo lẽ, thơ từ của một người nào là vật sở hữu riêng của người ấy, không ai có quyền xâm phạm. Tuy-nhiên, cái quyền ấy, đối với người đàn bà có chồng, thì rất bị hạn-chế, vì rằng người vợ bao giờ cũng phải chịu để người chồng mình kiểm soát thơ từ qua lại của mình.

Cái quyền kiểm soát thơ từ của vợ, người chồng được thừa hành nó một cách rộng rãi lắm: chăm nom (surveiller) thơ từ, chặn thơ từ mà coi trước (intercepter), lại có thể cấm vợ viết thơ qua lại với một người nào!

Không những người chồng được phép lấy thơ người ta gửi đến nhà cho vợ mà xé coi trước, lại còn có phép xin quan chủ sở

Bru-Điện phải giao thơ của vợ trưng ra trước tòa những thơ

CHÔNG đối với vợ thì như thế còn vợ đối với chồng

thì thế nào? Vợ không có quyền chi kiểm soát thơ từ của chồng, thành ra chỉ có một cách bắt nã là mỗi khi chồng mánh áo đầu hờ hình thì, mình lén thơ tay vào túi mà... móc trộm, kiểm coi có giấy thơ từ hay hình ảnh của tình nương nào chẳng? Nhưng, dầu cái phương pháp ấy thường khi có hiệu nghiệm đi nữa, nó cũng chẳng ích chi cho các bà các cô ở trước mặt luật. Bởi khi có thừa kiện lý hôn thì người vợ không thể viện bằng có nơi mấy cái thơ hay tấm hình mà mình đã thộp được của lang-quân đó. Lẽ dễ hiểu là tòa án bao giờ cũng không thể đề ý đến những đồ ăn cắp!

Trái lại, người chồng được trưng ra trước tòa những thơ

từ của vợ mà anh ta đã xét bắt được. Tuy vậy, tòa án cũng không chịu nhận những thơ từ mà người chồng đã cố tâm lấy cho được, bằng những cách phi-pháp đó.

Đàn bà có chức nghiệp thì có thể thoát khỏi trong một vài phần cái quyền kiểm soát của chồng, bởi vì quyền hành của chồng dẫu lớn bao nhiêu cũng phải tiên tan bất lực trước sự bí mật nhà nghề (secret professionnel).

Ví dụ, người đàn bà làm nghề thương mại, lương y, luật-sư, thường hay trao đổi thơ từ với thân chủ mình, thơ từ ấy anh chồng không có quyền gì ngó ngang đến. Người chồng đã cho phép vợ mình làm một nghề làm ăn, tức là đã mặc-nhiên từ-khước cái quyền kiểm-soát của mình rồi vậy.

Đến như những thơ từ của hai vợ chồng viết cho nhau thì gửi cho người nào, tất người ấy làm chủ, mỗi người được đem trưng ra trong một vụ kiện lý-hôn. Không phải nói, thường thường, người đem thơ ấy trình cho tòa án là để viện bằng có đánh đồ người đã ký tên thơ ấy. Thơ tình, thơ chửi mắng, thơ lăng-nhục, kể làm vợ chồng nên giữ để có ngày đem nó ra mà chuộc cái tự-do cho mình, vì luật pháp về sự lý-hôn rất là đề-hèn khổ nạn, khiến cho một người phải đem những thơ từ kín đáo lúc còn thương yêu nhau ra trước công chúng để kiểm thể làm nhục lẫn nhau!

PHAN-V-THIỆT

TÀI BÚT. — Trong bài trước, xin đính chánh những chữ « kiện xin nhậu con hoang » sửa lại: « con hoang kiện xin nhận cha » mới đúng.

Tôi sẵn lòng cứu tất cả bệnh nhân không ăn tiền

(Bất luận giàu hay nghèo)

Tôi là HUYNH-HON, thầy thuốc người Tàu, làm nghề thuốc trên 30 năm, nhờ làm lâu mà tôi được nhiều kinh-nghệm, cứu bệnh dễ dàng, nên được phép Giám-phủ cho tôi cấp bằng làm thuốc ở tỉnh Gia-dinh. Kể từ nay tôi sẵn lòng cứu bệnh cho toa không ăn tiền. Vậy ai có bệnh cứ đến tôi, tôi sẽ hết lòng trị, bất luận giàu nghèo. Tôi trị đủ bệnh: lòi chuyên môn về máu huyết của đàn bà, bệnh tử cung và bệnh đường kinh. Tôi giỏi về bệnh ho lao, sức huyết và bệnh siêng, bệnh phong tình và bị nhảy mũi.

Nhớ đến số nhà 19 đường Eglise ở ngang ga Bà-chiều, có tấm bảng lớn để chữ HUYNH HON thầy thuốc.

Savon TRÁI-THO'M

HIỆU THÁI-PHONG

72% dầu — 186 Quai de Belgique — Saigon

CÓ NÊN BẠC-ĐÀI GIÁO-VIÊN CHĂNG?

QUAN Thống-đốc Pagès là một vị thượng quan chăm nom trẻ nhỏ xứ này nhiều lắm, như là lớp học một buổi (*classes à mi-temps*), song dường như ngài đã quên những người thừa hành cái thiện-chánh này khó nhọc hơn hết: ấy là các giáo-viên trong làng.

Hạng tiền-quan-lại này ngoài sự thống khổ thiết thời phải dưới quyền quận, tổng, làng, và bọn tay sai của họ là lính, cho tới bạn họ ở trong làng và luôn cả các cường-hào nữa. Còn về phần sự thi dưới quyền ba hạng thanh tra: *interprovincial*, *provincial* và *élémentaire*.

Quan lớn Pagès ở trên cao, nào có thấy sự khó khăn của họ trong cơn làm phận sự không yên ổn mà giờ về ngoài xã hội còn khổ nữa. Có lẽ quan lớn cũng nghe nhiều hơn ai cả: nào thầy giáo bị bắn (Bắc Kỳ), thầy giáo bị cường hào giết chết (tin báo MAI) thầy giáo bị du-côn đôn bà đôn đánh, thầy giáo bị lính bắt tại v.v. v.v. các báo thường vắn kều ca vang rân mà hình như nhà cầm quyền ngó lơ để vậy, chẳng muốn sửa đổi gì khác hơn hiện trạng.

Nhứt là phận sự của các giáo viên ấy, ôi thôi! họ còn bị dày vò biết bao:

1) Thầy giáo ở làng thì phải chường quần nhà trường, cũng phải lo công văn sổ sách như các đồng nghiệp trường lớn mà họ lại không được trả thêm xu nhỏ phụ cấp nào với cái trách nhiệm đó.

2) Họ phải dạy hai lớp (*classe à 2 cours*) nghĩa là chọn bài, sửa bài hai cấp, làm sổ sách, thể là công việc sắp đôi các bạn kia, mà chánh-phủ cũng không thêm cho họ một đồng lương nào.

3) Đến phiên ba hạng Thanh-tra, kể đến nói ngay, người đến sửa vậy, ông khác đến lại nói công công. Các ông luân phiên nhau đến chế bai đủ cách, chờ nào có xét dùm hề một v. ệc gì năm bảy người bị sử vô thì có hợp với ai bao giờ. Rốt lại, các giáo viên làm việc trời chết mà kết quả không có. Họ nào có biết phương pháp hay của họ chỗ này mà không hay chỗ khác.

4) Có nhiều vị *inspecteur interprovincial* ý quyền quá lễ, tới sửa cả thời-biểu-châm (*emploi du temps*) của nha Học-chánh phát ra, bắt các giáo viên dạy quá giờ định. Lại bắt phóng vớ cho học trò đồ, mỗi trò ba bốn bài, thứ 4, 5 chục trò coi thầy giáo có phải ngồi cả đêm chẳng.

5) Bắt làm quá thể lệ của nha

Học-chánh, là trẻ lớp *enfantin* mà phải sấm tập bài thi, chép cả môn thi cho sạch sẽ. Trái nhỏ xứ này nhiều lại, thể-lệ nhà nước miễn cho trẻ về khoản ấy.

6) Ngoài các cuốn sổ khác với cuốn *cahier de correspondance* theo lệ buộc rồi, thầy giáo sấm *carnet de correspondance* để mỗi tháng phải sao lục hết các sổ khuyến điểm của mỗi bài hằng ngày. Với các món, hạng thi, và lời phê của mỗi trò đem về cha mẹ nó ký tên vào. Mỗi tháng mỗi trò có cả trăm sổ khuyến điểm, thành ra một việc này làm cho các giáo viên thức đêm ròng rã 5, 3 ngày mới soạn hết.

Ngày thứ năm chúa-nhứt họ có được nghỉ đầu mà làm các việc ấy, vì phải đi lập thể-dục, thể thao, bơi lội v.v. cho các em nữa. Tỉnh ra vừa dạy và làm các sổ sách, các giáo viên đó làm việc mỗi tuần 8, 9 chục giờ, nhọc nhằn hơn các bạn làm việc các ty sở khác.

7) Còn việc bạn hơn nữa là làm *fiche médicale*, nào bắt đo ngực học trò, nào cân, mà nhà nước không phát cho thước đo hay cân chỉ hết, bảo các giáo-viên ấy làm sao cho được thì làm.

Làm việc vất vả như vậy, mà 5-7 năm mới lên một bậc với số tiền lương không hơn lương bọn boy bếp bao nhiêu!

Coi qua trang 8

MỎI RA

Có Tư BÉ (Saigon) ca
Nhắn bạn tình chung
Đàn *Guitare* và Violon

M. Ba GIÁO (Bacieu) ca
Ái-tình là gì?
Guitare Espagnole

M. KHUÊ (Bacieu) ca
Mối tơ lòng
Đàn *Guitare*

M. SANH XÍA (Bacieu) ca
Cảnh trạng êm đềm
Đàn *Guitare* và Violon

MỖI BỘ HAI DĨA

asia

QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP

mỗi phiếu 100\$, khởi trả thuế
và có Chánh-phủ Pháp bảo đảm

TIỀN LỜI: 5 phần trăm mỗi năm

CHỖ BÁN PHIẾU: Ở các kho-bạc,

tại Đông-Pháp Ngân-Hàng và

Pháp-Hoa Ngân-Hàng

Người Đông-pháp, đã mua phiếu Quốc-trái chưa?

Một vấn-đề quan trọng về tương-lai văn-học Việt-Nam



Phê-bình với văn-học-sử

TRONG một số « Khuyến-học » (1), ông Đinh-bá-Khoa có viết một bài đại ý tỏ rằng: công việc của nhà phê-bình không phải là công việc của nhà văn-học-sử. Ông ví nhà phê-bình như một người đi du-lịch trong một xứ: người du-lịch nên lấy cặp mắt thẩm mỹ xem xét những cái tốt đẹp hiện có, chứ đừng nên để tâm đến những cái dĩ-vãng, tương lai của xứ ấy. Sao vậy?... Nếu phê-bình để làm một công việc quảng-cáo thì các danh bút mới không cần quan tâm đến văn-học-sử!

Phê-bình mà không đi đôi với văn-học-sử là đi vào nghĩa hẹp của nó, là chỉ dùng nạp có lối *căm-thụ phê-bình* (*critique impressionniste*) hay lối *phê-bình ngay* (*critique spontanée*). Phê-bình theo hai lối này có nhiều khi đưa ngọn bút mình vào chỗ tư-vị: theo căm tình mình đối với tác-giả, với địa-vị trong văn giới của tác-giả có nhiều khi mình bắt buộc phải tự dối mình. Ở Pháp, hiện có hai lối phê-bình: lối phê bình quảng cáo (*critique réclame*) và lối phê-bình khoa-học (*critique scientifique*) hay là lối phê-bình đại đồng (*critique universitaire*). Những bài phê-bình theo hai lối sau này đều có một phần nghiên cứu ở trong: ngoài công việc tỏ ý-tưởng mình đối với một quyển sách, phê-bình-gia

-1- Báo đã đình bản.

Sai lầm, là tại người ta muốn bắt nhà phê bình bỏ nghệ-thuật mình đi sang con đường trừ tác

PHIẾU BÌNH

« Tìm cái đẹp tự-nhiên trong xã hội là nghệ-thuật;

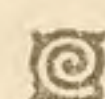
Tìm cái đẹp trong nghệ-thuật là phê-bình »

(Tiếp theo số 41 và hết)

còn phải nghiên cứu về đời tác-giả, những ảnh hưởng giúp tác-giả cấu tạo nên quyển sách, những công dụng của quyển sách đối với xã-hội nhơn sinh... Mà nếu muốn phê-bình theo khoa-học thì phải có quan niệm lịch-sử. Ông Thiệu-Son có lần nói: « Sự phê-bình mà cho chính đáng thì bao giờ cũng phải có quan niệm về lịch-sử, là mỗi nhà phê-bình văn học đều nên có tư cách một nhà văn-học-sử ».

Làm được tròn phận sự nhà phê-bình và nhà văn học-sử, ở pháp hồi trước, có Ste Beuve, A. France, Taine, Brunetiere, Lemaitre v. v. ở ta bây giờ, có Trần-thanh-Mai, Thiệu-Son, Lê-thanh, Thái-Phỉ, Trương-Tữn.

Tuy-nhiên, ta chưa nên lấy thể làm tự hào. Vì nghệ-thuật phê-bình xứ ta chưa thành được một tư-trào: những tác phẩm như *Trong giòng sông Vị*, như *Phê-bình và Cáo-luận* rất hiếm.



Sáng tác và phê bình

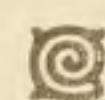
O Pháp hay ở ta cũng vậy, người ta thường coi rẻ những nhà phê-bình hơn những nhà sáng-tác. Người ta nói: « Thà đem tinh lực dùng vào việc sáng tác còn hơn ». Trong câu nói này, chúng tôi nhận thấy một cái lý đúng và một quan-niệm sai lầm.

Đúng là nhà phê-bình làm hại người khác nhiều hơn nhà sáng tác: nhà sáng tác, một khi thất bại, chỉ đem cái hại đến cho mình thôi; nhà phê-bình, một khi làm lạc, còn đem nhiều thất bại lây cho kẻ khác.

Mỗi người đều có một thiên tài riêng. Không nên bắt nhà phê bình viết tiểu-thuyết hay làm thơ. Ste Beuve đã chẳng có lần bị thất bại vì ham làm thơ sao? Trương-Tữn đã chẳng có lần thất bại vì ham viết tiểu thuyết sao?

Nhưng sáng tác muốn mau phát triển, sáng tác phải có phê bình. Hay nói một cách khác: Nhà sáng tác phải có óc phê bình để nhận biết thế nào là hợp thời là sai lầm trong quan niệm: có thể, mới tự giác-ngộ được, mới đạt được đến chỗ tận thiện tận mỹ của nghệ-thuật. Nhà sáng tác mà có óc phê bình sẽ luôn luôn thoát ly được những « tư tưởng philistins » (*pensees-philistins*) (1).

Nói đến sự khó dễ của hai nghề sáng-tác và phê-bình, thể thường người ta hay cho phê-bình dễ hơn sáng tác. Câu « phê-bình dễ, nghệ-thuật rất khó » (*La critique est aisée et l'art est difficile*) rất quen với của miệng người ta. Nhưng sự thật đâu có thế. Phê bình cũng là nghệ-thuật thì đâu có dễ!



Họa phê-bình

NƯỚC ta, ngoài những nhà phê-bình có tiếng, gây ảnh hưởng tốt cho tư-trào văn-ngệ, kỳ dư đều là những ngọn

-1- Danh từ « philistins » do thi-sĩ Heine nước Đức tạo ra đầu tiên lần đầu được như vậy. Các nhà phê-bình hay dùng nó để chỉ những tên quân vô bổ trong văn-giới, thường có óc hẹp hòi tầm thường mà hay tự phụ, không chịu phục-thiện trước những tư tưởng mới mẻ hợp thời. Có nhiều phê-bình đại-gia ở Pháp ba cái nghĩa chữ « philistins » xuống là « kẻ thù của tư tưởng », « bọn giặc nghệ-thuật ».



Về đẳng lượng cũng như về đẳng phẩm
LÃNH NAM-KY ẲN DỨT HẾT CÁC THỨ LÃNH KHÁC
Dùng rồi mới biết — Có bán khắp nơi.

TỔNG PHÁT HÀNH

TRẦN-LOI-KY

N° 38 Boulevard Bonhoure
CHOLON

Téléphone: 30.913

CÓ BÁN KHẮP NƠI

bút « sáng kiến » ra cái dịch hay cái họa phê-bình.

Nhưng cũng chẳng phải riêng gì ở nước ta đâu, ngay như ở Pháp hiện giờ có nhiều cây bút phê-bình hữu danh mà cũng ngứa tay nhận lãnh một số tiền hàng năm hay hàng tháng của các nhà xuất bản, để khi nào họ đưa cho một quyển sách là phải ca tụng.

Lối phê-bình quảng cáo này không có giá-trị gì hơn những lời rao hàng của bọn trẻ bán báo.

Có đôi khi, người ta không có nhận tiền của nhà xuất bản, nhưng vì có cảm tình riêng với tác-giả, người ta cũng phải bỏ công quảng cáo cho tên tác-giả.

Ngoài hạng này, có một hạng trái ngược lại, mỗi họ đều chỉ-trích. Ở họ là chỉ-trích cái gì cũng được (*esprit antipathique chose*). Đọc xong trong vai giờ một quyển sách hay một tập thơ, họ, vì hèm riêng hay vì muốn tỏ học-lực mình hơn tác-giả, họ rần vạch lá tìm sâu. Để giễu cợt bọn này, ông hàn-lâm Edmond Jaloux có viết :

— « Họ kể qua loa câu chuyện trong tiểu-thuyết và thỉnh-thoảng thêm một câu : « ở trang 90 có một câu văn viết không đúng cú-pháp » hay là « ở đoạn kia thiếu một cái chấm-phẩy ». (1)

Lại có một hạng « phê-bình dung hòa » nữa. Đối với một tác-giả hữu danh, họ không dám chê. Nhưng nếu không chê, họ lại sợ mang tiếng nịnh. Bởi nên sau một hồi tán dương, họ rần tìm một cái dở của tác giả để vớt vát lại. Họ là những tên nhà què lùn đầu tiên đi vào một chiếc nhà lầu, chứ không biết thế nào là thành thật, thế nào là vô tư, thế nào là làm việc có lương tâm đối với nghệ-thuật. Tác-giả nào gặp hạng này phê phán là gặp cái không may ! Ông Thiệu-Sơn có buồn giùm cái vô phúc của những nhà trừ tác gặp cái không may này.

« Một tác giả đã khổ từ lao tâm khổ tứ ra bao năm trời mới kết cấu nên được một công trình sáng tạo. Các công trình sáng tạo đó là kết quả của những sự học vấn, của những sự kinh nghiệm, của cái tri tưởng tượng giàu mạnh hơn người và có lẽ lại là của những nỗi bi thương oán căm ở chính mình tác giả nữa.

« Vậy mà tới khi sách đã xuất bản, nhà phê bình chỉ có việc mua về miến coi qua cho biết chuyện, rồi bỏ ra đôi ba giờ ngồi viết, khen chê này chê chỗ kia, có khi khen chê một cách vô tình, vô lý. Thật nghĩ cũng đau lòng cho nhà nghệ-sĩ lắm thay. »

Ngoài cái tệ đáng phiền mà ông T.S. kể đây, còn có một tệ khác nữa... Xin để ông Hoài-

Thanh kể : « Các nhà phê - bình cứ đua nhau lôi một đặc điểm gì đó của một văn-sĩ ra mà khen dỗi, cho được dài dòng, họ tha hồ trích những đoạn văn trong sách họ phê bình để chứng cho cái đặc sắc họ đã nêu ra. Một nhà phê bình làm thế, năm bảy chín mười người khác cũng không thể làm khác hơn... »



Phê-bình nghiêm-khắc và phê-bình ác-nghịch

PHÊ-bình, phải nghiêm khắc !

Phê-bình mà « cổ đem thề tích-cực về cái đẹp để thay thế tiêu-cực về cái xấu » (1) thì không nên phê-bình ! Phê-bình mà mỗi mỗi đều rộng lượng, đều chủ - trương thuyết tha thứ tức là khuyến-khích sự dỏ, làm thương-tồn đến chân - tài các nhà văn hay. Người ta nghiêm-khắc với một nhà văn nào là người ta đặc biệt đề ý tới nhà văn ấy, đặc biệt hy-vọng ở nhà văn ấy như một người cha nghiêm khắc với con có phải là người cha xấu đâu ?

Sở dĩ người cha nghiêm khắc với con là không muốn nuông con một cách vô-y-thức.

Sở dĩ nhà phê-bình nghiêm khắc với nhà văn là không muốn tư-vị nhà văn một cách đơn mạt.

Nhà phê-bình nghiêm khắc nhưt xư ta hiện giờ là ông Trương-Từ. Nhưng ông Trương-

Từ cũng là một nhà phê bình ác nghiệt nhưt xư ta ! Ông đòi xé nát « Mấy văn thơ » của Thế-Lữ. Ông đòi đốt « Hồn bướm mơ tiên », « Đời mưa gió » của Khái-Hưng. Ông kết án « Lạnh lùng » của Nhất-Linh. Những việc ông làm, những lời bài bác của ông rất hợp lý. Nhưng trong khi phê-bình, ông không đóng vai nhà văn-học-sử để xét đến tư-trào văn nghệ, xu-hướng nhân-sinh khi các quyền trên đây mới ra đời.

Cái ác nghiệt của ông chẳng những làm cho các nhà văn phải « ghê » (xin đừng hiểu là sợ), mà chỉ những độc-giả cũng phải « ghê » khi đọc ông.

Ông Trương-Từ, trong khi phê bình, lại còn không thoát-ly nổi cái óc đảng phái. Ông là người của xã-hội chủ-nghĩa. Ông thấy nhóm « Tự-lực văn-đoàn » chủ-trương khác ông, nên ông ác nghiệt đối với họ. (Ông Trương-Từ ! có lẽ ông cũng biết Léon Daudet, tuy khác đảng phái với Herriot trên trường chánh-trị, nhưng cũng biết thoát ly óc đảng-phái để phê bình một tác phẩm của Herriot chứ ?)



Tóm lại, nhà phê-bình phải thoát - ly những « tư-tưởng philistins » ; thoát-ly óc đảng phái ; dung-nạp phương-pháp của nhà văn-học-sử ; không nên dễ dãi, rộng lượng tha thứ ; nghiêm - khắc mà không ác-nghịch.

QUẾ-LANG

Coi tiếp ở đây

CÓ NÊN BẠC-ĐÁI GIÁO-VIÊN CHĂNG ?

Các trường lớn thì mỗi lớp 35 trò là nhiều mà các thanh-tra buộc mỗi lớp thầy giáo trong làng phải mỗ 4-5 chục trò, mặc dầu dạy hai lớp. Nếu học trò ít số, thì giáo-viên bị quở, bị dỗi. Thiệt là một phương pháp tàn nhẫn với họ quá.

Vậy mà chưa đủ. Nếu tôi nghe không lầm thì kỳ tựu trường tháng Septembre tới đây, mỗi thầy ở trường nhỏ đó phải xé ra làm ba, nghĩa là theo *classe à mi-temps* thì họ phải dạy :

SƠM MAI :
CHIỀU :
c. enfantin
c. préparatoire
c. élémentaire.
c. enfantin

Tức là 3 lớp luân phiên nhau mỗi lớp 1 buổi học và một thầy giáo phải lo bài vở bằng 3 thầy.

Tình cảnh như vậy đó, chắc quan thống-đốc và quan học-chánh cũng đủ thấy : thầy thì nhọc nhằn, mà sự tấn-phát của trẻ nhỏ thì không mấy. Một con trâu có thể nào kéo ba cái cây mặc dầu thẳng chẵn roi vọt,

rốt lại con trâu chết mà cây không xong.

Nhà chức-trách nên xét rõ sự thiệt thòi của giáo viên mau mau sửa đổi cho khỏi phụ lòng phụ công của hạng viên-chức rất dày công lao với sự mỗ mang của chánh-phủ. Chúng tôi tưởng nên :

1' — Mỗi tỉnh để 1 vị *inspecteur* như trước trong một thời kỳ là bốn năm.

2' — Vị *inspecteur élémentaire* thì các giáo viên chọn nhau mà bỏ thăm cử ra một hạn 4 năm.

3' — Mỗi giáo-viên dạy 1 lớp, bỏ hẳn 2 *cours réunis*, 3 *cours réunis*.

4' Các *inspecteur* khuyến-khích sự dạy dỗ chứ chẳng phải để xin phạt xin cácu chức.

5' — Trả tiền cai quản nhà trường, đầu trường 1 lớp cũng vậy.

6' — Ngày tựu trường, hương chức làng lo thi - hành luật chánh-phủ, lo cấp cho học trò đi học, hơn là để thầy giáo mỗ.

Kính cáo đồng-bào

CỦ Nguyễn-An-Cư đối với đồng-bào, công-chúng, bấy lâu thiết đã cảm-tình tri-kỷ ; những người được quen biết cụ, xét thấu tâm tình và từng nhờ cụ trị bệnh dùm thì không ai mà không khâm phục tài đức của cụ.

Năm nay, tuổi cụ đã quá lục-tuần, đáng nên hưu dưỡng tinh-thần lâu rồi nhưng vậy mà lúc nào cũng gia-tâm chú-ý với đạo-nghe, không giờ phút nào chịu an-nhàn rồi-rãnh, thành ra sức kém lực suy, triển-miền lão-bệnh.

Gần đây cụ muốn cho đồng-bào xa gần được hưởng-dụng các phương thuốc thần hiệu của cụ chế ra nên đã cho các thư thuốc ấy bán xa ra trong nhiều tỉnh.

Đề đầu trong khi thuốc phát-hành, đồng-bào xa gần đều hoan nghinh một cách nhiệt-liệt, nào lớp thân-chủ đến nhà xem mạch lấy thuốc, nào lớp Đại-lý các nơi lấy thuốc, công việc dập dờ mà ngày giờ và sức người thì có hạn, không sao mà báo chế cho kịp với sự ứng dụng của đồng-bào.

Vì có ấy nên kể từ ngày nay cụ Nguyễn giao hết các việc về sự báo-chế và mua bán thuốc cho Ông Nguyễn-đức-Nhuận và ông Cao-văn-Trực đảm nhận chủ-trương. Ông Nguyễn-đức-Nhuận nguyên là chủ-nhiệm báo « Phụ-nữ Tân-văn » lại là một con người thương-mãi có tiếng bấy lâu trong-xứ, lại đã sẵn có hàng-lâm, hắc sẽ không phụ lòng cụ Nguyễn tin cậy.

Có vậy cụ Nguyễn mới được chút ít thời giờ nhàn rỗi trong lúc tuổi già. Dầu vậy, thoảng lúc nào có những bệnh nguy-cấp, cụ cũng cho toa giúp thuốc để cứu nguy, giờ nào cụ còn ở thế-gian thì giờ ấy cụ cũng không quên cứu giúp Đồng-Bào bệnh-hoạn.

Vì phải theo sự bố-buộc của luật-pháp, sở báo-chế từ nay đặt tại Saigon lấy danh-hiệu là : « Tam Kỳ Dược Phòng » và sự báo-chế ấy thì do ông Ng đức-Nhuận trông-nom báo-chế theo toa của cụ Nguyễn-An Cư cho và chịu hoàn toàn trách nhiệm

NAY KÍNH CÁO.

MỘT BỨC THƠ TRI-KỶ

Cantho 22 Juin 1938

Kính ông chủ nhiệm báo « MAI » — Saigon

TÔI vẫn nhận được quý-báo gửi đều đủ mỗi tuần, trừ ra hôm tháng rồi tôi bắt được chứng cơ tên phu trạm làng tôi ăn cắp báo, đã thưa làng và quận cách chức nó rồi.

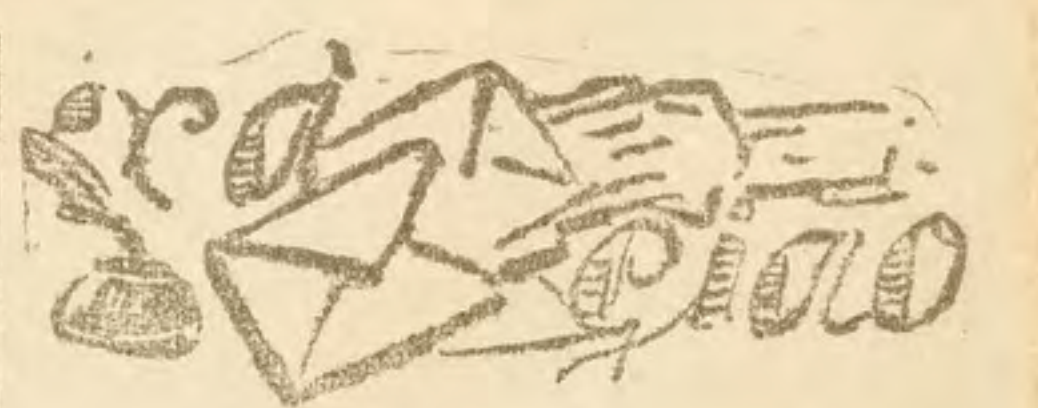
Với giá giấy lên mắc quá như hồi này, nếu tôi ở địa vị ông chắc cũng phải xin độc-giả cho lên giá mới sanh tồnặng. Mỗi tuần một tập báo 20 trương như « MAI » mà giá năm 7p. bán lẻ 0p.15, nhăm có mắc gì. Kỳ nào cũng nhiều bài, mà bài nào cũng

nên đọc. Về chiến sự Hoa-Nhật, tôi đã xem kỹ, thật « MAI » có công góp nhặt những tin tức và nghị luận mới lạ hơn các báo. Tiểu-thuyết mới « Tuyệt vọng » cũng hay.

Đây tôi gửi theo một cái mandat 14p.21 để trả tiền báo luôn 2 năm tới Mai 1940, và xin ông gửi tặng lại tôi hai tấm giấy số « một phân mười » của số Quốc gia bên Pháp.

Mong mỗi ông và các ông trong bộ biên tập cứ cố gắng bồi bổ tờ « MAI » công phu như lúc này, không lo gì không có nhiều độc-giả tri-kỷ luôn luôn vừa giúp các ông.

NGUYỄN-VĂN-THÂN



Hĩ Tín

Chúng tôi được tin bữa 29 Juin 1938 rồi, ông Nguyễn-liêng-Mãng giúp việc tại sở C. E. E. Baria đã đính hôn con gái ông, Mlle. Nguyễn - kim - Huệ dote Thanh-Hoa cho Mr Nguyễn-công-Phu thơ ký đường đường Baria. Chúng tôi, vì ở xa và bận việc không về chia vui được, xin miến thứ.

Trần-v-Gần, Lâm-v-Tám, Võ-v-Nghĩa, Võ-v-Nhân, Kiều-thanh-Quế

MỘT NHÓM GIÁO-VIÊN.

NHÀ MÁY CHẾ TẠO

HAI - PHONG

(Tonkin)

Còn cần nhiều đại-lý ở các tỉnh

Nên dùng thứ dầu sơn

RÉSISTANCO

Vừa láng, vừa bền, vừa rẻ tiền

Bán sỉ và bán lẻ ở hiệu

NGUYỄN-SƠN-HÀ

97 rue Charner - SAIGON

Téléphone : 21.786

Ông già Bến-Ngư

ĐƯỢC NGHE NGÂM THI VÀ NÓI CHUYỆN

HOA-NHƯT CHIẾN-TRANH

Dông-Chi



năm rồi trở về, thấy Huế vẫn không có vẻ biến hóa khác xưa mấy chút.

Giòng nước sông Hương phẳng lặng trôi hoài, nhưng dấu vết thành quách, lâu đài, y quan, nhơn vật, vẫn đứng một chỗ. Thông đỉnh Ngự reo vi vút như cung đàn, ẻo lả như cô gái Thần-kinh, e lệ, để lại một chút duyên thầm cho du khách trong những ngày gặp gỡ!...

Trong cuộc Bắc-du vừa rồi, tôi lưu lại một tuần ở lại Huế, thấy mình như bị nhiễm lấy cái bệnh chán nản, mệt mỏi. Nên chỉ nhìn Huế, mình có cảm-giác như nhìn một cảnh đời đầy những vẻ đau buồn, thất vọng, bởi sống mãi với những ngày âm trầm, lạnh lẽo...

Ngày cuối cùng, tôi sắp lên xe trở về Saigon, ngày ấy nó mới buồn làm sao! Nhưng cũng chỉ còn một ngày ấy, không lẽ bỏ phí mà không đi chơi cho hết. Cảnh núi Ngự sông Hương, cảnh lăng-lâm các vua, cảnh hồ Tịnh-tâm, cửa biển Thuận-an, cho đến trong nội ngoại thành, gót chân đã đi khắp, chỉ còn thiếu một nơi chưa tới, một người chưa gặp: Ông già Bến Ngự.

Tôi đến thăm ông già ấy vào buổi sáng, rõ ràng người quen, nhưng không nhớ chắc đã đến thăm ông lần này là lần thứ mấy, có lẽ nhớ là ông vẫn ở trong cảnh ấy, vẫn trong túp nhà tranh, giữa một khoảnh vườn thưa thớt cây cỏ hoa trái. Ông tiếp tôi ở trong túp nhà tranh năm xưa.

Vẫn con người quốc thước, đỉnh trán lên cao, vẫn cặp mắt tinh anh, bộ răng trắng và chắc chắn, vẫn nụ cười bí mật và tiếng nói rang-rang như chuông.

Chắc ông già đã đoán ra ông già Bến-ngư là cụ Phan Sào-nam. Phải, tôi ghé bầu thăm cụ.

— Tôi về Huế ở đã mười mấy năm nay, — cụ Phan nói chuyện

với tôi — cảnh già nua, tôi không thiết gì sống nữa, muốn chết nhưng có chết cho mô.

Rồi vui miệng cụ ngâm nga một cách đặc-ý:

«Đau đi đau lại mấy năm trời
«Mà chết chưa xong cũng nực

cười

«Vũ trụ không mình e đóng cửa

«Giang sơn còn gánh phải chia

vai

«Tan xương nát thịt đương chờ

nhịp

«Phách ruột phôi gan biết với

ai?

«Thấp thoáng gió đông chồn

chờ tôi

«Càng cay đôi mắt, ngựa đôi

lai dử. Cụ đọc cho nghe bài thi

còn muốn cõ võ nhơn tâm và nuôi một lý-tưởng phụng-sự quốc-gia, chắc với phần đông, nó đã là một lý-tưởng già cỗi, nó đã đi theo tuổi già của các bậc lão-thành mà chết lần chết mòn.

Có thể nói ông già ở Bến Ngự là kết-tinh của chủ nghĩa quốc-gia. Ai đến thăm cụ cũng chỉ đến để nghe bàn việc quốc-gia. Rồi vui miệng cụ ngâm nga cho ta nghe những bài ý nghĩa tương tự như thơ của Victor Hugo, Chateaubriand. Nghĩa là những bài thơ yêu nước.

Hôm ấy, quả thật tôi cũng bị «Nàng thơ» của cụ Phan «vây» lại dử. Cụ đọc cho nghe bài thi



Cụ Phan là thi-sĩ quốc-gia, bao giờ cũng có cái thi-vị quốc-gia. Một thi-sĩ đã lần lộn bai chục năm dư ở hải ngoại, tâm hồn chỉ khi chỉ dờn vào mục-dịch là phụng sự quố - gia. Nhưng.. ngày nay, bên bờ sông Hương, nhà lãnh tụ quốc-gia ấy, nghĩ mình tuổi già chỉ còn đợi ngày chết, mà chưa chết được, thì còn một chút tàn lực đánh phải mượn mấy vần thơ để tiêu-dao, ấp ủ, vui say với tháng ngày... thế sự.

Trong câu chuyện đầu nói gì rồi cũng không qua khỏi những ý-kiến xung-đột về chính-trị, những lời kích thích về chủ-nghĩa quốc-gia. Thì ra ông già Bến-ngư tuy là một cảnh tàn-niên, gần bảy mươi lăm tuổi đầu, nhưng mà tâm-chí vẫn còn trẻ-trung, hăng hái lắm. Chỉ tiếc rằng nay tư-tưởng của cụ đã đi ngược với thời đại rồi. Nay

«chìm euồng đuôi chim tu-hú»:

«Ai ơi! Ai có nợ nần chi?

«Sao ở ai mà ai chiếm ngay.

«Chồng vợ tôi đánh cam chịu

khô,

«Bỏ con bác khéo bợm làm lý!

«Tuồng là ở độ đôi ba bận,

«Ai biết chơi luôn tám chín

ngày.

«Thiên hạ có đâu kỳ quái dử,

«Chẳng mời mà tới, đuôi không

đi.»

◻

Nhưng không phải lẽ đến thăm cụ chỉ để ngồi nghe cụ đọc thơ mãi sao!

Tôi muốn thừa dịp hỏi ý-kiến của cụ đối với thời cuộc. Nhứt là địa vị Đông-dương trước tình-thế chiến-tranh Trung-Nhứt hiện thời.

— Từ ngày về nước, đối với

thời cuộc trong cũng như ngoài, tôi không muốn nghĩ đến nữa. Vi, nghĩ đến thì phải nói, mà nói thì không cho nói. Nếu có biết cũng thừa, thà là đừng biết còn hơn.

— Nhưng thừa cụ, Trung-Nhứt đang đánh nhau đây, cụ dự đoán rồi hèn nào sẽ thắng?

— Sự thắng thì cầm chắc ở Nhứt rồi. Bởi sức bành trướng của Nhứt mãnh liệt vô cùng. Sau cuộc Âu - châu đại chiến tôi đã thấy cái nguy cơ ấy, mà hờ hạo cõ võ anh em trong nước phải giác ngộ và hiệp tác với người Pháp, sớm chừng nào càng hay.

— Nếu Tàu cứ kéo dài cuộc đề-kháng ra thì có gì nguy hiểm cho Nhứt hay không?

— Cũng chưa chắc, là cứ xem hồi Đức - Pháp đánh nhau. Đức còn kéo dài được những bốn năm. Nay nếu Nhứt đem hết toàn lực đánh Tàu, thì Tàu sẽ thua. Nhưng chú Nhứt có đại gì đem toàn lực ra bây giờ ở đâu. Vì giữa lúc nhơn-tâm người Tàu đương sôi nổi, thế-lực của Tưởng-giới-Thạch đương mạnh, chủ-lực của Tàu đương còn, thì Nhứt khó lòng phá nổi. Nhưng kéo dài cuộc chiến tranh, tất nhiên Tàu giảm sức đi lần mòn tới khi dân Tàu đã chán nản cuộc đề - kháng dây dưa, thì Nhứt chỉ đem toàn lực đánh rốc một trận là xong.

— Nhưng đánh lâu thì chính Nhứt họ cũng giảm lực họ đi, liệu thế họ có thắng được không?

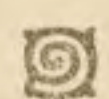
— Chưa chắc Nhứt đã kém thua Tàu về một phương diện nào. Vì, nền kinh tế của họ vốn đã phát đạt đảo đẽ, mà mấy năm nay họ chiếm được Mãn-châu nữa. Mãn - châu là một miếng đất phì nhiêu, như miếng thịt nạc mà Nhứt đã vớ được. Thì nay lấy tiền của Mãn-châu binh lính Mãn-châu để duy trì cuộc chiến-tranh với Tàu lâu lắm, Nhứt cũng chưa phải lo sợ gì mấy.

— Nếu khi thâu phục được Tàu rồi thế lực người Nhứt bành trướng thêm lớn, liệu hẽ có thể động chạm đến chủ quyền của người Pháp ở Đông-dương hay không?

— Việc ấy chỉ để thời gian trả lời. Va tôi cũng đã trả lời cách đây hai mươi năm rồi. Nghĩa là phải đem chủ - nghĩa Pháp-Việt đề huề, thực-hành gấp rút họa may. Vi, một ngày kia, nếu người Nhứt có tràn đến, mà người Pháp cùng người Nam ta đồng lòng tận lực chống cự, thì người Nhứt chưa dễ đã nuốt trôi được Đông-dương đâu. Và lại, chính-phủ Pháp đã lo đến việc phòng thủ xứ này, tuy là lực lượng không bằng kẻ địch, nhưng cũng đủ làm cho kẻ địch phải kiêng nể.

Chắc muốn cho vui chuyện, nên chỉ đến đây, cụ Phan pha giọng khôi hài:

— Tỷ dụ như anh sắp đến cướp nhà tôi. Nhưng nhà tôi đã biết trước mà đề phòng thì anh cũng khó lòng chiếm được. Cuối cùng anh có liều mạng quá, thì cũng phải có một cuộc thử sức với nhau bằng máu đả, lúc ấy mới phân hơn thua được.



Câu chuyện thời thế đến đây nhắm cũng đã dài lắm, và lại tôi vào ngồi chơi cũng đã lâu. Lúc đầu, được cụ Phan giảng sách và ngâm thơ cho nghe đã mất thời giờ nhiều rồi.

Nếu tôi có thời giờ ngồi nán lại thì còn thiếu gì chuyện hay, vì cụ Phan vốn là người hay chuyện.

Song tôi không muốn quá lạm dụng ngày giờ nhàn dưỡng của một bậc người tuổi già sức yếu như cụ, nên chỉ tôi với vàng đừng dây cào từ. Cụ tiễn-tống ra khỏi ngoài sân với một nụ cười bí-mật, chúc tôi về Saigon được «chân cứng đá mềm»

Lúc đi ra khỏi cửa rồi tôi lại nghe giọng ngâm, rang-rang của ông già Bến Ngự

«Râu mày tro trên với non

sông

«Thiệt phải mình chẳng lòng

hỏi lòng?

Ba phương thuốc vô song



Lương-y Huỳnh-quội-Nhơn ở 81 đường Avenue de l'Inspection Giadinh, một vị lương-y rất tinh thông Hán học, đã hơn hai mươi năm nghiên cứu về y-học. Gần đây ông mới phát minh ba phương thuốc, ai dùng cũng đều công nhận là vô song.

1) PHÉ-CUU-TINH, chuyên chữa bệnh ho phong, ho gió, ho lao, ho sung phổi, ho ra huyết. Ve nhỏ 0p.45. Ve lớn 1p.50

2) TÂM TẠNG HOÀN, một phương thuốc để bồi bổ tinh thần hiệu nghiệm như thần. 1p.20.

3) NGŨ TẠNG HOÀN, trị hạch đàm, ung độc, mạch lương, bệnh trĩ. Mỗi hộp 3 hoàn. 0p.50

NHÀ THUỐC ÔNG TIÊN

Rue Paul Blanchy prolongée Phunhuan - SAIGON - Tél. : 20.773

MỖI BUỔI SỚM MAI VÀ CHIỀU

có thầy chuyên nghiệp coi mạch cho toa chỉ thuốc giùm, trị đủ các chứng bệnh đàn ông, đàn bà và trẻ em, chuyên môn bệnh phong tình, bạch đới, tử cung và kinh kỳ trời sụt của đàn bà.

DOCTEUR
NGUYỄN-TẤN-ĐỎM
Diplômé de l'Institut de Médecine Coloniale de Paris
Ex-Assistant à la Clinique de la Tuberculose
de la Faculté de Médecine de Paris
CHUYÊN MÔN VỀ BỆNH PHỔI
Có máy điện rọi phổi (Rayon X.)
CONSULTATIONS:
SỐM MAI: 9 GIỜ TỚI 12 GIỜ CHIỀU: 3 GIỜ TỚI 7 GIỜ
TÉLÉPHONE: 20.652
63, Rue Mac-Mahon - SAIGON

L'homme chic s'habille toujours chez:
Le Parfait Coupeur
79, Boulevard Charner - SAIGON

Một tiệm may có đủ các thứ hàng về mùa hè cho quý ngài lựa chọn. May khéo. Giá rẻ.

AU PORTRAIT ARTISTIQUE

48, Rue Du-hà-Vi. - SAIGON
VẼ HÌNH BẢNG SAUCE, BẢNG PHÂN MÀU, BẢNG DẤU SƠN
BẢO KIẾT GIỐNG NHƯ TÁC
SỬA ĐỔI THEO Ý MUỐN CỦA QUÝ KHÁCH
GIÁ RẤT RẺ, KHÔNG ĐAU BẮNG
F. MARTIN
peintre portraitiste

MỘT PHƯƠNG LẬP BỒN

có heo đàn chắt chiu, vũng vàng mà lại mỗi tháng, có heo vàng trắng một số vốn lớn đây là một cách thức P mà

Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

Hội từ bản hiến theo chỉ dụ ngày 22 April 1940
vốn đã đóng tới 1 triệu lượng bạc và 8.000.000 quan tiền Pháp
Hội quán: 7, Đại-lô Edouard VII ở THƯỢNG-ĐẠI
Hàng chính ở Đông-pháp: 26 đường Chaigneau - SAIGON
Số thương mại Saigon 30
giúp cho qui nhĩ đóng góp ra số vốn

400 \$	mỗi tháng đóng	1 \$ 00	5.000 \$	mỗi tháng đóng	12 \$ 50
500	—	1 25	6.000	—	15 00
1.000	—	2 50	7.000	—	17 50
1.500	—	3 75	8.000	—	20 00
2.000	—	5 00	9.000	—	22 50
3.000	—	7 50	10.000	—	25 00
4.000	—	10 00			

Ve này đóng lãnh vốn mục đích (từ 400 \$ tới 1.000 \$) bởi cuộc số sổ hàng tháng, hay là khi mong hạn (25 năm) nếu ve không đóng may trúng ra trong 300 cuộc số sổ hàng tháng.

HỘI BẢO ĐẢM 12 CUỘC XỔ SỐ MỖI NĂM

Ve này đem cách thức P đóng dự cuộc số sổ hàng tháng từ tháng đầu mỗi mùa. Như vậy nếu người mua ve, chẳng những chắc chắn sẽ được lấy nên một số vốn, mà lại có hy vọng được lấy tức một số tiền từ 400 lên tới hàng triệu đồng nếu trúng ra trong tháng đầu.

PHÂN LỢI KHÁC CỦA VỀ TIẾT-KIỆM

Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

ĐÓNG CHỮ ĐỀ DĂNG, kẻo tiền hao rớt rồi chỉ bắt CÓ GIÁ CHUỘC LẠI khi đóng góp được hai năm.
ĐĂNG VAY 90-7, số giá chuộc về.
ĐƯỢC BẮT ĐÓNG LẠI, trả số góp trả và tiền lời hay là gia kỷ hạn
ĐƯỢC CHIA HƯỞNG LỢI CỦA HỘI BẢO ĐẢM XỔ SỐ PHỤ HAY LÀ TĂNG THÊM SỐ BẢO KIẾT ĐƯỢC ĐÓNG GÓP TRẺ MỘT THÁNG

SỐ VỐN hườn lại bởi cuộc số sổ tới ngày 31 Dec 1937 gần..... 455.000 \$
TIỀN LỢI đã chia ra cho người cầm vé ở Đông-Pháp tới ngày 31 Dec 1937, gần..... 72.000 \$

SỰ BẢO ĐẢM CHO VỀ TIẾT KIỆM

Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

Số vốn đã đóng tới: 2.000.000 \$
Đóng-số và bởi đóng-số ở Đông-Pháp tới ngày 31 DECEMBRE 1937..... 2.403.548 \$ 30

Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

Chi nhánh: SAIGON, 26, đường Chaigneau;
HANOI, 8 ter Phố Tràng thi;
và nơi Đại-lý khắp cõi Đông-pháp.

Nền Nhứt xâm phạm Hoa-nam e có THÁI-BÌNH-DU'ÔNG ĐẠI CHIẾN

SÁNG hôm thứ bảy tuần rồi, ai mở tờ báo ra đọc tin điện, chắc phải sững sốt, bồn chồn. Cứ theo tin Tàu hôm đó thì hải-quân Nhứt sửa soạn lấy Hải-nam-đảo. Nước Pháp đã sai 10 chiếc tàu binh tới Hải-nam, hễ binh Nhứt đổ bộ thì binh Pháp cũng đổ bộ can thiệp, vì Hải-nam ở ngay trước cửa thuộc địa Đông-dương, Pháp không để cho Nhứt lấy cù-lao ấy. Có lẽ Liet-cương hiệp nhau can thiệp phen này, thứ nhứt là Anh với Pháp.

Song các vị hải-quân sĩ-quan Pháp nói mình không được tin đích xác gì về chuyện đó.

Chiếm cứ Hải-nam, hình như là một việc tất nhiên sớm muộn của binh Nhứt, chúng tôi đã nói trong kỳ rồi, sự chiếm cứ này oai-hiệp cả Hương-cảng của Anh và Đông-dương của Pháp, thế tất hai nước này phải can thiệp ngăn trở. Nếu tin tức của chúng tôi không lầm thì Anh Pháp phen này đã tỏ ý hiệp-tác hẳn hoi với nhau, dùng cách cương ngạnh để đối với chiến-sự Viên - đông, chứ không nhượng nhĩn như trước nữa. Vì là Nhứt áp tới bên cạnh quyền lợi lãnh-thổ của Anh Pháp lắm rồi. Hai nước cùng gởi cảnh-hạo Nhứt-bồn về việc xâm-phạm Hoa-nam.

CÁI chơn-tướng của Nhứt-bình toan tính hoạt-dộng ở Hoa-nam, cốt mở thêm ra một chiến-trường ở miền này nữa để chia bớt sức đề-kháng của Tàu đi; lẽ tự nhiên binh - lực Quảng-dông phải lo giữ nhà, không thể lên cứu viện Võ-xương Hôn-khẩu được, thì Nhứt sẽ lấy Võ-xương Hôn-khẩu mau hơn. Còn hai lẽ nữa là Nhứt muốn do ngã Quảng-châu đánh lên Hôn-khẩu (vì lúc này Hoàng-hà Dương-tử đều có nước lụt, ngăn trở việc tấn-binh của Nhứt), và lấy cù-lao Hải-nam để chặn-dường của Anh Pháp chuyên chở khí-giới vô nước Tàu.

Kế-hoạch ấy Nhứt dự-định từ mấy tháng trước, cho nên mới đem 2 viên võ-tướng là Vũ-viên khôn ngoan làm Ngoại-giao, và Bân-viên nham hiểm làm Lục-tướng, để vừa lấy ngoại-giao và quân-sự đối-phó với Anh Pháp mà xâm-phạm Hoa-nam. Đồng thời họ liếc mắt về văn Mỹ, luôn đòi yêu-cầu Liet-cương nên ngưng việc cung cấp khí-giới cho Tàu để tỏ mình đứng trung-lập; còn như sa-h-mạng, lợi-quyền của kiều-dân Âu Mỹ ở Tàu thì Nhứt xin bảo-ho vệ tử tế, cho tới địa-vị lợi ích của các nước ở Tàu thuộc nay Nhứt cũng tôn trọng như thường.

Nhưng cứ nói cho ngay, thì sự yêu cầu đó của Nhứt không đúng với quốc-tế công-pháp, vì có 3 lẽ này:

1- Hoa Nhứt chưa tuyên-chiến chánh -lực, thì Nhứt không có quyền yêu cầu các nước thứ ba phải đứng trung-lập.

2- Theo hiệp-ước Quốc-liên các nước có chừa hội phải giúp đỡ lẫn nhau. Vậy Tàu là nước hội viên như Anh Pháp Nga v.v. thì những nước này vẫn có quyền lợi phải giúp đỡ Tàu, theo như ý muốn.

3- Các nước thứ ba vốn có nhiều quyền lợi ở đất nước Tàu tự nhiên họ dùng cách gì để bảo toàn sự lợi ích của mình tùy ý, có thể dùng tới võ-lực nữa.

Chính vì ba lẽ đó mà ngày nay hai nước Anh Pháp phải hiệp nhau muốn lấy võ lực để can thiệp và giữ lấy địa vị quyền lợi mình ở Hoa-nam vậy.

Hoa-Nhứt chiến tranh

380 Phi-co' PHÒNG THỦ HÂN-KHẨU

Vì thấy Nhứt-bình gần bức tới Hôn-khẩu, cho nên nhà quân-sự Tàu sắp đặt công cuộc phòng thủ rất kiên-cố và đã hoàn thành.

Hình như Nhứt có kế hoạch lấy không-quân công phá Hôn-khẩu, nên Tàu phải dự-bị không-quân để đối-dịch.

Hiện ở Hôn - khẩu đã có 80 chiếc máy bay oanh tạc (bombar-diers), 100 chiếc máy bay khu-trục (chasseurs). Ngoài ra còn có 100 oanh tạc mới mua bên Nga chở lại đầu tháng này và 100 chiếc khu trục cũng sắp do ngã Văn-nam đem lại Hôn-khẩu.

Nay mai Hôn - khẩu có những trận không-trung đại chiến chắc là ghê gớm lắm.

Các nhà quân-sự Tàu nghĩ mình đã ít phi-co, nếu còn chia đi tấn tạc nhiều nơi thì kém mất lực-lượng tự vệ và chiến đấu cũng vậy, do là cái nguyên nhân dồn hết phi-co về Hôn-khẩu để phòng đối chiến với Nhứt nay mai hẳn hoi.

Sao không bán Lý-tôn-Nhơn?

LÚC nọ Hán-phục-Cử bỏ thành Tế-nam mà chạy, để cho binh Nhứt lấy được Sơn-dề-dang, Trương-giới-Thạch sai bắt Hán giải về Hôn-khẩu chiếu quân-pháp xử bắn.

Nhưng Diêm tịch Sơn để mất Thái-nguyên cũng kiêu đó thì không sao.

Đến hôm cuối tháng 5 rồi, Từ-châu thất thủ mau lẹ, là lại Lý-tôn-Nhơn, mà Trương không dám hỏi tội.

Lý-tôn-Nhơn, được người Tàu in binh và tôn làm dân tộc anh hùng, vốn có trọng-trách là tổng tư lịnh chiến khu thứ 5, đóng giữ Từ-châu. Thế mà ngày bữa 16 Mai, pháo-binh Nhứt mới bắt đầu bắn vào cửa tây thành Từ-châu thì Lý đã quyết ý bỏ thành đóng trước, giao cho các bộ-tướng lưu lại chống cự với Nhứt. Lý đào thoát hai ngày rồi Từ-châu mới mất.

Nhơn-dân khắp nơi đánh điện yêu cầu Trương-giới-Thạch trị tội Lý-tôn-Nhơn, ban đầu Trương cũng có ý chánh-pháp cho yền lệnh người. Nhưng Bạch-sùng-Vi năn nỉ dùm, và lại họ Lý có ra trận một bữa, trúng đạn bị thương ở cánh tay, không phải là quá nhát đến bỏ phận sự chứ. Thành ra Trương nhơn có đó không hỏi gì đến tội bại trận của Lý. bây giờ lại giao cho làm chỉ-huy ở Định-xuyên là một miền núi tỉnh An-huy để đón đánh binh Nhứt xuống Hôn-khẩu.

Kỳ thật là Trương không dám động tới Lý tôn Nhơn vì Trương phải nhờ tiền tài và binh lực Quảng-tây nhiều lắm. Nếu giết Lý đi, thành ra Quảng tây nổi dậy phản Trương lập tức.

BÌNH LAO

Ái lô mắc bệnh lao, mà đã chạy đủ thầy Tây Nam, nhưng tiền hết bệnh vẫn còn.

Ái cảm thấy thân hình càng ngày càng ốm, ấy là lúc vi-trùng ho lao « bacille de Koch » khởi sự hoành hành trong tạng phổi ta.

Tôm lại là bệnh nhơn hoặc phải cơn khức khắc, hoặc ho khạc đờm trắng, xanh, vàng, đôi khi khạc ra máu.

Thì hãy tìm thuốc lao của cụ Trịnh-hải-Long (nội tổ của ông bác-học Trịnh-văn-Hào) mà dùng. Trọn đời ông đã cứu muôn ngàn người mắc bệnh ấy đều mạnh. Mỗi gói 3p.50 uống đẳng 10 ngày. Có cốt bản nhĩ ông Trịnh-văn-Hào directeur école.

Villa n° 110 rue Vasseigne Tân-định - SAIGON

TRONG 5 NĂM TRỜI NGHIÊN CỨU

NHA NỮ TIỀN TRI RA ĐỜI

ĐOÀN VĂN-MẠNG, CỎI SỞ THEO KHOA-HỌC

Nếu ai muốn biết rõ tương-lai cho được chắc chắn. Thân thế từ nhỏ chí già, sự-nghiệp, tình-duyên, chồng con, tại bệnh ra sao? Đời mình sau giàu hay nghèo? Đời mình thọ hay yếu? Thì nên tìm đến nhà nữ Giáo-sư Nguyễn-Thị Nguyệt-Tiên n° 122 rue Colonel Boudonnet SAIGON (đọc theo đường xe lửa) mà hỏi thì được tường tận. Có sẽ chỉ dẫn cho anh em, chỉ em biết đường mà tránh nạn, biết đường mà tìm lấy hạnh-phước thì sẽ được vira lòng với khoa đoán số chắc chắn, không vì lẽ của cô, 100 người không sai một.

TIẾP KHÁCH TẠI NHÀ: { Buổi mai từ 8 giờ đến 11 giờ
Chiều từ 3 giờ đến 6 giờ
Tối từ 8 giờ đến 9 giờ
GIÁ TIỀN CỎI NHƯT ĐỊNH:
Cỏi 2 năm 1p.00, cỏi 5 năm 2p.00, cỏi suốt đời 3p.00

Ở xa chỉ cần cho biết tuổi tên, và lấy một miếng giấy trắng tự tay gạch 3 đường mực lên trên, rồi cho vào bì gởi đến cho cô Nguyễn-Thị Nguyệt-Tiên kèm theo mandat bao nhiêu tùy ý muốn coi mấy năm. Trong 7 ngày sẽ có thư trả lời.

Y-sanh Trai-toan-An

138, Rue de Paris - CHOLON

CHUYÊN MÔN TRỊ CÁC CHỨNG BỆNH:
PHONG CÚ, PHONG TÈ, BẠI XUỐI, ĐƯƠNG MẠI, BẠCH TRƯỚC, GHỀ ĐỘC, NHÚC MÔI GÂN COT, HO LAO, HO TÓN, SIÊNG, ĐAU YẾT HẦU. Các chứng đau mắt (bất kỳ lâu mau) Đản bà bằng huyết, huyết lạc, bị té, đánh, vấp v.v...

VAN ỨNG CHỈ KHẢI HOÀN: Chuyên trị các bệnh ho, hiệu nghiệm phi thường

LẬP CHỈ BẠCH TRƯỚC HOÀN: Lâu hay là mới, trong 6 giờ thấy hiệu nghiệm

Nhà thuốc DONG-TIEN

GUỐC PHÙ-LƯU

ĐỦ KẼU-TÂN-THỜI, NƯỚC SƠ
RẤT KHỎE, GIẤY CỦA CÁC VỊ
HOA - KHÔI. NHÀ CHẾ TẠO:

PHAM-VAN-VIÊN

106, 111 Lagrandière Saigon

Được thưởng mẽ-day ở Hội-chợ Nam-vang

Quốc Phù-Lưu bán lẻ tại Chợ-mới, ngang giấy Bơ-may số 90-127. Có xe hơi chở hàng đi khắp Lạc-linh.
Đủ mặt hàng hóa Bắc-kỳ: valises, cartables, giầy giép tân thời.

Son thoa môi THO RADIA

Cấp môi lại còn dịu dàng hơn da mặt.
Bởi vậy phòng thí-nghiệm THO RADIA theo phương-pháp khoa-học chế ra son thoa môi đã đẹp lại đúng phép vệ-sanh.

Son thoa môi THO RADIA bôi rái, không làm khô và dày môi, giữ cho cặp môi đặn luôn luôn dịu dàng và đẹp đẽ. Son thoa môi THO RADIA để trong một thứ bao đẹp và tiện, có thể dùng mãi mãi.

Còn năm màu khác nhau đúng qui định qui có dùng theo ý muốn:

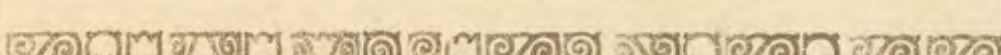
Màu cam, màu hơi đậm, màu hồng, màu hơi thắm, và màu thắm
CÓ BÁN Ở TẤT CẢ CÁC NHÀ THUỐC TÂY



Đại-tướng "BLUCHER", Viễn-đông Hồng-quân lĩnh-tư-lĩnh

Biên-giới Nga Mãn lại sanh chuyện xung đột luôn luôn, khiến sự thâm-cửu tích oán càng ngày càng to. Người ta đang chờ chắc chỉ nội trong năm 1938 này, thế nào Nhứt Nga cũng phải đổ máu với nhau mới được.

Người ta tưởng chắc nội trong năm 1938 này hay qua 1939 là phải đổ máu với nhau mới được. trê sao sao cũng có Nhứt Nga Dân tâm Nhứt, phần đông đại-chiến phát ra,



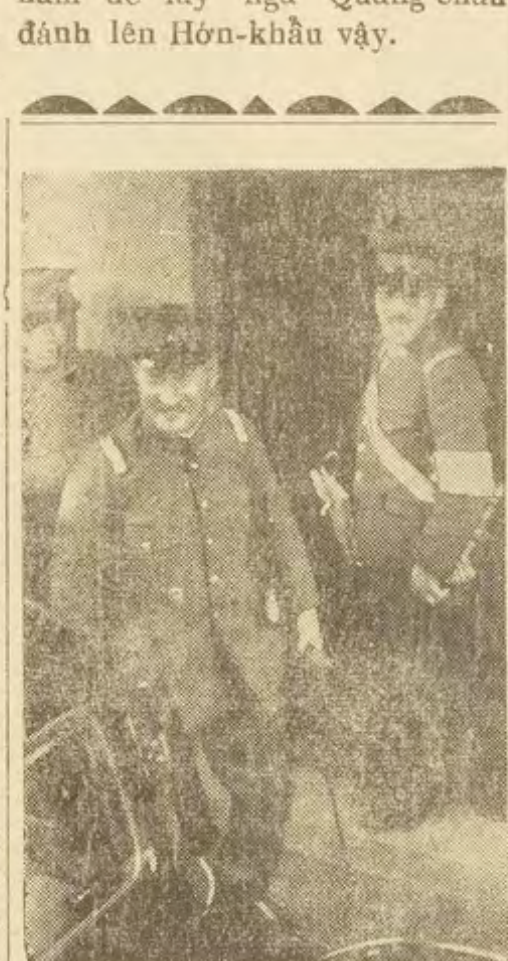
CÓ THỦY-THẦN TRỢ' CHIẾN HOA-BÌNH

TUỲ là nước lụt của Hoàng-hà và Dương-tử-giang làm tràn ngập nhiều miền ở Hà-nam An-huy và đồ-khở triệu An-huy - dân, nhưng mà cũng có chỗ lợi cho Tàu, là buộc binh Nhứt phải tạm lui.

Nước lụt hiện nay là một khi-giới vô-dịch của Tàu có thể thủ-thần từ nay tới mùa đông. Thật vậy, nhờ nước lụt mà một phía binh Tàu thần phục được sâu bảy thành trấn quan-hệ ở Sơn-dông Hà-nam, và một phía khác có ngày giờ tổ-chức công cuộc phòng thủ Võ-xương Hôn-khẩu.

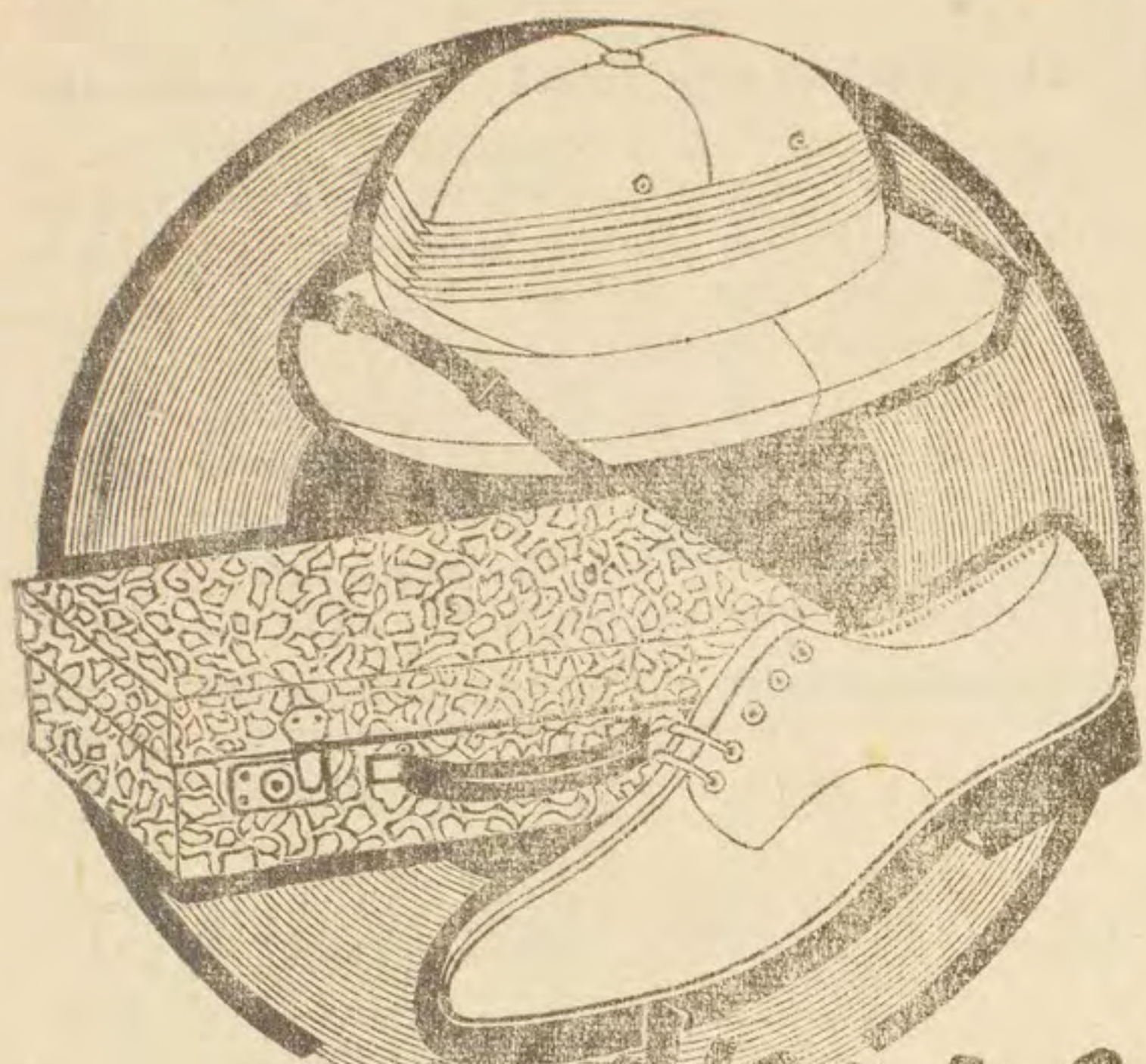
Sau khi lấy Từ châu rồi Nhứt lẩn - binh hai ngã đánh tới Hôn-khẩu. Ngã trên thì lục - quân qua sông Hoàng-hà lấy Trịnh-châu. Ngã dưới thì dùng hải-quân chiến hạm đi dọc theo sông Dương-tử đánh tới Cửu-giang, là nơi Tàu sắp đặt trận một bữa, trúng đạn bị thương ở cánh tay, không phải là quá nhát đến bỏ phận sự chứ. Thành ra Trương nhơn có đó không hỏi gì đến tội bại trận của Lý. bây giờ lại giao cho làm chỉ-huy ở Định-xuyên là một miền núi tỉnh An-huy để đón đánh binh Nhứt xuống Hôn-khẩu.

Kỳ thật là Trương không dám động tới Lý tôn Nhơn vì Trương phải nhờ tiền tài và binh lực Quảng-tây nhiều lắm. Nếu giết Lý đi, thành ra Quảng tây nổi dậy phản Trương lập tức.



Đại-tướng BÂN-VIÊN tổng-trưởng bộ Lục-quân nước Nhứt hiện giờ, rất có thể-lực trong p'ie thiếu-tráng quân-nhơn, nhứt định thực-hành cái mưu xâm - phạm Hoa-nam, đầu có vì đó mà xung đột với Anh cũng mắc.

Muốn được hoàn toàn ba việc: Hàng tốt, vẻ đẹp và dùng bền thì nên mua nón và giày



au cạp d'auham
108 bd Bonard Saigon

Nhề lúc quốc nạn mà quan lớn chơi quá bị Vi trùng tim la

TRẦN-SÁCH, quan tư-lĩnh pháo đài Hồ-môn ở Quảng-đông hiện giờ, vốn là một bức nhơn tài hải-quân số 1 của Tàu. Vì Tàu còn kém sút về hải-quân, với một hạm-đội nhỏ nhỏ ở miền Nam, chỉ có Trần-Sách là Hải-quân Đệ-đốc, cho nên ai cũng nghe danh biết tiếng.

Giữa lúc Hoa-nam rung rinh nguy ngập vì Nhứt mưu đánh nay mai, cái chức vụ Trần-Sách ở Hải-quân quan hệ lắm.

Hôm giữa tháng rồi, bỗng dưng có tin Trần-Sách đau nặng, phải đi Hương-cảng nằm nhà thương, người Tàu đều băn khoăn lo ngại. Té ra có một nhà thực-nghiệp Tàu cùng nằm ở nhà thương ấy, trở ra nói chuyện bí mật người ta mới hay vì sao quan Hải-quân tư-lĩnh ngài đau. Chẳng phải ra trận bị thương hay là quá lo việc nước gì ráo, Trần-Sách háo sắc chơi bời quá, mắc phải chứng bệnh phong lưu (tức bệnh tim la). Bấy giờ người ta mới đặt cho Trần cái mỹ-hiệu là «Phong-lưu tư-lĩnh».

Ngán quá trời ơi! đang lúc quốc nạn chí nguy, mà người có trách nhiệm như Trần-Sách bại-vong sao được.

DANH TƯỚNG TRƯƠNG TỰ TRUNG ĐÁ TỬ TRẦN ?

Hồi tháng năm, bao nhiêu tinh binh mãnh tướng của Trương-giới-Thạch tụ tập ở Từ-châu, thế giữ thành này đôi ba tháng là ít. Không dè lúc bình Nhứt đánh tới có vài ba ngày, Lý-tôn Nhơn nguyên-soái bị thương chạy trước rồi ba quân vỡ lở tứ tung như đàn ong bầy.

Viên danh tướng của Tống-triết-Nguyên là Trương-tự-Trung ra trận đánh hăng hái lắm, lúc ấy có tin rằng Trương chết tại trận tiền.

Nhưng sau có tin xác thật, thì quả trận Từ-châu, họ Trương xông pha trận thượng bị đạn rất nặng. Người ta chở về Võ-xương chạp thuốc, đến ngày 26 thì Trương chết.

Còn Thang-án-Bá là danh tướng bộ hạ của Trương-giới-Thạch, đem binh tử chiến thoát được vòng vây «lưới sắt» của Nhứt, song giữa đường cũng trúng đạn, hình như đã bị cưa mất cẳng bên mặt rồi.

còn ham chơi gái cho đến vương phải vi-trùng giang mai như thế, bảo Trung-quốc không phải có trách nhiệm như Trần-Sách bại-vong sao được.

Nang thơ

LÂU XƯA.

Villa Montpensier, (Phủ-hải).

Ngừng bước lại trên tầng cao
chót vót
Đỉnh non xanh, một buổi nắng
chiều tà
Nghe tiếng gió, giọng chim lảnh
lưu hót
Thở hương rừng phảng phất với
mùi hoa

Lầu cổ tịch tro vơ ghi dấu cũ
Đứng âm thầm trải với mấy tang
thương ?
Dấu xe ngựa xanh mờ rêu cổ phủ
Và bài thơ nhòa nét ở trên đường

ều, gió thổi lá bàng rơi tả rưng
Rưng... như lòng quên một giấc
mơ hoa
Cảnh hìn quanh : bốn bề không
tiếng động
Đề trầm ngâm nhớ lại những
ngày qua.

Đây, lác đác, tháp Chàm với ngôi
nát
Bến sườn non ử rữ cảnh điêu tàn
Như gương sống một thời oanh-
liệt mất
Mà thi-nhân còn mãi ngâm ngùi
than !

Giờ là chốn hẹn hò trăm duyên nợ
Bao trái tim bông bột vờ yêu
đương
Đem ước hẹn sai lầm niềm tiếc
nhớ
Đề đầu xanh đau khổ giữa tình-
trường !

Giờ là chốn du nhân, khi viên
khách
Gót giang hồ tạm nghỉ một đôi
giây
Nhìn từng cặp chim trời bay nổi
cánh
Bến hiền lâu là ở ái ân đây.

Rồi lại bước lên đường theo tiếng
gọi .

Tìm thiên-thai giữa lúc sống chưa
cay !
Tìm ân ái trong bao ngày ngóng
đợi
Đem lời thơ tỏ mãi với cao đây.
LÊ-HOÀ

Vòng lao - lý

Năm chục tuổi chừ mới một
phen,
Cuộc đời con mắt lộn tròn đen;
Mối sầu sâu sắc khác than cùng
bóng,
Đoạn thăm nằm canh tỏ với
đèn;

Hai chữ miên hình ghi tạc
nhớ,
Một câu vô tội dạ hằng quen.
Phật trời xin chứng người
trung chánh,
Sức mạnh sa cơ thể cũng hèn.
ĐOÀN-HỮU-PHÁT
(người đời Thiệu-Trị)

Rắn đánh me

Nơi sâu nương giá thánh còn e,
Có ích chi mà lại đánh me.
Đặt một chung ba nhiều kẻ muốn
Ham vui chịu lẫn ít ai dè.
Sang giàu đời thuở làm nghèo
ngặt.
Hào kiệt ghe phen phải sụt sè,
Trước mắt hư nên gương sẵn dè,
Rắn ai trước liệu kéo nghiêng xe.

NGUYỄN-KHẮC-HUÊ

Câu đối trong phòng đọc sách

— Lấy văn làm bạn, nhớ được
bạn lại hay văn : đông có mây,
tây có sao, bức ảnh văn-minh
vàng lẫn trắng.
— Toan học mà hành. bởi
chưa hành cần phải học : Á
sân đầu, Âu sân lửa, ngọn đèn
học-vân tối rồi mai.
ANH ANH GIÁ



B O U R J O I S
PARFUMEUR
PARIS

Dưỡng đường và phòng khám bệnh

Docteur HỒ-VĂN-NHƯT

Nguyên lương-y phụ-tá về binh dân bà ở Đại dưỡng đường
BAUDELOCQUE (Paris) (từ năm 1934 tới năm 1937)

CHUYÊN - MÔN CÁC BỆNH DÂN BÀ VÀ KHOA SANH - SẢN

Trị các chứng bệnh : huyết bạch, đường kinh trời sụt, mất đường kinh, băng
huyết, đau tử cung, tử cung trệ, đau trước, hư thai, ngoại thai, các chứng bệnh
sinh ra trong khi mang thai và sau khi sanh sản v.v...

Rọi kiến và chụp hình tử-cung.

Có các thứ máy điều trị bệnh dân bà : DIATHERMIE, ELECTROCOAGU-
LATION, INFRA-ROUGES, ULTRA-VIOLETS,...

Phòng khám bệnh tại đường Tabert n° 9 C et 9 D

Giấy phép n° 20.516

Sớm mai : từ 8 giờ đến 11 giờ rưỡi. Chiều : từ 3 giờ đến 6 giờ rưỡi

DƯỠNG ĐƯỜNG (clinique) TẠI PHÚ-NHUẬN góc đường Paul Blanchy
prolongée và TOUR DE L'INSPECTION. N° 123. Giấy phép n° 20.434

Dưỡng đường ở giữa ba màu vườn, đẹp đẽ, thanh-tịnh, và có không khí tốt. Phòng
bệnh ở trên hai tầng lầu đều tinh sạch và thoáng khoát. Có nhiều phòng tắm riêng.
Cách nuôi bệnh và sự ăn uống rất cẩn mẫn và hợp vệ-sanh.

cựu thông ngôn tòa
100, rue Lagrandière - SAIGON
Lãnh đặt đề đủ các đơn thừa
kiện đến Tòa-án và yêu cầu với
quan trên.
Công việc làm rất thông thạo,
rành rẽ và mau lẹ.
Không lãnh những việc không
đáng tốt.

PHÂN ĐẤU VỚI CUỘC ĐỜI

TRONG một gia-đình
nào được đông đảo
và mạnh khoẻ thì thật là
hạnh phúc và quý nhưt
trong đời. Dầu cho dù
sống không giàu có hơn
người, trong gia-đình bao
giờ cũng được vui vẻ.

... Muốn tìm những
hạnh phúc ấy, không đâu
xa, nó chỉ ở gần một bên
ta, nhưng tại ta lãnh đạm
không quan tâm đến... ấy
là tình thân và sức khoẻ.
Vậy ta cần phải lo cho
sức khoẻ và tinh thần
được đầy đủ luôn, thì dầu
cho ta phải vì chén cơm
thường bữa, buộc lòng
phải làm lụng suốt ngày
hầu phần đầu với cuộc
đời "mạnh dạn yếu thua"
ta cũng không biết chán.

Quý độc-giả muốn chiêm
được cái kết-quả tốt đẹp
và chắc chắn ấy tôi xin
vui lòng giới-thiệu một
phương thuốc bổ SÂM-
NHUNG-DƯỢC-TINH hiệu
THIÊN-THẦN (giá 0\$60).
Quý ngài nên dùng thử 1
ve sẽ thấy ăn ngon, ngủ
khỏe, sức lực mạnh mẽ
hơn xưa bội phần... thật
là một thứ thuốc bổ thận,
bổ huyết, thêm sức lực
hay đề nhưt, khắp Viên-
đồng đều nghe tiếng.

Nhưng quý ngài nên đề
ý, vì có nhiều thứ Sâm-
Nhưng-Dược-Tinh của hiệu
khác cũng mường tượng
nhưng không công hiệu
chỉ hết, nên nài cho được
thứ SÂM-NHUNG-DƯỢC-
TINH hiệu THIÊN-THẦN
của nhà thuốc WALIN,
40 rue Viénot SAIGON, mới
thật hoàn toàn công hiệu.
• Người lớn, trẻ em đều
dùng được mà nhưt là
đàn bà có thai hoặc sau
khí sanh đẻ, dùng nó pha
với rượu uống sẽ được
phục sức một cách mau lẹ.

B. H. Saigon

Nếu trong gia-đình của quý ngài có
người ho, nên cho uống ngay 1 ve
thuốc nước ngọt PHÊ-SANH-KÝ
cũng hiệu Thiên-Thần thì chứng ho sẽ
dứt tuyệt.

mai sau có ngày

MỘT NGƯỜI ĐÀN-BÀ SẼ LẤY 5, 7 CHỒNG

NHIỀU xã-hội dân-tộc trong
thế-giới bây giờ vẫn còn
giữ tục đa-thê, ví dụ như Tau
và mình đây. Gái chỉ được phép
lấy có 1 chồng, nhưng trai thì
mấy vợ cũng được (Polygamie).
Mình đã có câu tục ngữ:

« Sóng bao nhiêu nước cho vừa,
« Trai bao nhiêu vợ cũng chưa
bằng lòng !

Tây-phương tuy có chế-độ
một chồng một vợ, song chẳng
qua ở mặt luật vậy thôi, chứ
anh đực nào, ngoài vợ ra, chẳng
có đôi ba nhơn tình, nhăm lại
có khác gì đa-thê đâu.

Dạy có ở xứ Tây-tạng (Thi-
bet) lại trái hẳn. Họ có quyền
công-nhiên cho người đàn bà
được lấy nhiều chồng (Polyan-
drie), mà lấy chánh thức, họ
phải chùng lên chi. Người đi
chơi Tây-tạng, từng thấy cảnh-
tượng những phiên nhóm chợ:
chị đàn bà cỡi lừa đứng đĩnh đi
trước, bốn, năm, sáu, bảy anh
chồng có hôn-thơ hôn-thu của
chị, kẻ che dù, người xách rổ,
riu-riu thả bộ theo sau.

Bởi có chế-độ ấy, nên lắm
gia-đình ba bốn anh em ruột
cùng làm chồng chung của một
người đàn bà là sự rất thường.
Trong trường-hợp này, anh
trưởng có đặc quyền hơn. Một
mình anh ta có quyền muốn hũ-
bỉ với vợ bao giờ tự ý. Mấy
người em thì chỉ được thay
phiên cắt lượt với nhau, mà phải
thừa-hành cho đúng.

Nơi nào, như Tây-tạng, có
chế-độ đa-phu, thì người đàn bà
cũng có địa-vị oai-quyền ở gia-
đình và xã-hội. Mấy bà ấy cai-
quản, chăm nom mọi việc, giữ
gin sản-nghiệp, các ông chồng
của bà chỉ có việc phụng-mạng
mà thôi.

Bên núi Hy-ma-lạp-nhã
(Himalaya) có một nhóm người,
gọi là bộ-lạc Tô-da (Toda) thuộc
về giống trắng và thông-minh
tấn hoá khá lắm, cũng có phong
tục đa-phu. Người con gái còn
có cái quyền rộng lớn đời trong
việc hôn-nhơn mà ngày nay xã-
hội văn-minh đang bỏ-hào: Hôn
nhơn thì nghiệm (Mariage à essai)

Cũng như ở Tây-tạng, dân-tộc
Tô-da, thường khi một người
đàn bà là vợ chung của nhiều
chủ đàn ông, anh em ruột hay
là bà con với nhau.

Có chỗ khác hơn, là con gái
lớn lên, đến tuổi lấy chồng, có

quyền tự-do lựa chọn người
chồng số 1 theo ý mình ưng.
Nói là lớn lên, chứ lúc ấy
có mới chừng 12 tuổi thôi.
Cô chọn lựa thằng trai nào
vừa ý và cùng cỡ tuổi xấp-xỉ
nhau; người ta nhốt cả cô cậu
vào trong một cái nhà riêng.

Hai người ăn ở với nhau
trong đó 48 giờ đồng-hồ. Mặc
dầu còn nhỏ tuổi, nếu anh trai
biết làm phận-sự thằng chồng
cho hẳn hoi, thì được làm lễ
cưới ngay. Trái lại, nếu cậu bất
lực, không xong, thì bị đuổi ra
khỏi nhà, thiên hạ chầu chực
kết quả ở bên ngoài, trăm trở
chế riều cái anh bị thải đó.



7 anh chồng đứng đợi ngoài
cửa Ai-ca. Còn cây gậy kia
của thằng nào?

Chừng nào có thiếu nữ muốn
thử anh trai khác, thì lại bắt
đầu cách thức như mới nói trên
đây.

Chỉ có người chồng số 1,
phong-tục buộc có phải thử tài
kỹ lưỡng như thế. Sau khi chánh
thức cưới chồng số 1 được rồi
từ số 2, số 3, số 4 trở đi, có
thấy thằng trai nào thuận tình
thì lấy về cũng được. Có khi
mua thêm chồng, như ở xã-hội
đa-thê mua hậu mua thiếp vậy.

Thuở trước, nhiều bộ-lạc dân
A-rập (Arabes) cũng có phong-
tục đa-phu. Câu chuyện ngộ
nghĩnh kể ra dưới này, những
ai là người tụng-niệm Koran
(kinh thánh của đạo Hồi-Hồi)
cũng nhớ.

Một cô mỹ-nữ tên là Ai-ca
(Aïcha) lấy 7 người chồng là 7
anh em ruột thịt. Cô Ai-ca ở
riêng một nhà. Lúc nào một
trong bảy anh chồng có lại nhà
vợ viếng thăm hũ-hỉ, phải để
cây gậy ở ngoài cửa làm hiệu
cho biết. Đó là bảy chồng giao
hẹn thế ấy, khỏi lời dung đầu
nhau, đã dư mà lại coi kỳ.

Thuở giờ ai nấy y theo điều-
ước mà thi-hành, không có
sao hết.

Trở trên thay ! một đêm bữa
nọ, chắc là đêm xuân nhậu vô
đủ, rồi cao-hứng, anh chồng số
1, lò mò chống gậy tới nhà Ai-
ca. Buồn làm sao ! một cây gậy
đã thấy dựng ở cửa ngoài. Hẳn
anh chồng số mấy đó đã le chun
tới trước mình, thôi anh chồng
số 1 đành « đếm bước » ngoài
cửa chờ đợi phiên mình.

Một lát, cũng cái cao-hứng
đêm xuân ấy đưa anh chồng số
2 tới. Gặp nhau trước cửa, hai
anh em nói chuyện kháo để giết
ngày giờ. Rồi lần lượt mấy số
kia cũng đến, dóm lại đồng đủ
cả 7 mới kỳ. Thế thì cây gậy
kia của thằng nào ?

Chừng 7 anh chồng đủ mặt,
tê ra cây gậy dựng ngoài cửa
kia không phải là gậy của một
anh nào trong bọn. Cả 7 anh
em phá cửa xông vào nhà cô
Ai-ca. Thì ra cô có 7 chồng thay
phiên túc-trực mà cũng chưa
vừa lòng, cô kiếm thêm một
anh tình-nhơn nữa. Thằng cha



này mỗi khi tới ngoại-tình với
cô, mượn cây gậy dựng ngoài
cửa để gạt 7 anh chồng chánh-
thức.

☉

NHƯ trên kia đã nói, người
Tây-phương bày luật một
chồng một vợ, mà anh chồng
vẫn cấp thêm đôi ba tình-nhương,
thế có khác gì đa-thê đâu. Có
nhiều nhà y-học đại-danh ở Pháp,
đã phải nhìn nhận chế-độ một
chồng một vợ mà như thế,
chính là một cách giả-đạo-đức,
Các ông nói rằng: mặc dầu thủ
thiệt hay không, con người gọi
là văn-minh bây giờ trong bụng
muốn lấy nhiều vợ dáo dể.

Vậy đó thì người đàn bà

Tây-phương làm vợ, càng ngày
càng thấy mình chẳng tội và gì
mà giữ trinh tiết trong vòng phu
thê. Các bà trách phải lắm; cơ
sao ngoại-tình ở đàn ông là cuộc
vui chơi thỏa tình, ở đàn bà thì
bị lỗi lớn?

Theo như mấy nhà bác học
danh y đã chủ trương thuyết
trên, thì những xứ có chế độ
« nhưt thê đa phu » họ có văn
hóa cao hơn những người khác
giống ở xung quanh. Nghĩ kỹ
mà xem trong một nhóm người
sống chung với nhau mà người
đàn bà cai-quản có vẻ êm ái và
thú vị hơn là một nhóm để cho
chủ đàn ông hoành hành vô kỷ.

Sau nữa, chế độ đa phu có
thể giết chết được trong lòng
người ta một cái tánh hung dữ
độc hại, là tánh ghen. Ở đây,
họ không thể coi người đàn bà
là vật khoái lạc của mình. Trái
lại họ phải lo làm sao cho xứng
đáng với tấm lòng thương của
chị vợ chung. Họ không còn lên
mặt mình là giống mạnh mẽ hiếp
chế giống yếu nữa.

Người ta có thể tưởng rằng
một ngày kia xã-hội Tây-phương
— nói rộng cả xã-hội loài người
— sẽ bị tấn hóa tới cái chế độ
« nhưt thê đa phu » cho mà coi.
Phong tục chẳng phải nhưt
thiết tùy theo ý chí con người
ta muốn sao được vậy đâu, nó
còn phải theo một cái định-
mạng tự nhiên không tránh khỏi.
Thứ hỏi trên đời mà có
những nhóm người phải giữ tục
« một vợ nhiều chồng » kia là tại
làm sao?

Thì tại trong xã-hội họ, số
đàn bà ít hơn đàn ông, tự nhiên
nó phải chịu theo cái luật nhưt
định về « cung » với « cầu » (of-
fre et demande), cũng như ở xã-
hội được phép đa-thê, là bởi
số đàn bà có dư-dật quá vậy.

Đừng tưởng xã-hội Tây-
phương và những xã-hội khác
muốn giữ mãi cái chế-độ giả dối
« nhưt phu nhưt thê » tới bao
giờ cũng được đâu. Ví dụ nay
mai trời làm ít trận thiên-tai
dịch lệ, chết hết ba phần tư
đàn bà; ví dụ mấy thế-kỷ tới
đây người ta chỉ đẻ ra nhiều
con trai hơn nhiều con gái; thử
coi lúc đó có phải tự nhiên
biến hoá ra « một vợ nhiều
chồng » hay không?

Hướng chi từ lúc có nhơn-loại
đến giờ đàn bà phải ở địa-vị
thấp kém đàn ông lâu rồi, một
ngày kia Tạo-hoá lật ngược vai
tuồng lại, cho họ làm chồng,
đàn ông trở lại làm vợ, mà họ
được phép « đa-phu » để phục
thù cái tình-cảnh của họ hiện
tại, cũng là đạo công lý phải
chớ sao!

Tới chừng đó, mình phải sửa
lại câu tục-ngữ trên xa kia như
vậy:

« Sóng bao nhiêu nước không
vừa
« Cô bao nhiêu đực cũng chưa
bằng lòng !

THIÊN-HÒA BAN-DƯỢC

Trị tận gốc các bệnh trái và ban như ban của lưỡi trắng. — THIÊN-HOÀ-ĐUÔNG. — CHOLON

Dịch đùm cô BICH-LAN 2 bài thi của chí-sĩ CAO-LY

Của TRƯƠNG-NGỌC
LONG (Cái - lạy)

I. — Cũ kêu đầu hồi khóc
Đồng-đà.
Mấy dặm hòa ly biếng trái qua
Sống thác mấy ai tròn trách
nhậm
Anh hùng nào chỗ động can qua,
Non-sông một dạng phiên hoa
đỏ
Nhơn vật nhiều trang thiệp phụ
mà
Giấc mộng bốn ngàn năm mới
tĩnh
Đau lòng thế-sự mới kêu ca.

II. — Trời nghiêng nước đổ
hồi thương ôi!
Giọt máu giòng sông lụy sứt-sùi
Giết hại kẻ tàn khôn với tướng
Mặt mờ khuôn tạo thế chưa thời
Thịt xương con trẻ đánh tiêu tụy
Gan óc tài danh chịu thiệt thời
Hồn nước bao giờ kêu tỉnh lại
Cửu sầu gánh nặng đè đầu
người

Của NGUYỄN-KIM-LÂN
(Điêm-Hy-Mytho)

I. — Biết mô cả tiếng khóc lu
đà.
Cảnh vật tiêu điều chạnh nỗi
qua.
Sống thác mấy ai tròn trách
nhậm
Râu mày nào chỗ dấy can qua
Non sông ngấm cảnh xưa còn
tạc.

Nhơn vật trông hình chí khác
xa.
Hồn mộng lâu lâu nay tỉnh
giấc.
Đại-phong lòng bạn hát cùng
ca.

II. — Nước tan vua mất nghĩ
thương ôi!
Giọt máu giòng sông dấu chảy
trời
Tên đạn năm nào khôn nhớ
đặng.
Sương mù giờ lại luống công
ngồi.
Xương da mỏng mảnh thương
loài chúng.

Đầu cổ rơi lia thăm phận tôi.
Hồn nặng biết bao giờ trả đặng
Mưa rằng hồn phách giống
vàng bôi.

Của NGUYỄN-V-HỒNG
(Bentre)

I. — Chốn nào cả tiếng khóc
đồng-đà?
Phong cảnh sơ-vơ chẳng nở
qua.
Chết sống mấy người tròn
phận sự,
Anh-hùng không đất khó xông
pha.
Lặng nhìn non nước còn in cũ,

Chỉ hại tôi-dôi lắm kẻ ra.
Giấc bốn ngàn năm ta sự tỉnh,
Đau lòng thường hát đại-
phong-ca

II. — Vua, nước tiêu - diên
chuyện chẳng may,
Giòng sông máu đổ hầy còn
đầy.
Năm xưa chết hại hơi đầu tỉnh
Thuở trước mây mù vẫn chưa
phai.
Máu thịt không còn thương
xích-tử.
Đầu-lư luống bỏ tiếc anh-tài,
Thù sâu muốn trả bao giờ toại?
Hồn nọ kêu về trường được
ngay.

Của TÚ TÀI NGUYỄN-
KHẮC-XUNG, (Gò công)

I. — Gầm hơi bốn phía gọi
nghề đồng,
Lúa phủ cung đèn thiết biếng
trông.
Ơ nước, nào ai tròn chức phận
Dùng binh hết đất buộc anh-
hùng
Non sông vẫn hếch triều khi
trước
Già trẻ phành hơn gái chẳng
chồng
Đã bốn ngàn năm ta mới thức
Ca bài gió lớn đỡ đau lòng.

II. — Nước mất vua đi việc
đáng thương,
Giòng sông nước chảy huyết
còn vương
Trong khi giáo mác không sao
nhớ,
Hiện trước mây mù vẫn chưa
quang.
Con đỏ sống thừa nơi xóm
mạc,
Trai tơ chết bỏ chốn sa-trường
Bao giờ rửa sạch oan cừu ấy
Đề gọi hồn về một nén hương.

Của TRẦN-VĂN-HANH
giáo sư Tân-châu

I. — Biết đầu cả tiếng khóc
đồng-đà.
Đền ruộng đời đời ngàn trải
qua.
Sống thác mấy ai tròn phận sự,
Anh hùng không thể dấy can
qua.
Giang sơn dấu cũ triều đình
dấy;
Nhơn vật bao nhiêu thiệp phụ
mà.
Trong bốn ngàn năm vừa tỉnh
giấc,
Đại-phong thường lúc ngâm-
ngùi ca.
II. — Nước tan chúa mất nghĩ
càng nao,

Lăng sóng còn trôi giọt máu
đào.
Năm trước sát tàn khôn nỗi
nhắc,
Ngày nay thăm đạm chữa tan
màu.
Chạnh thương xích-tử xương
da trọi;
Thăm khóc tài-nhân óc sọ nhào.
Cửu oan ngày nào cho dặng trả.
Gọi hồn-vang hồi chẳng về sao?

Của NGUYỄN SANH-KIÊM
Pursat

I. — Biết đầu! nhưng rống
khóc đồng-đà,
Ruộng vắng thành hoang, chẳng
nở qua!
Mặt mũi mấy ai xoay vận
mạng,
Óc gan cùng thế dấy binh-gia!
Nước non xưa vẫn màu y cũ,
Nòi giống nay nguyên phải yếu
già!
Cũng bốn ngàn năm ta mới
tĩnh,
Xót lòng thương hát « Đại-
phong ca »!..
II. — Nước mất vua bằng việc
đáng buồn.
Dòng sông vút máu hầy còn
tuôn!
Năm xưa oan ức đánh diên-đảo
Rây đỏ vu-vơ chữa lịnh tuồng!
Đứt ruột con dân cam số phận,
Roi đầu hao kiệt rừng oai
phương!
Chứng nào trả đặng thù chung
ấy! ?
Chẳng lẽ hồn ta mãi thế cường!?

XIN LƯU Ý!

HIỆN TẠI PHÒNG CỎI TAY CỦA

M. ANTOINE PHUOC

đã dời về dãy phố lầu đường DOUAUMONT số 19

Không đau lâm gừa biết máy

Mất ngủ, kém ăn, tâm thần mờ mịt, đều là những
nguyên nhân làm cho ngài thất bại trên đường đời.
Nếu ngài muốn tạo lên hạnh phúc, giàu có, phong lưu,
thì nhất thiết ngài hãy giữ mình, chớ để thương đau ốm.
Sự thành công thắng lợi chỉ dễ giành
cho những người mạnh khỏe mà thôi.
Vậy mỗi tuần ngài hãy bồi dưỡng thân thể bằng một viên

CỦU-LONG-HOÀN

CỦA NHÀ THUỐC VÔ DĨNH DÂN 323 RUE DES MARINS
CHO LON
118 ESPAGNE SAIGON - 4 OHIER PHNOM PENH

(TIẾP THEO SỐ BÁO 41, NGÀY 25 JUIN)

TẠI SAO TÔI BỎ CÁI LỜI

CÁCH MẠNG BAO ĐÔNG ?

TUY nhiên có kẻ hỏi vặn
tôi rằng:

— Như lời chú-mi nói
chuyện cách-mạng bây giờ vậy
đó, chờ 10 năm về trước những
tiếng khuyển dụ bạo-dộng, kêu
gào chủng tộc, không phải từ
trong miệng lưỡi của chú-mi
phát ra thì ai. Sao bây giờ lại
tráo trở hai lưỡi như thế?

Than ôi! đó chính là tội đầu
óc Bội-Châu 10 năm trước còn
nóng nổi, mà nó cũng chính là
nấc thang chặng đường cho
người làm cách mạng tất phải
đi qua vậy.

Thuở trước, nước mình còn
đang khiếp sợ oai dữ, quên thói
ngu hèn, không biết quốc-gia là
vật gì, không biết chủng tộc là
nghĩa gì, không biết cái cảnh
ngựa trâu tôi tớ là đáng hổ,
không biết cái thân sâu bọ ong
kiến là đáng thương. Ai nấy
mù mịt trong cơn đại-mộng, cả
nước như chàng vâng say sưa;
người xa khách lạ thì vui chơi
hát xướng, nằm ngả nghiêng
rên giường ta ở trong phòng
ta, mà chính ta là con cháu ông
chữ-nhân thì lại phải ngáy khô
ngủ kỹ, ngồn ngang chống chọi
ở ngoại sân. Con người có lòng
thương xót, muốn làm rung
động cho bà con ta giết mình
tính đây, cho nên phải lượm đá
mà ném, cầm gậy mà khua từ
tung; vẫn biết cách đó không
làm gì thiệt hại được người ta,
mà cũng không ích lợi gì cho
nhà mình, nhưng vậy mà nó có
ảnh-buồng, cốt khua vang hết
thấy những người đang chìm
đắm trong cơn mơ mộng phải
vùng tỉnh dậy; xét lại không sao
khỏi dùng hòn đá và cây gậy mà
được.

Đến nay người mộng tỉnh
giác rồi, kẻ ngủ thức dậy rồi,
ngó mong phía trước, phía
đất-già, cũng không thấy cuộc

trước xa xăm, dóm lại đằng sau,
đang sau mù mịt. Dậy mà xem
tay chùn thì tay chùn ồm o thể
này (quốc dân ta còn yếu hèn).
Dậy mà rờ lòng dạ thì lòng dạ
trống lỗng thê kia (quốc dân ta
còn nghèo khổ). Dậy mà hỏi tại
mất thì tại mất dui diếc thê
đó (quốc dân ta còn ngu muội).
Lẽ nào mình không đứng phắt
lên, không vùng vằng dậy, suy
nghĩ tìm tòi cách gì để làm cho
mạnh chùn tay (thề-dục), cho
đầy lòng dạ (kinh-tế), cho sáng
tai mắt (tri-thức học vấn), mà
chỉ biết có cách nhảy bậy liệng
càn, dỡ cái nghề quen lượm đá
khua cây, để tranh hành chống
chọi với thứ súng to như núi,
tàu lớn như biển kia, ngấm lại
việc làm chỉ ngu trong trời đất
không còn gì quả hơn như thế
được nữa. Bởi vậy, xưa kia rử
rê bạo động, ngày nay kêu gào
văn minh, thật là nấc thang
tất phải trải bước đi qua vậy.

SONG, lại có kẻ khác hỏi
vấn nữa rằng:

— Ngày nay văn-minh cách-
mạng như lời chú nói, kẻ ra
cũng là hay đó, nhưng quốc-
dân ta đang ở trong vòng còng
quyền bó buộc, biết có làm thế
được không? Ta muốn dân ta
khôn, mà chánh-phủ không tốt
vẫn có cách làm cho ngu đi; ta
muốn dân ta mạnh, mà chánh-
phủ không tốt vẫn có sức làm
cho yếu đi; ta muốn dân ta
đoàn-kết lại, mà chánh-phủ
không tốt thì có bề thế làm
cho ta phải tan tành rời rã nhau
hoài. Hề thủ đoạn đề nên càng
ngày càng cao thì dân mình bị
đề nên càng ngày càng khổn.

Thiết tưởng đến lúc trời sập
ngó mong phía trước, phía
đất-già, cũng không thấy cuộc

văn-minh cách-mạng thực hiện
ra được bao giờ.

— Ủa, vậy sao? Bội-Châu này
đã từng suy tính đến chỗ đó
rồi. Giải quyết vấn-đề nói đây
dễ dàng lắm. Trong thế-giới
hiện nay, gọi là nước hùng
cường, chẳng phải chỉ có một
mình nước Pháp bảo-hộ ta đâu.
Đồn mấy chục con cạp cùng

tụ trên một trái đồi, thế tất
chúng dành nhau ăn miếng thịt
còn hăng hơn bầy chó đói. Đồn
mấy chục cá voi cùng ở trong
một vùng nước, thế tất chúng
dành nhau lật chiếc ghe, còn
dữ dội hơn cả bầy cá khác.
Các nước mạnh ở đời nay, nước
nào mà không phải là con cạp
hay cá voi? Quanh quần năm
châu chỉ như một trái đồi, một
vùng nước đó thôi. Họ tranh
đoạt đất đai, giành đua thế lực,
lúc nào cũng dăm dăm, sục sục,
chẳng bao giờ họ biết chán biết
thôi.

Nếu người Pháp chịu mở cửa
ngõ văn minh để cho ta bước
vào, trả lại quyền lợi văn minh
để cùng ta chung hưởng, thì ta
cũng sẽ lấy cách báo-đáp văn
minh mà đối-đãi người Pháp.
(Ta là nước văn minh hậu-tiến,
thì Pháp là nước văn minh tiên
t tiến cổ nhiên ta phải đối-đãi như
hực ân sư nghĩa hữu). Họ chịu
dẫn đưa ta vào cửa văn minh
thì ta phải đem món lễ tạ văn
minh mà đền đáp lại, tình lý ở
đời tất phải như thế).

Chừng đó hạnh phúc của hai
bên đều được hoàn toàn (ta
làm nước độc-lập, Pháp là nước
hữu-bang thân ái của ta), mà
quyền lợi của người Pháp ở
trên trường thực-nghiệp công-
thương vẫn còn tốt đẹp tròn
vẹn như cũ. Ngày trước là cửu
địch, bây giờ là chủ khách
(chủ là ta, khách tức là chánh-
phủ Pháp đã tán thành ta độc-
lập vậy). Như thế chẳng phải
là tốt hơn sao?

(Kỳ sau tiếp)

MỘT MÓN THUỐC TIỀN

AI HO ?

mà uống thuốc mà
cũng không hiệu nghiệm,
không dứt tuyệt, thì nên
uống thuốc của

GIA BƯU ĐƯỜNG

Nº 90, Tổng đốc Phươg
CHỢ LỚN

Có thuốc ho rất thần-
hiệu. Bất cứ dân bà, con
mít, ho gió, ho đàm, hoặc
lâu hoặc mau, uống thuốc
này hết bệnh liền.

• Người đang mạnh uốn
thuốc này cũng bổ tinh
thần khoẻ khoắn. •

AI MUỐN HỌC THÊM PHÁP-VĂN?

Xứ mình hiện giờ, mỗi việc gì cũng phải dùng tiếng Pháp
và giao thiệp với người Pháp hằng ngày, mà học lực Pháp-văn
mình kém, nhiều khi bức tức. Giờ phải học thêm mới được.

Vậy thì cái tin này quý-vị mừng lắm.

Ông NGUYỄN-PHAN-LONG sẵn lòng dạy học Pháp-văn
bằng thơ (par correspondance), bằng cách rất dễ hiểu và mau tiến
tới.

Tiền học mỗi tháng 10p. Viết thư xin thọ giáo và đóng tiền
học tại địa-chỉ: n° 11 rue des Jardins Saigon.

Có đều xin quý vị hiểu rõ rằng cách học này chỉ dành riêng
cho những người lớn tuổi, hay đang làm việc và sẵn có học lực
khá khá, giờ muốn học thêm cho giỏi, hoặc để đi thi bằng cấp
trung học hay thi lên ngạch trên (cadres supérieurs) trong các
sở của Nhà-nước.

Những người học còn kém, cùng là anh em đang học các
trường công trường tư, thì ông Nguyễn-phan-Long không nhận
dạy. Xin miễn viết thư.

— M —

Nên tin hay không?

TREO NGƯỜI LƠ

LŨNG GIỮA TRỜI

như thế mà thôi. Kể gì pha-kia
giả dối, thôi thì vô số.

Hình in theo đây, một pha-kia
đang làm phép treo người tòn
ten giữa chừng cho thiên hạ
xem. Thoạt tiên, người bị treo
cũng leo lên sợi giây như
thường. Nhưng một lát, thầy
pha-kia hóa phép rút sợi giây
đi, rồi dùng sức điện bí-mật
của mình sao đó, giữ vững
người ấy ở lưng chừng 10 phút
đồng hồ, không dính líu với
một vật gì hết.

Có người nghi : hay là pha-
kia có thuật che mắt người ta
không cho ngó thấy sợi giây vẫn
đeo cột anh kia đó thôi.

Nếu quả vậy, thì sự che mắt
cả mấy trăm con người ta cũng
là tài lắm rồi.



ĐI « Ờ TỪ MƯƠN » MÀ LÀM GIÀU

AI cũng nghe tiếng ngục
thất Sing-Sing ở Huê-kỳ
là nơi giam cầm trộm cướp
nhiều nhứt thế-giới.

Có một tên đại-bộm đi ra
trở vào ngục-thất ấy nhiều lần,
người ta than thở dùm nó sao
cứ phạm lấy tội lỗi hoài, ra rồi
lại lúc lại thấy trở vào Sing-Si g
nữa.

Té ra nó chỉ là một tên « ờ từ
muồn », chứ bản thân nó không
phạm tội gì cả. Người ta biết
được là vì ngày kia, một viên
thanh-tra mật-thăm lòng nghe
nó nói với một tên ngồi bên
cạnh là chánh hiệu án cướp
như vậy.

— Mấy phạm tội ác sát nhơn
gi đó. Nếu như có thì cứ nói
thật với tao đi. Tao khoái ở
Sing-Sing lắm. Hề mấy tră tiền
công cho tao dùng giá thì tao
sẽ trở vô đó thay thế mày...

Đó rồi và trở vô Sing-Sing
« ờ từ muồn » thật tình.

Người ta xét hỏi, và phải thú
nói những tay pha-kia thật là
thiệt rằng mỗi lần « ờ từ muồn »
tu-luyện chơn-chánh và cao
và được lãnh tiền mướn 10 000
cường, ngày nay cả xứ Ấn-độ
đó la, để ở nhà cho vợ con.

Đời có thiếu gì nghề đâu.



KHẮP thế-giới đều nghe
tiếng xứ Ấn-độ bí-mật
ly kỳ, có những nhà đạo-sĩ gọi
là pha-kia (fakirs), luyện tập
được nhiều phép tài thuật lạ,
khiến người ta nhớ lại tiêu-
thuyết Phong-thần Tây-du,

Nào là nằm lên giường đóng
đinh dày khít, nào là đi cẳng
không trên đám than cháy đỏ
hồng, nào là nuốt gươm, nào là
hô phong hoán vô v. v., Ấy là
tu-luyện chơn-chánh và cao

Institution HO-VAN Rachgia

(cycle primaire complémentaire)

Directeur HỒ-VĂN-THỌ

TRƯỜNG TƯ « HỒ VĂN » RACHGIA

Dạy từ lớp đồng ấu đến lớp nhứt thì sơ-học

Trường HỒ-VĂN là trường tư thục lớn nhứt ở Rachgia. Phụ huynh học sanh
rất tin cậy, nên tron 4 năm, trường càng ngày càng phát đạt và mở mang luôn. Hằng
năm được kết quả tốt đẹp trong kỳ thi. Giáo-viên toàn là người có dạy lâu năm nơi
các trường công và tư, kinh nghiệm nhiều và đủ tư cách giáo hóa trẻ em,

HỌC PHÍ NHẸ

KỶ LUẬT NGHIÊM

Tự trường ngày 1er AOÛT 1938

DAINAN KOOSI

XUẤT CẢNG VÀ NHẬP CẢNG

7 et 9, Rue G. Guynemer — SAIGON

M. MATUSITA PROPRIÉTAIRE

CÁC CỬA HIỆU “AU JAPON”

SAIGON

HANOI

PNOMPENH

46, Rue Viénot

83, Rue des Paniers

2, Rue Ohier

BÁN ĐU CÁC THỨ HÀNG HÓA NHỰT - BÓN

Thuốc dán trị bướu hiệu Linh Dược

Dùng thuốc dán này thì bướu sẽ tiêu lặn mất. Ai mang tật này hãy mua dùng thử Rất thần hiệu.

Ngoài ra, thuốc dán này cũng trị các chứng ghê độc như: ghê ngứa, ghê hờm, ung thư, bác bối mạch lương, yết hầu, đứt tay, chơn, đập gay, đập xương cá, rắn, bị cá dăm, xức thuốc này hết như cấp kỳ, nội một ngày thì híp miệng. Rít, bỏ cạp cần dùng cũng thật công hiệu.

Đã có nhiều bằng chứng chắc chắn. Không hết trả tiền lại.

Mỗi hũ 0p.30
Muốn mua hoặc làm đại-lý xin biên thư cho Lâm-văn-Bửu 40 Boulevard Paul Bert Saigon.

Quý ngài đã thầychắc chắn

Sám-Nhung Bô-
Thận-Tinh

hiệu «ME CON» 1 ve 0p. 60
triệu đau lưng, mỗi một, di-tinh, mộng-tinh, huyết-tinh, đại đém, tinh-thần suy, sức lực kém.

B.Đào-Tiên chỉ khái lộ
Công hiệu linh-nghiệm thế nào?

Thi thử thuốc
hiệu «ME CON» 1 ve 1p.50 uống
nhiều ngày trị ho lao trong ba
thời-kỳ làm cho ốm o gầy mòn,
mệt mỏi, yếu sức cũng Hoàn-
toàn công-hiệu chắc chắn.

• Nhà thuốc PHỤC-ĐĂNG
130, rue de Paris—Cholon
Téléphone N° 30 383

Bệnh Phong - ngứa

Đặc thứ phong độc ở trong máu mà
biểu ra các chứng bệnh ngoài da như
a:

Nổi mọt có giẻ cứng mình, dưới hán
sàn tọa, lưng, ngực, cổ, bắp vế, ngứa
ngâm, hay là da thịt bông sưng tề,
nổi cục đỏ bầm, ngứa theo kẻ tay, có
mọt trong hống, da lòng bàn tay hoại
xử, da mặt sần, đau lưng, mỗi xương
hảy uống thuốc.

Phong Ngứa Nơn-Hoàng
Thủ tiêu các thứ phong độc, phong
ngứa lọc máu trở lại tinh sạch, ngứa
được bệnh phong đơn, giải được gốc
độc bệnh phong tinh, trẻ nhỏ có ghê
lở, ghê ngứa, nổi u nổi giẻ dùng rất
công hiệu.

Người lớn trẻ nhỏ đều dùng được
giá mỗi gói 0,1p60

Nhà thuốc NHƠN-HOÀNG
15, Amiral Courbet — Saigon
Gửi lãnh hóa giao ngân mau lẹ từ 2
hộp sắp lên.

Coi chừng kéo lằm

GOM-FIX ra đời từ ba năm
đang đồng-bào lực-châu hoan
nghinh đặc-biệt vì GOM-FIX tốt
nhứt. Bà con hãy coi chừng kéo
mua lằm hàng xấu có trộn hồ.
Mua GOM-FIX khỏi sợ lằm vì có
cầu chứng tại tòa.

GOM-FIX mới sửa đổi cách
chế tạo hoàn toàn bằng cách
hóa học chỉ vẽ, không ai bắt
chước dặt. Đem hũ dùng rồi có
nhãn GOM-FIX lại các đại-lý
hoặc gian hàng trừ GOM-FIX
đổi lấy sáu xu (nhỏ) bốn xu
(hũ nhỏ).

Các đại-lý mua nhiều bán
không hết trong 30 ngày cho
đổi gom mới.

Vụ kiện buồn cười

ÔNG THẦY XINH-TÁ

HAI tiếng « xinh-tả », tôi
thú thiệt không biết lai-
nguyên ở đâu mà người mình
thường dùng nó cho những
người có « gồng »!

Mà « gồng » nghĩa là gì?
Không cần phải chuyên môn
về sự định nghĩa mỗi tiếng mới
như ông Đào-Duy-Anh, nhưng
chắc ai cũng hiểu nghĩa « gồng »
là thế nào rồi. Giờ tôi xin
thuật vụ kiện ông thầy xinh-tả,
vừa xử tuần rồi ở tòa Tiều-
hình Saigon ta.

TRƯỚC toà, bữa nay có mặt
cả « thầy » lẫn « trò »!

Hiếu khai thất mọi điều, nhứt
là Hình cam đoan với mình để
cho thầy chém không sao, cho
nên anh mới dám phình bụng
cho chém..., chờ nếu mà chém
đổ máu, thiếu đều lời ruốt, thì
có ai ngu dại gì chịu học gồng!
Ông thầy xinh-tả kêu oan gắt
tinh!

— Bẩm quan lớn, tôi không
có chém nó.

Quan toà. — Anh không chém,
có sao người ta bị thương-tích
gần lời ruốt ra, còn nói!

Hình. — Bẩm ngài, nó ở dưới
ghe lên bờ, đi vấp té, chẳng may
đụng nhâm cây nhọn, nên xóc
vào bụng, rồi bị thương....

Hiếu phản đối lời khai của
ông thầy một cách kịch liệt.

Quan toà thấy sự thành thật
của Hiếu, và nhìn nhận ông thầy
xinh-tả có lỗi, nên toà kêu án
25 quan tiền phạt. Nhưng cũng may
ông thầy xinh-tả chưa có tiền án,
Toà cho hưởng án treo.

Ai cũng nói ông bị án vậy là
nhẹ lắm đó. Vì thiếu chút nữa
cái phép thuật của ông còn quá
non nớt trẻ con, đã giết chết
oan nặng một mạng người chứ
phải vừa sao?

Xứ mình thường thấy xảy ra
chuyện học gồng suýt chết, mà
sao vẫn có người tin tưởng và
tự rước cái nguy vào mình
không biết. Mỗi năm nào một
cậu học trò trường tư kia ở Da-
kao cũng chết hụt vì muốn học
gồng, chuyện ấy chắc người ta
quên mất rồi chăng?

Nếu vậy thì tôi khuyên ai
này nên nhớ chuyện thầy gồng
Mai-văn-Hình bây giờ đây, chớ
quên.

NAM-ĐÌNH

BỮA TIỆC TIỀN HÀNH

M. Antoine Giàu
xuống tàu sang Pháp

Chiều hôm thứ hai, hồi bốn
giờ, tại nhà hàng Nguyễn-văn-
Đắc, ông Trịnh-hưng-Ngẫu tổ-
chức một bữa tiệc tiền bạn An-
toine Giàu sang Pháp.

Mục - đích của bạn Antoine
Giàu sang Pháp, như bốn-báo đã
nói, là để học thêm về khoa
chớp bóng, một khoa học mà bạn
Antoine Giàu, với một tâm hồn
yêu nghệ-thuật, hy vọng sẽ lập
cho Nam-kỳ một đoàn-thể có
những nghệ-sĩ anhtài trên màn
bạc.

Bữa tiệc hôm ấy, tôi nhận
thấy có các quý vị: Triệu-văn-
Yên, Trịnh-hưng-Ngẫu, Nguyễn-
đình-Trị, Đr Nhả, Géo Thơm,
Henri Minh, Hồ-đắc-Cung, ông
bà Paul Miami, Nguyễn-thành-
Châu, Nguyễn-văn-Quý và đại-
biểu các báo: Văn-Trinh, Ng-
văn-Thới, Đông-Chi, Huỳnh-hòa-
Lạc, Trương-văn-Tinh, Nguyễn-
văn-Mại v.v.

Liệt trà rất vui vẻ, anh em
đều chúc cho bạn Antoine Giàu
sang Pháp học, sẽ đạt được ý
nguyện, mà hết thấy anh em
đều hy vọng sự kết quả sau này.

TRƯỜNG DAO-THAO-VY

32-34, rue A. Garros - SAIGON

Day từ lớp chót (Cours Enfantin)
đến lớp nhứt (Cours Supérieur)

Thầy giáo lựa chọn kỹ càng và có kinh-nghiệm
nhiều từ 7, 8 đến 30 năm trong ty Giáo huấn

Học trò nghèo sẽ được giảm hoặc cả, hoặc một phần
học phí.

Xin vô học mau kéo hết chỗ

Mừng ông NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
chủ trương:

TAM KỲ ĐƯỢC PHÒNG

Bào ch do toa của cụ NGUYỄN-AN-CU

Nghe cụ Nguyễn-an-Cu giao trọn quyền cho ông
bạn Nguyễn-đức-Nhuận bào-chế và lưu hành các
phương thuốc thần diệu của cụ để cứu chữa biết
bao nhiêu sanh mạng, lật đật thảo mấy vần thơ « tự
do » gọi là món quà để khánh hạ:

Vừa nghe cụ Nguyễn Hốc-môn

Giao quyền bào chế cao, đơn, tán, hoàn:

« Tam-kỳ được cuộc » rõ ràng!

Từ đây trở lại thương trường cạnh tranh.

Quốc-thủ,

dân-sanh;

nhờ tay quốc-thủ,

chuyên mặt dân-sanh;

Thuốc thần mầu nhiệm,

Chỉ cả kinh doanh.

Thầy trò trao chịu đành rành,

Người đạo đức, kẻ tài danh nổi truyền.

Nghề hay giao lại bạn hiền,

Mấy phương ích-thoại diên-niên giúp đời.

Vàng là tiếng,

Ngọc là lời,

Hằng tâm xưa sẵn có

Thành sự dễ như chơi!

Nghĩa lợi đồng một mối

Thanh danh khắp mọi nơi.

Muôn nhà phật sống rước mời,

Rủi con tật bệnh ai ơi đồng-bào!

Muốn cho sanh hoạt dồi dào,

Muốn cho thảo, tác, cần, lao như thường.

Gái, trai, già, trẻ,

Đến Tam-kỳ-Đường

Có thứ bồ thán, thứ nhuân-trường,

Thương hàn, mạo cảm thiếu chỉ phương?

Đạo y (1) dành để cứu thiên hạ,

Nào phải như ai dối phở phương!

Mừng nhau lão thảo một chương

DIỆP-VĂN-KY

(1) Cụ Nguyễn-an-Cu thường hay chia sự làm thuốc ra 2 lối:
« y đạo » và « y nghiệp » để chỉ người làm thuốc cốt cứu nhơn,
độ thế, kẻ lại chỉ biết đối chúng, thủ lợi.

QUINAFORCE

RƯỢU MÁU BÒ



Bệnh mới đỡ, xanh xao,
yếu đuối, ban rét, yếu phổi,
kinh nguyệt không đều, đang
kỳ thai nghén, và sau khi
sinh, kém ăn, ít ngủ.

Rượu bổ huyết, thơm
khai vị, tiêu thực, được
nhiều vị lương y trọng dụng.

1 LITRE 2\$00

DỰ TRÙ TẠI:

Pharmacie Vương-hữu-Lê

144, rue d'Espagne - SAIGON (sau Chợ-mới)

Ở xa gửi theo cách lãnh hóa giao ngân

Cù-lao Hainam



Một đám phụ-nữ bị nạn bom Nhứt ở Quảng-dông, tìm nơi lánh nạn, sau khi băng bó sơ sài rồi, ngồi trên lề đường rên xiết về nỗi nhà tan nước mất.

Tưởng ai cũng có thể biết đông. Có lẽ chú Nhứt không chắc cái nguy cuộc ấy ấy sớm muộn, hiện thời hãy tạm gác muộn cũng phải xuất hiện. cái kế-hoạch chiếm lãnh Hải-Nghĩa là bề nào Nhứt cũng nam lại đấy. Chú dự biết rằng chiếm cứ cù-lao ấy, dầu có sự yên ổn hòa hườn ở Âu-châu khó khăn, cản trở gì nửa họ chỉ là một việc ngày giờ, một cũng không từ; huống gì chưa cơn gió thoảng mà thôi, rồi nay chắc là có. Bởi vì từ trước mai nội tình Âu-châu lại có người ta để mặc cho họ đi được chuyện xôn xao gấu ó nổi lên, tron lăm rồi mà!

Cũng nhờ thời cuộc Âu-châu tay lấy cả Hải-nam và Lưỡng-bây giờ hơi yên ổn hòa-hườn, Quảng một cách êm ru, lúc ấy cho nên Liệt-cường mới tạm bớt có ai ở đó mà cản họ được? nỗi lo nội-cố mà có thể hiệp nhau ở trước cái biến-cuộc Viên-

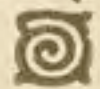
T.V.

TIN

Cùng chư vị chiếu-cổ độc báo từ 4 Sep-tembre 1937 tới giờ

HOẶC vì lẽ ở xa nhà thơ hoặc vì đa đoan công chuyện mà quên, chớ số tiền báo có sáu đồng bạc (giá cũ) không phải nhiều nhõng gì, chứ vị vẫn có độ-lượng trả giúp nhà báo luôn.

Nay muốn tiện việc cho chư vị, nên chúng tôi mới cạy nhà thơ đem biên-lại đến tận nhà thâu dùm, vậy xin chư vị đem lòng sốt sắng trả dùm số ấy chúng tôi cảm tạ lắm.



Cùng M. Đỗ-kim-Cương ở Long-thạnh Rạch-giá

NGHE tin đồn-báo phái-viên cho hay tin rằng ngài — và do nơi ngài có ít nhiều vị khác — nói đã trả tiền báo cho Bùi-nhứt-Quang rồi, nhưng lại không có biên-lai gì để chứng tỏ việc ấy.

Chắc ngài là bực cao minh kiến thức, không lạ gì lẽ tự-nhiên trong việc tiền bạc giao nhận phải có giấy tờ làm bằng mới có giá trị. Bởi vậy trong trường hợp này đối với nhà báo, ngài vẫn chưa ban cho số tiền mua báo, vậy nhơn dịp này ngài nhớ mua mandat gửi trả, chúng tôi cảm ơn và trông đợi.

THAY ĐỔI MỚI TRONG SỐ ĐẶC BIỆT

Vui Hè

Theo tiên liệu của chúng tôi thì đến 1er Juillet, VUI HÈ đã có bán. Nhưng vì muốn sửa đổi bài vở cho đặc-sắc thêm, in lại chiếc bìa bằng 2 màu cho cực đẹp, chúng tôi phải hoãn ngày phát hành lại đến 10 Juillet.

Đặc-biệt VUI HÈ xuất bản theo số đã nhứt định. Các đại-lý lớn trong ba kỳ muốn bao nhiêu, xin viết thư cho hay trước. Giá mỗi quyển 0p.30.

Thư từ và mandats xin đề cho M. ĐOÀN-VĂN-THÀNH Editions Quế-Lan 5-7 rue de Reims Saigon.

Tự mình hại lấy mình

Xưa nay ai cũng tin rằng mình có cái số nhứt định. Nghĩ là hóa công đã tạo thì hóa công đã định, ấy đã đành làm thế nào đến chừng đó cũng khó mà thoát được, hoặc chưa đến số chết thì làm gì cũng khó mà chết cho xong, điều ấy thật khó đoán trước, song ta tự xét kỹ, ta có thể tự mình làm giảm kỷ.

Mỗi một hành vi của ta đều quan hệ đến sự tồn thọ của ta, khi tức-giận, buồn rầu, lo-lắng đều có thể làm giảm số (tồn thọ) của ta, 1 ngày, 5 ngày, 1 tháng. Thử suốt đêm cũng có thể làm hại sự sống từ một đến năm ngày, tùy sức mạnh yếu.

Quý ngài, quý bà, thường thức lễm, để làm việc, hoặc vì cuộc vui chơi, quý ngài, quý bà thấy ngay mất sức nhiều, tâm thần lả dợt, ăn uống không được ngon, đó thật là một sự tồn thọ.

Vậy quý ngài, quý bà muốn bù đắp cái sự hại ấy, muốn sống lâu, không bệnh hoạn, đông son cháu, không có gì hơn là uống thuốc Mạnh Đại Quang là một phương thuốc đại-bổ khí-huyết, uống ít ngày thấy con người hào-huệ mạnh mẽ khác thường, dùng dưỡng sức hằng ngày thật quý báu vô cùng, không thuốc nào bì kịp.

Thuốc Mạnh của Đại-Quang cùng các nơi Đại-lý.

Dược Phòng có một sự kết quả hoàn toàn, là vì Bốn Đường phải dùng các thứ thuốc đất nhứt tại Quảng-dông với nguyên chất Sâm-Nhung hoà với chất hoá học mà chế ra thuốc Mạnh, nên thuốc mới hay thật mạnh. Cái tên thuốc Mạnh của nhà thuốc Đại-Quang, chẳng nói ngoa, vì Bốn đường hết sức gia tâm khảo cứu, thí nghiệm cùng nhờ sự lịch duyệt trên 30 năm, lại danh tiếng gần cả khắp Á-châu, ai lại không biết thuốc hiệu con bướm bướm.

Những người khí-huyết khô khan, đau lưng mỗi chơn, ti-vị yếu, ăn ngủ không ngon, thân thể mỗi mệt, đờn bà con gái thời máu me không đều-đủ, dùng thuốc này cho máu me sung túc, trẻ em lâu lớn, ời ơp, ốm yếu, cho em uống thuốc này dặng ăn chơi mau lớn. Tóm lại thuốc này người lớn trẻ nhỏ đều dùng được cả.

Một ve thuốc Mạnh giá 0p.50, đổ lộn vào nửa lít rượu (rượu gì cũng được) nó sẽ thành một thứ rượu có mùi thơm tho ngoa lành, dùng với rượu mau thấm: quý bà, trẻ em, nên dùng pha với nước sôi để nguội, uống cũng hiệu nghiệm vậy.

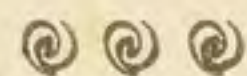
Có trữ nhiều: tại tổng cuộc, Đại-Quang Dược-Phòng, 27 Bd. Tổng-Độc-Phương, Cholon. Chi cuộc, 231 rue d'Espagne Saigon và 29 Rue des Cantonais, Hanoi.

ĐI CHƠI CHỢ LỚN DỰ TIỆC TRUNG-HOA



Ái đã đi tới Chợ-lớn, mà chẳng hề bước lên "Thái-Hồ-Lầu" thì cũng thiệt! Vì chốn này: đã dành sẵn đủ thức sơn-trân hải-vị, để cho ta cùng bạn-hữu năm ba đánh chén trong khi nhàn-hạ, chẳng những món ăn đẹp miệng, thức uống đủ mùi, mà lại một tòa nhà nguy-nga: lầu cao sánh rộng; Có vườn hoa đẹp, có gió thanh-tân, muốn an-bộ đương-xa, lại sẵn sàng thang diều. Ta có thể đến đây:

Khi chén rượu, khi cuộc cờ, (có đề sẵn cờ tướng);
Khi xem hoa nở, Khi chờ trăng lên!
Thật là vô-cùng hứng-thú, lăm đều thanh-tân!!



Ban ngày từ 12 giờ trưa đến 3 giờ chiều

Có bán trà, bánh, mỳ, cháo đề diêm-tâm; theo giá kinh-tế. Có ca-nữ trời giáng du-dương, giúp vui cho quý khách.

Lãnh tiệc lễ đám, đề đãi khách-quí, phòng huê rộng rãi, tiện lợi nhiều bề. Xin quý-khách chiếu-cổ, ắt sẽ đẹp lòng!

« THÁI-HỒ TỬU-LẦU »

284, Rue des Marins 284

Téléphone Automatique N° 30351, CHOLON

Không nên nói quá

Tôi xin nói vắn tắt: Thuốc đau lậu hiệu Nhàn Mai hay lắm, mới ra đời, nên tuyên-bố cho đồng-bào hay, ai rui có bệnh, nhớ kiếm mua thuốc Lậu hiệu Nhàn Mai. Thuốc thật hay, dám chắc từ Nam chí Bắc không có thuốc Lậu nào hay hơn một thứ thuốc Lậu Nhàn Mai hay lạ lùng lắm, chỉ nội 2 ngày thì biết sự hay của thu c. Uống thuốc vào, thì nước tiểu trắng trong, vi-trùng bị chết sạch, đi tiểu không còn gắt.

Phương thuốc này có thể nói quý vô giá, vì thời buổi này trùng lậu rất nhiều. Có thể nhờ thuốc này mà lần lần tuyệt bệnh lậu. Khắp nơi có bán giá mỗi hộp 1p.00, Saigon trừ bán nơi tiệm Nguyễn-thị-Kính và tiệm Nhơn-Hoàng số 15, Amiral Courbet. Và các ga xe điện các nhà buôn có bán.

NHỚ HÒI THUỐC LẬU NHÀN-MAI

Cholon: Bạch-Loan 300 rue Marins.

Pnompenh: Huỳnh-Trí 15 Ohier.

Mytho: Nam-Cường Gallieni.

Cầntho: Kiosque Tân-văn.

Mua si do: Nhàn Mai 298 rue Paul

Blanchy Saigon.

AI MUỐN TRÚNG SỐ?

Trong tám giấy số cần phải có nhiều con số 7 chừng nào càng chắc trúng chừng này, ít hơn hết thì 3 con số chót cũng phải có số 7 mới có hi vọng trúng lớn được. Theo Encyclopédie des Sciences Occultes đã chỉ vẽ, mà riêng ra trong 5 người trúng số như M. Cường ở Dalat trúng 5.000, M. Phan-văn-Y ở Mytho trúng 10.000, M. Phan ở Saigon trúng 4.000, M. ở Le Havre (France) trúng 12.000, M. Trần-kỳ Diêm một nhà đại thương mại ở Sadec mới trúng 100.000 kỳ Loterie Nationale trong tháng Mai 1938 vừa qua. Những người này do nơi giáo-sư NGUYỄN-THƯỢNG-HIÊN coi tay ở số nhà 251 đường Lagrandière SAIGON chỉ biểu mua giấy số thấy có kết quả giống y như vậy. Những người đã trúng số kể trên đây có đăng cùng các báo khen tào-nổi tiên-tri của M. NGUYỄN-THƯỢNG-HIÊN.



Ái có bàn tay giống như trên đây lại càng chắc trúng số hơn nữa. Riêng phần ai muốn học coi tay dạy thành nghề ăn 100p.00.

NOTA.— Xin trả lời chung vì có nhiều anh em gởi thư hỏi về khoa coi chữ, (Graphologie) có thể coi thời vận suốt đời người được hay không. Theo sự hiểu biết của tôi thì khoa coi chữ và chữ ký, ngoài ra coi tánh tình thì không thể nào coi thời vận được, có lẽ mấy ông ấy là thầy hay là đệ-tử của giáo-sư Scherman bên Pháp chẳng nên họ mới dám nói thế; ngoài ra giáo-sư Scherman thì không ai coi được là bởi họ không có mắt tinh thần. Vậy tùy ý anh em liệu lấy. — NGUYỄN-THƯỢNG-HIÊN



TUYẾT VONG

TÁC-GIA: PUCHO

(Tiếp theo số 41)

III. — Một điều kỳ quái

DỒNG hồ treo trên vách đồ 11 tiếng. Anh Mãng nghe rất rõ ràng, thế mà anh lại ngẩng đầu lên ngó nò, ngó từ cây kim lớn tới cây kim nhỏ. Anh nhận rõ là 11 giờ chớ không phải anh nghe lầm. Hồi nãy anh tưởng như đầu còn sớm, chớ không dè trời đã quá khuya. Không dè là phải, vì cái giấc ngủ quên làm cho anh quên mất thời giờ.

Anh Mãng lòn tay ôm cái thấy dè lên vai, ra thang lầu đi xuống. Có thiếu nữ cũng bước theo. Ra đến cửa ngõ, có bước tới trước, lộ đầu ra ngoài dóm hai bên đường rồi mới ra đầu biểu anh đi ra, có lại bỏ vô túi anh một tấm giấy bạc. Anh Mãng mở miệng muốn nói, có chỉ x) nhẹ nhẹ trên lưng anh, làm như hối hả anh...

Anh đi...

Mặc dầu có coi chừng, anh Mãng đi ra với sự cẩn thận rất châu đáo. Bị trận mưa hồi sớm, phần thì trời khuya, nên chỉ trên đường lúc này không có một bóng ai qua lại. Hai giấy nhà bên đường không có nhà nào còn thức, trừ ra mấy cái bóng đèn đường thì không còn gì đáng sợ. Anh Mãng đứng nhắm nhia con đường để xem phương hướng coi đi phía nào cho tiện. Nhưng anh không biết tên con đường ấy vì hồi tối mưa, hồi anh còn dỏi anh làm lủi đi chớ không để ý đến. Ngược đầu lên ngó số nhà rồi đi càn qua mé bên tay mặt. Anh đi thật mau, cặp mắt anh như điện, không có cái bóng gì thoáng qua mà anh không để ý. Anh đi, chớ trong trí toan tính, nếu như rồi gặp người ta bắt gặp rồi anh phải làm sao, phải xử trí cách nào, chớ nửa đêm mà vác người trên vai đi xong-xống thế này, sao cho khỏi sự nghi kỵ. Anh Mãng thật mạo hiểm, nếu có ai biết việc của anh làm đêm nay thì chắc làm sao cũng nói anh là thằng điên. Hiam tiền chẳng? Vì háo nghĩa hay vì lời hứa chẳng? Thật khó hiểu.

Anh Mãng đi được một đôi đường chừng ba trăm ngoài thước, anh thấy mình đã gần tới một cái ngã-từ. Một cái bóng người qua qua lại lại trên lề làm trở ngại cuộc tấn bước của anh hết sức. Lại! cái bóng ấy cứ lẩn quẩn ở góc đường đó mãi.

Anh Mãng dè cái thấy đứng dựa vách tường khuất bóng cây me, cặp mắt anh không rời cái bóng người ấy. Một chiếc xe hơi chạy ngang, đèn pha rọi vô bóng người ấy, anh Mãng nhận rõ là một người lính tuần thành. Anh lo sợ và chắc thế nào cũng dè bề công chuyện, vì anh lính ấy cứ hết đi rồi đứng mà bề đứng thì ngó mong lại phía anh Mãng hoài. Anh lính thấy anh Mãng đứng một chỗ hoài không lại

xét hỏi. Có lẽ anh lính không thấy. Mà đầu không thấy đi nữa, một lát nữa anh lính cũng đi «rón» lỏi đó thì làm sao không gặp? Khổ quá! Anh Mãng tính tới không được mà lui thì cũng không kham. Bỏ đó mà đi về thì không ích gì cho cô thiếu nữ, mà còn làm cho cô mang hại thêm. Còn đương bàn tính loan quanh trong trí, thì một cái xe kéo ở phía trước chạy tới, ngừng cách chỗ của anh đứng chừng vài thước. Người ngồi trên xe bước xuống đi vô nhà, anh xe kéo lại ôm cái va-li đi theo sau lưng người khách.

Lệ trí khôn, anh Mãng không ngần ngại gì hết, cỡi cái áo «u-oe» xinh ra, cỡi luôn dỏi giày và cái quần tây, trong mình chỉ còn bận cái áo sơ-mi và cái quần cụt. Anh ầm «cục nọ» của anh để lên xe rồi lấy bộ đồ và cái nón của anh mà chêm dặng cái thấy ngồi cho vững. Không dè mất thì-giờ, anh nhảy vô cùm gong rồi nhắm đường bỏ đi.

Chạy ngang chỗ anh lính đứng, trong lòng anh Mãng hồi hộp lo sợ lắm, nhưng cũng rán làm bộ nói chuyện với khách trên xe.

— Bẩm bà, bà nói phải lắm! cái giấc ngủ gục thì ngủ ngon lắm!

Anh lính tuần ngó theo người khách ngồi trên xe mà đầu ngoắt ngoéo, thì miệng anh cười chum chím. Anh Mãng dóm lên tấm bảng xanh mới biết đường anh đi hồi nãy là Mac-Mahon, còn đường anh vừa quẹo là Lagrand de la Liraye. Aah chạy không kè gì sự mệt, chạy tới nhà ga Paul Blanchy, thấy chỗ ấy vắng-vẽ, anh có thể gọi cái thấy ở nhà ga được. Anh vừa muốn ngừng thì có một cái xe hơi chạy ngang, rọi đèn sáng rõ, anh hết hồn không dám ngừng, phải giã bộ chạy nữa. Đến chừng xe hơi ấy chạy xa rồi anh mới trở lại nhà ga, phò cục nọ để ngồi trên ghế băng, mình dựa vào góc vách. Anh trở ra cùm gong xe chạy riết. Mồ hôi chảy đầm, thế mà anh nghe trong mình anh khoẻ một cách lạ kỳ. Quẹo qua đường Miche trở lên Richaud anh mới kiểm bóng tới bên đồ vô rồi từ giả chiếc xe kéo.

— Ai đi đó?

Đêm khuya chỗ vắng, thế mà có tiếng người đưa vào tai anh Mãng, lúc bình thường vô sự anh chả thèm đếm xỉa, chớ hiện giờ anh đang có tịch, thì với một tiếng sột sạt hay gió thổi là cây rung động cũng cũng đủ làm cho anh rồn óc lạnh mình. Huống gì cái tiếng người không đủ làm cho lòng bất chành của anh phải hoảng hốt hay sao. Bởi vậy anh có giò chạy bán sống bán chết. Chạy chừng nào lại nghe tiếng động chừng nấy. Tới sân banh thành sẵn-đá anh tuột xuống đường mương núp, anh không thấy ai chạy theo hết, chừng ấy anh mới biết tiếng động sau lưng lúc nãy là tiếng

trống ngực và hơi gió anh chạy, chớ đâu có ai rượt anh.

Anh Mãng đi lần lần tới Đất-hồ, thấy một cái quán đồ ăn khuya còn bán, mùi nem nướng bay thơm phức. Anh bắt thêm. Mạnh dạn bước vô quán kéo ghế ngồi, bồi chạy lại cung kính thưa, anh đáp lại rất gọn:

— Hai cái nem nướng!

Anh lại thấy trong quán khách ngồi ăn, ai cũng có chút đỉnh rượu, anh làm bành kêu một cái đồ-mi, rồi trong lúc ngồi chờ nem, anh kêu thêm một gói thuốc ăng-lê, ngồi tréo cẳng hút thuốc phì-phà ra về người sang trọng lắm.

Ăn rồi, anh Mãng nghe trong óc có hơi lạ, dường như anh muốn chóng mặt, bước đi không vững. Ra tới đường xe kéo mời. Anh bước lên. Người kéo xe hồi đường, anh nói ngay số nhà và con đường Mac-Mahon. Anh lại biểu anh xe kéo chạy chậm chậm vì anh nhức đầu lắm.

Mặc cho xe kéo chạy, anh Mãng dựa ngửa trên xe mà ngủ gục đến chừng gong xe hạ xuống rồi cái gấp sắt cạ trên lề đường nghe cọt két, anh mới giật mình thức giấc. Rồi cái câu «... cái giấc ngủ gục...» mà anh nói với cái thấy mà lúc nãy trở lại trong trí anh.

Ngủ không đã giấc, thân thể chơn tay mệt mỏi hẳn thân, anh Mãng muốn nằm một chỗ cho yên, đánh một giấc cho ngon là phí nguyên. Bởi vậy anh lại cửa nhận nút rung chuông. Nhận ba bốn lần không nghe trong nhà trả lời, anh phải dựa mình vào cánh cửa sắt mà ngủ đại. Vừa thiu thiu ngủ thì cánh cửa động, anh mở bừng mắt thấy có thiếu nữ lộ đầu ra dóm, anh vừa ngồi dậy thì có hỏi:

— Anh đã về đó phải không? Vô nhà rồi sẽ tính!

Mãng theo cô vô tới nhà, có kéo ghế phò-tôi mời anh ngồi, anh ráng nhường mắt lên và nói:

— Công chuyện đã xong xuôi rồi, có à.

— Sao? Anh làm cách nào? Anh đem đi đâu?

Gương mặt cô còn vẻ sợ hãi, lời nói cũng còn hơi rung.

— Tôi đem để ở ga Paul Blanchy.

Nói rồi anh ngoéo đầu, mắt nhắm. Anh Mãng ngủ gục.

— Tôi cảm ơn anh lắm!

Mãng nói mà mắt vẫn nhắm nghiền.

— Tôi không muốn có cảm ơn tôi gì nữa. Bây giờ tôi muốn...

— Phải. Hồi nãy tôi không có hứa chắc cho anh là bao nhiêu. Anh muốn... bao nhiêu bây giờ tôi đi lấy...

Không dè cô nói tiếp, Mãng chặn lại:

— Không, không, không. Có nghe lầm. Tôi đâu phải đòi tiền hồi bạc gì đâu! Tôi nói tôi muốn là muốn một giấc ngủ cho yên mà thôi, vì tôi đang chóng mặt và mỗi một lần!

Có thiếu nữ ngó sững anh Mãng, con người thành thật, con người liêu minh làm chuyện nguy hiểm mà cứu cô, cô cảm ân đức lắm! Có thấy cách ngủ của anh mà thương hại, lật đặt lên phòng riêng, lấy gối và mền đem xuống, kêu Mãng và biểu anh qua bên bộ ván gỗ nằm ngủ. Cô trở lên phòng của cô, cố sức dè nên cái nỗi lo sợ để dè yên giấc ngủ. Nhưng nào có được, cô cứ lẩn trở đến sáng.

Sáng ra, Mãng vẫn còn ngủ mê man.

Cô muốn đánh thức anh dậy, nhưng cô không nỡ phá giấc ngủ đang ngon lành, vì cô chán biết Mãng mệt mỏi lắm. Nhưng nếu để anh thức trễ quá thì sanh ra nhiều việc bất tiện. Mãng cần phải ra khỏi bàn cô lúc trời còn sớm mới được, giờ ấy thiên hạ không ai thấy thì mới khỏi sự hèm nghi. Nghĩ vậy rồi cô không lưỡng lự, mạnh bạo lại gần, vỗ vai kêu anh dậy.

Mãng thức dậy cặp mắt lão liên, dường như anh tỉnh trí, anh nhớ hết cả. Anh ngó lên đồng hồ rồi ríi:

— Bây giờ rồi! Sao cô không kêu tôi lúc trời còn sớm!

(Kỳ sau tiếp)

Hiệu đồng-hồ

NGUYỄN - CHANH - TRƯC

Kinh nghiệm nhiều năm ở Pháp
7 Amiral Courbet - Saigon

Lãnh sửa đủ hiệu đồng hồ.
Chuyên môn sửa compteur
xe hơi, máy chụp hình và
máy đánh chữ v. v.

Ai muốn có tiền?

Ai biết nơi cần dùng làm các công chuyện về cất nhà (son, hồ, mộc, béton armée) về họa đồ, lập cửa tiệm, cần tiêu thụ hàng hóa, làm quảng cáo các công chuyện về thương mại, kỹ nghệ mua bán nhà cửa đất cát. Diêm chỉ, hoặc đất mới tới bureau, sẽ được nhiều hné hồng. **Saigon-Service** 131, Hamelin Tél. 21.444

Đau bụng, no hơi tức rẻo trời

Đau bao-tử, ruột, đau bụng lâu năm, ăn không tiêu, thường bón nất, đi xông không được, hay lòi tức ghen chảy nước dãi, ợ chua, no cũng đau, đói cũng đau, đau tròn dạ dưới, đau thốn lên trên, hoặc đau ngay rúng, đau từ chập từ hồi, đau một bữa nghỉ vài bữa đau trở lại, uống nhiều thứ thuốc không thấy thuyên giảm. Muốn khỏi tiền mất tật còn, ai có bệnh kể trên, nên uống thuốc gia-truyền **ĐAU RUỘT** hiệu ĐỨC-TRỌNG, uống vào đại-trường thông-hoạt, bộ máy tiêu hóa kiện toàn, chừng đau bụng hết, ăn ngon ngủ được. Thuốc rất linh-nghiệm đã từng cứu được nhiều người mắc phải chứng bệnh nguy hiểm này. Mỗi hộp 0p.60

Nhà thuốc ĐỨC-TRỌNG

Số 280 đường Dellefosse

Xóm cũ CHOLON

(Trường học xóm cũ đi tới 100 thước)
Đã bán tại Nguyễn-thị-Kính và khắp nơi

MỚI PHÁT MINH DÒI HÌNH NGU'ỒI

HÓA-THÂN-CHI-BỮU-HOÀN: Là một phương thuốc mới phát minh, trị tuyệt bịnh phong đơn cừu.

HUI-HUA-TÊ: Có thí-nghiệm mấy chục người đều lành mạnh cả. Tôi có đăng hình bịnh nhơn ở nơi báo Diên-Tin rồi Quý vị không tin xin mời đến nhà sẽ thấy sự kết-quả của chúng tôi. Thuốc này tôi dám cam đoan, hề uống từ 1 tháng tới 4 tháng thấy dỏi hình không sai. Từ 4 tới 10 tháng thì lành mạnh như xưa, uống lâu mau tùy theo bịnh nặng nhẹ.

SƯU-PHONG BỒ-HUYẾT: Trị tuyệt bịnh: đau gân, đau xương, đau lưng, Tê, Bại, Nhức mỏi. Đêm nằm tay chơn để đầu tê đó, mặt mày tay chơn nó làm như kiến bò. Dùng đến thuốc này thì hết tuyệt.

VẠN-LINH ĐẠI-BỒ: Chuyên trị đàn ông đàn bà ảu uống không dặng. Tinh thần suy kém hay đau lưng, mệt nhọc, ải tình, da xanh vàng mề, đầu hay chán vãng, ngồi làm việc thộn hư, hề uống vô thì thấy khoẻ và công hiệu liền.

DỎI S C NGƯỜI: Thuốc NGUYỄN-ĐỨC bỏ á-phiện có thí nghiệm tại Laboratoire Identité Saigon. Là một phương thuốc đại bồ, không phá không hành, không di tinh, không nhọt, không nhức mỏi, không thêm á-phiện, dám cam đoan. Uống vô từ 15 ngày thấy cân nặng thêm một hai kilos. Lục-châu và Saigon qui ông đều có dùng nhiều rồi. Ai ai cũng đều khen tặng là một phương thuốc thần.

Hóa Thân Chi Bửu hoàn: mỗi hộp giá 1p.20 Vạn Linh Đại Bồ: mỗi hộp giá 0p.40
Sưu Phong Bồ Huyết: mỗi hộp giá 0p.80 Thuốc bỏ Á-phiện: mỗi hộp giá 1p.00

Nhà thuốc NGUYỄN-ĐỨC-ĐƯỜNG

số 17 đường HUỲNH-QUANG-TIỀN (Cầu Rạch Bần) Saigon.

NGUYỄN-VĂN-VÀNG BẢO-CHẾ



Thương hạng hơn hết
các thứ dầu trị bá chứng

NÊN CHƯ Ý

SỰ THẬT NÓI NGAY

* SÂM-NHUNG-TINH, CÓ NHIỀU THỨ

Người tinh-thần suy, sức lực kém, hay đau gân, đau oẹ
ngan lưng, di-tinh, mộng-tinh, huyết-tinh, ăn ngủ thất
hư ông, bởi sự chơi bời quá độ.

Mời qui ngài nên uống ngay thuốc Sâm-Nhung-Tinh BỔ
Tinh hiệu HAI THẮNG NHỎ của nhà thuốc HỒI-XUÂN-CÁC,
đã dùng qua rồi thấy công hiệu cấp kỳ, ăn ngon, ngủ khoẻ
bồi bổ sức lực rất mau chóng. Biết uống rượu pha rượu, để
dành uống, bằng không thì pha với nước sôi để nguội. Mùi
nó thơm ngon.

Ái mắc phải bệnh ho ?? đã dùng đủ thứ thuốc mà không
hết, khuyên dùng ngay thuốc Hóa-Đàm Chỉ-Khái-Tán hiệu
HAI THẮNG NHỎ gói thuốc hình ba góc.

* Hai thứ thuốc trên đây danh tiếng hơn hết. Có bán ở
các tiệm thuốc Bắc.

Nhà thuốc HỒI-XUÂN-CÁC 12 Bd Bonhoure CHOLON

Đĩa Beka

Đĩa BEKA hát êm ru rõ ràng

Không kêu rõ rõ như thứ khác

Đĩa BEKA hát cả năm còn tốt

Không phải đồ xài hai ba háng bô

Tròng đỏ	Phước.Cường Cô ba Xuân Van.thành.Ban (Hát bộ) Hát điệu Bắc
Tròng xanh	Trần.Đất Phước.Cường Hát điệu Bắc Ca điệu Huế
Tròng đen	Huỳnh.Kỳ (Có Phụng - Há)
Tròng tím	Trần.Đất Múa bông Kinh Phật Nói Thơ Hát Bộ
Tròng vàng	Đại Phước.Cường Phụng.Hào Tài Tử kim thời Hát Bộ Ca điệu Bắc Ca điệu Huế

HÃY ĐÓN MUA ĐĨA BEKA ĐẶC BIỆT TÀI TỬ XUẤT SẮC

Cách trị bệnh HO, lâu mau nặng nhẹ thề nào cũng tuyệt

bởi tại phổi yếu, nóng, ho phong, ho
cảm, ho ban đều uống đặng. Nên uống :

BỔ PHẾ CHỈ KHÁI TÁN
MỖI GÓI : 0\$10

Trẻ em nhỏ ho :

NHI KHOA CHỈ KHÁI TÁN
MỖI GÓI : 0\$10

Đàn ông ho, tỳ phế khí suy, phổi yếu mà
ho, hoặc đàm nhiều ít mà ho, hãy uống :

NAM KHOA BỔ KHÍ CHỈ KHÁI HOÀN
MỖI HỘP 5 HOÀN : 0\$80

Đàn bà bởi sản hậu mà ho, ho
đàm xanh hay vàng, hãy uống :

PHỤ KHOA BỔ HUYẾT CHỈ KHÁI HOÀN
MỖI HỘP 5 HOÀN : 0\$80

Ho rang tức ngực, ho không đàm, hãy uống :

LỤC LONG THANH PHẾ HOÀN
MỖI HỘP 5 HOÀN : 0\$80

Ho ra máu như : thổ huyết, lạc huyết,
ho máu vướng theo đàm, hãy uống :

ĐỒNG GIAO BÁC BỬU HOÀN
MỖI HỘP 3 HOÀN : 1\$00

của nhà thuốc danh tiếng **YO-YAN-YAN THUDAUMOT**





MO' HO' HO...

truyện ngắn

của THUOC-TIE

Tặng THANH-TINH và THANH-TUYỀN.

« Mấy độ xuân tàn, chìm cất cánh
« Tôi đều nhớ lại ngày xa xanh.
« Buồn buồn tôi bước trong Hiu Quạnh,
« Tuy có bên mình Tuyết với anh.

NẮNG chiều mong manh đã tắt trong hồ mắt của Tuyết rồi. Và cả điều hoài vọng của khách si tình cũng theo ánh vàng mà tan mất. Giấc mộng đã tàn cùng với cuộc vui: bao nhiêu vẻ đẹp của Trần gian đều rơi rụng tới bờ hết thấy.

Huế đã cỗi trơ lại cho Thời gian cái lốt nhĩ nhảnh vui tươi và khoác lại bộ mặt lãnh đạm, rầu rầu, nhưng đa tình một cách kín đáo. Sau cuộc vui, khi nào cái buồn nó cũng thấm thía như đi chậm chậm và sâu sâu vào xương tủy của người.

Hội chợ! Những ngày trẻ trung, tươi thắm trong sáng làm sao! Người ta như say sưa muốn sống cho hối hả, cho đầy đủ, cho thỏa thuê và như sợ sợ cái phút giây chợt tỉnh. Nhưng làm sao tránh khỏi. Ngày vui đi qua rất lẹ và chỉ để lại trong lòng của tuổi xuân xanh niên thiếu một ít dư vị náo nùng của một cuộc... ái ân thanh cao vụng trộm chưa được thỏa nguyện mà thôi.

Thiệt, cuộc đời Huế trở lại phẳng lặng, bình thường, không một tiếng vang, như mặt nước sông Hương không chút xao động. Các cô tiên-nữ xinh tươi lại rời vườn Thượng-uyển để trở về với tường cao, cổng kín, đem theo vào chốn khuê phòng lạnh lẽo một ít hoa giấy dính vào mở lóc, một chút ý nghĩa của sự sống và một hình ảnh mờ mờ, không rõ rệt của Ai-tình.

Trên bờ sông vắng, có lẽ ta đã thấy người con trai ngồi yên lặng ra dáng ủ-rủ vì đang

gọi vào đầu những mộng đau khổ của Yêu Đường. Nhưng mà những giấc mơ của ngày xanh nó nhẹ nhẹ, nó hay hay và không bao giờ hại ai. Nó tuong vờ cũng dễ dãi, ngon lành, như khi nó nảy nở.

Kịp đến lúc da thịt của cô em đã lãnh những dấu vết của hoa giấy mà chàng đã trộn trạo

rụng của ngày vui qua rồi, tìm lại chỗ nằng nặng nằng ngổi để mong kiếm chút hương thừa mà ôm ấp.

Hội ra mới biết đó là một thi-sĩ.

Người ấy ngâm rằng:

Ngày mai ta bỏ làm thi sĩ
Em lấy chồng rồi hết ước mơ



vào bao nhiêu ngôn ngữ ái ân, tình tứ, say say, thì hình-ảnh của chàng cũng lần lần mờ nhạt.

Chàng cũng vậy. Chàng cứ tưởng rằng người ta có thể chết đau khổ vì say sóng sắc. Chàng không ngờ rằng giấc mơ hoa chỉ có hạn mà thôi. Đến khi chàng đã có thể đứng thẳng dậy để rũ bỏ tóc không chải và đồng thời rũ bỏ mơ mộng lãng vãng trong đầu thì nàng lúc ấy, chàng chỉ xem như một bóng dáng xa xôi, đã in lên một cảnh vật nào thuộc về thời dĩ-vãng.

Sau một buổi tiệc tàn, khách chênh choảng hơi men đứng dậy. Trời! Bao nhiêu cái đồ nát trong đôi mắt của khách, lơ lơ!

Men tình đã để lại ở mỗi khách một dư vị tê tái nhưng nồng nàn, mà mỗi lần lướt của khách tiếp xúc với cái dư vị ấy thì người của khách run rẩy lên như một sợi giây đàn và cả một thế giới say sưa hoan lạc lại bỗng đứng trở dựng lên, làm cho khách chóng mặt tưởng chừng tảo trong làn sóng mắt và đương uống cái màu môi tròn-ướt của giai nơn.

Một đêm tối trời kia, trong miếng đất vắng vẻ của hội chợ mà những ngày tụ họp là nơi sân khấu diễn bao nhiêu tấn tuồng vui vẻ trẻ trung, có người kinh cầu đi tìm những cái rơi xa lặc...

Ta sẽ đi tìm móm đá trắng
Ngồi lên để thả cái hồn thơ
Cái ngày mai chỉ hứa hẹn
cho ta rông những cái gây đổ.

Vi thi sĩ đã phóng bút:
Ngày mai trong đám xuân xanh
ấy

Có kẻ theo chồng bỏ cuộc vui...
Hội chợ năm sau, ta sẽ không tìm thấy cô Mai Hương, cô Hồng Vinh hay cô Xuân Đài, hay có tìm thấy chẳng nữa, các cô đã là người của một thế giới khác.

Sự vắng mặt các cô sẽ làm lạnh lẽo cảnh hội chợ và đồng thời sẽ làm lạnh lẽo cõi lòng tôi, lòng của người bộ - hành thui thủi tận phía Bassac xa xa, chỉ mỗi lần Huế có hội chợ, lại 'rở về ngừng chơn ngắm các cô trong giây lát.

Với cuộc đời tầm thường, người ta lại trở về với tình cảm hằng ngày. Trăng cứ xôn xao trên mặt nước lặng lẽ sông Hương. Con thuyền cứ lênh đênh theo nhạc-điệu mơ hồ của tiếng địch xa xôi, lá lướt. Cô gái Vĩ-Dạ cứ yếu điệu đưa mái chèo cây ánh Nguyệt.

Hình như chẳng có một ai dám tưởng rằng có một cuộc vui đã thoáng qua. Vì nếu tưởng đến cái tốc lực của thời-gian, cứ đều đều mà lạnh lùng dầm lên bao nhiêu cái xanh tươi, trai trẻ. Nói đến hai tiếng « Hội chợ » ta tưởng như nghe tiếng dội nào ở một giấc mơ xa, xa -lơ xa lặc...

THUOC-TIE

PHÒNG KHÁN BỆNH

N° 8, rue Sabourain (ngang hông chợ Bến-thành) — SAIGON

Docteur TRAN - VAN - CHI

Ancien Assistant de Gastro-Entérologie et de Radiologie de la Faculté de Médecine de Montpellier
Ex-Chargé de Consultation à l'Hôpital Suburbain
Diplôme d'Hygiène Médecin Colonial de l'Université de Paris
Membre Correspondant de la Société de Gastro-Entérologie du Littoral Méditerranéen.

CHUYÊN MÔN TRỊ BỆNH:

Bao tử, Ruột, Gan, Kiết, Nội trĩ, Nước đái đường, Nhức mỏi v.v.

DÙNG QUANG-TUYẾN (Rayons X)

Rọi và chụp hình bao tử, ruột v.v.

GIỜ KHÁM BỆNH:

Sớm mai từ 8 giờ tới 12 giờ. Chiều từ 3 tới 7 giờ.



Quận chúa

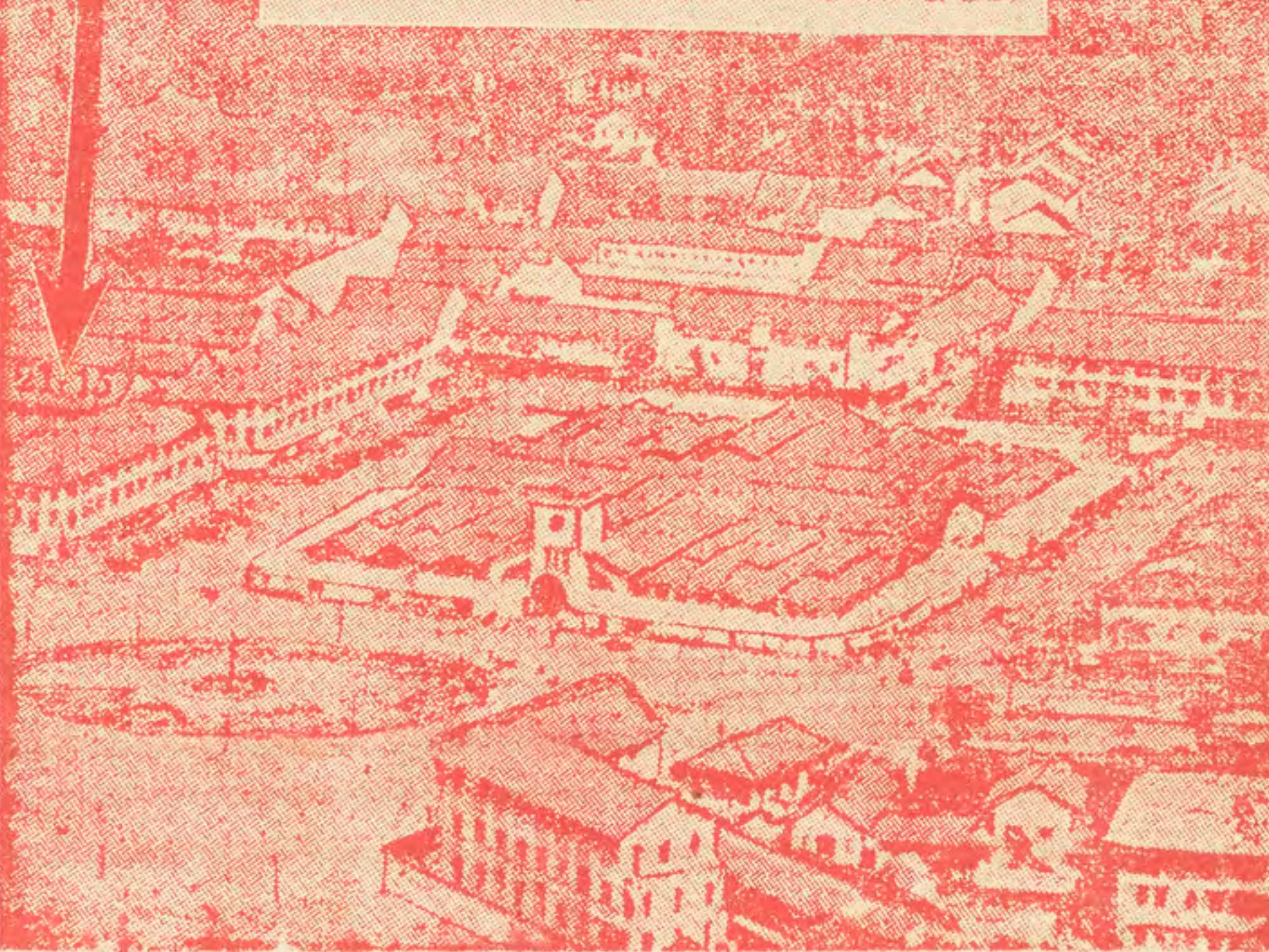
LAPIDAIRIE & BIJOUTERIE

21, RUE AMIRAL COURBET

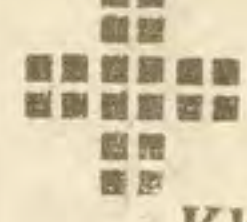
SAIGON

Nhà thuốc: Nhơn-Hoàng

15 Amiral Courbet — SAIGON



QUẬN-CHÚA đang các bà tin cậy, các cô hoan nghinh những món nữ-trang lạ nhận hột xoàn mới. Vậy muốn tránh những sự đáng tiếc, các bà ở Lục-tỉnh xem hình trên đây, chung quanh Chợ-mới Saigon ngồi máy hay chụp xuống nhà QUẬN-CHÚA và nhà thuốc NHƠN-HOÀNG số 15, 21 Amiral Courbet — Saigon.



DOCTEUR NGUYỄN-VĂN-TIỀN

CÓ CHỨNG BẰNG Y VỆ SANH VÀ VI TRÙNG HỌC

Khi trước ở 68 đường Chasseloup Laubat

Hiện giờ dời tại số 16 đường Lareynière

Téléphone n° 21.163 — SAIGON

(Sau vườn Bờ-rô, gần góc đường Chasseloup Laubat

và Lareynière chừng 20 thước) — SAIGON

CHUYÊN TRỊ CÁC CHỨNG BỆNH:

Chuyên môn BỆNH NGOÀI DA: lác, ghẻ, lở, loét, phong, đơn, ung độc, theo, mụn, bết, mưng mủ v.v., BỆNH MÁU: PHONG TÌNH, huyết kém, tê bại, nhức mỏi; lao, mạch máu sưng nơi cẳng, trĩ, mạch lương, hạch, rết, kiết v.v., BỆNH VỀ ĐƯỜNG TIÊU của đàn ông: CÁC THƯ LẬU, ống đái teo, bông đái, thận, tinh khí yếu, di tinh v.v., của đàn bà: huyết bạch, tử cung, giây chằng, chườm trứng, kinh kỳ bất thường, đau đớn v.v.

Ngày thường có coi mạch và trị bệnh. Ngày chúa nhựt và lễ buổi sớm mai.

Có dùng điện trị bệnh rất hay và không đau

Có vài cái phòng rộng rãi, mát mẻ, thanh tịnh, vệ sinh, phòng tắm phòng tiêu riêng, để cho bệnh nơn ở xa muốn ở tại nhà quan thầy cho dễ bề săn sóc.

Madame

Tương van-Huân

200, rue d'Espagne. — SAIGON

BÁN ĐÚ ĐỒ THÊU

REN, CHỈ LAINE (Gửi contre remboursement)

Thái Bình

Hoàn

(Trị ho lâu)

Đàm lạnh

tích-tụ trong

Phổi sanh

trùng-độc, ăn

phá chất Phổi



đi. Bệnh nơn ho nhiều, nhưt là về đêm, khạc ra có chỉ máu trong đàm, chỉ ấy thiệt là mãnh. Phổi lụn vụn bị vi-trùng ăn lỗ ra đó. Con người lần lần ốm gần như bộ xương, hần thân đã dợt, biếng ăn biếng ngủ.

Thuốc THÁI-BÌNH-HOÀN của nhà thuốc Đại-Đồng làm mát trái tim bổ Phổi, trừ đàm, chữa lành các vết tích ở Phổi, dứt chứng ho lâu ngày, ngừa được bệnh lao.

Mỗi hộp ... 1 p.50

Sở bảo chế ĐẠI-ĐỒNG

96, rue Pellerin - Saigon.